

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W29273	ImageGroup:	I1KG15967
LCCN:	2007431121	ISBN:	n/a

Title:	'brug gi rtsa khirms chen mo/
Author:	n/a
Descriptor:	rtsa khirms chen mo'i zin bris spyi tshes 26.3.2005.
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	thim phu/
Publisher:	dpal ldan 'brug pa phyogs las rnam rgyal/
Date:	2005
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 11/2013

༄༄ །། འབྲུག་གི་ཙ་ཕྱིམས་ཆེན་མོ། །

The Constitution of
the Kingdom of Bhutan

༄༅། ། འབྲུག་གི་ཅ་བྲིམས་ཆེན་མོ། །

ཅ་བྲིམས་ཆེན་མོའི་ཅིན་བྲིས་སྤྱི་ཆེས་ ༢༠༠༣-༢༠༠༥ ཅན་མ།

|| ॐ नमो भगवते वासुदेवाय || ॐ

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॐ

Shades of Purple
Purple is a color that is often associated with royalty, mystery, and elegance. It is a deep, rich color that can be found in many different shades, from deep purple to light lavender. Purple is a color that is often used in fashion, interior design, and art. It is a color that is both beautiful and mysterious.

དཀར་ཆུ།

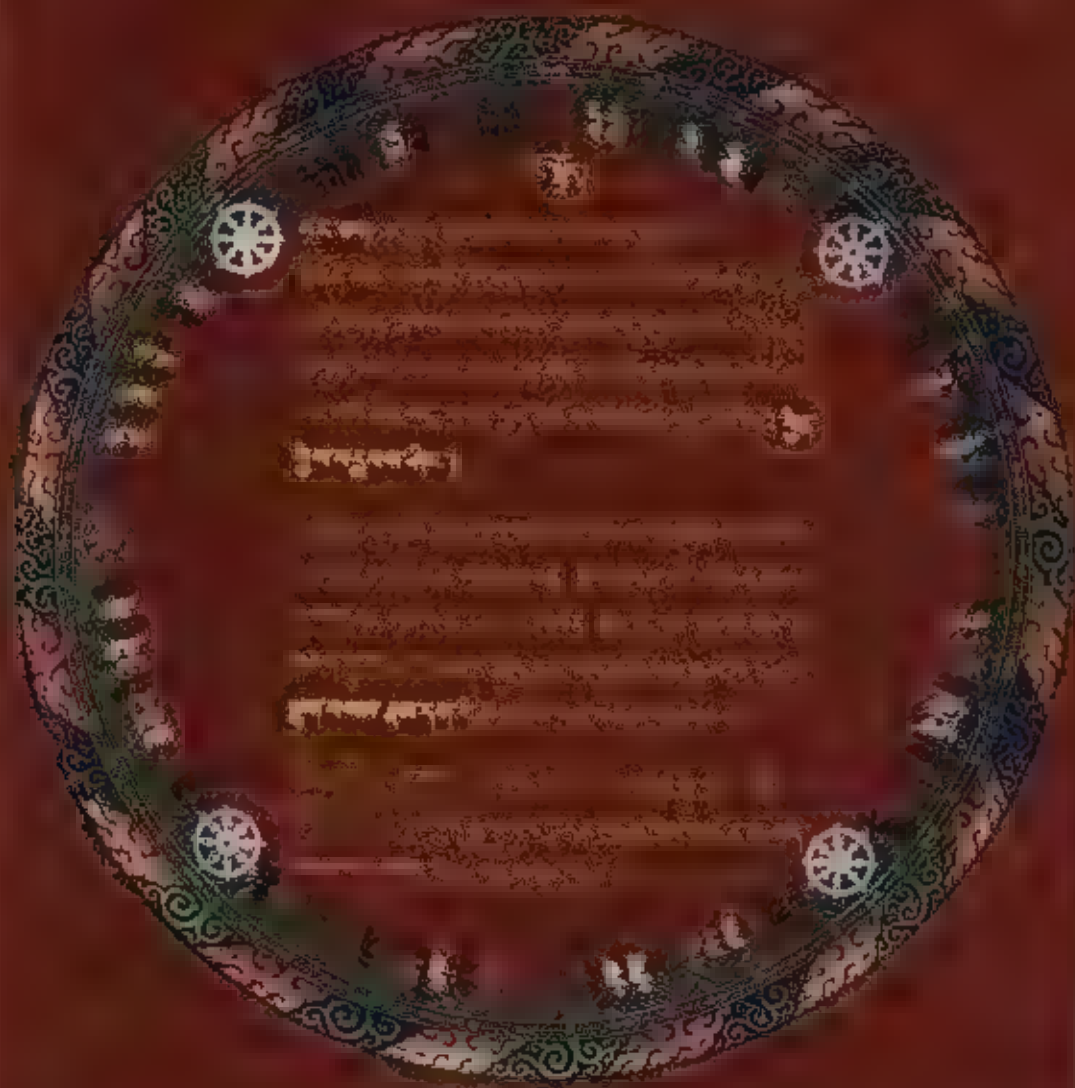
[illegible]

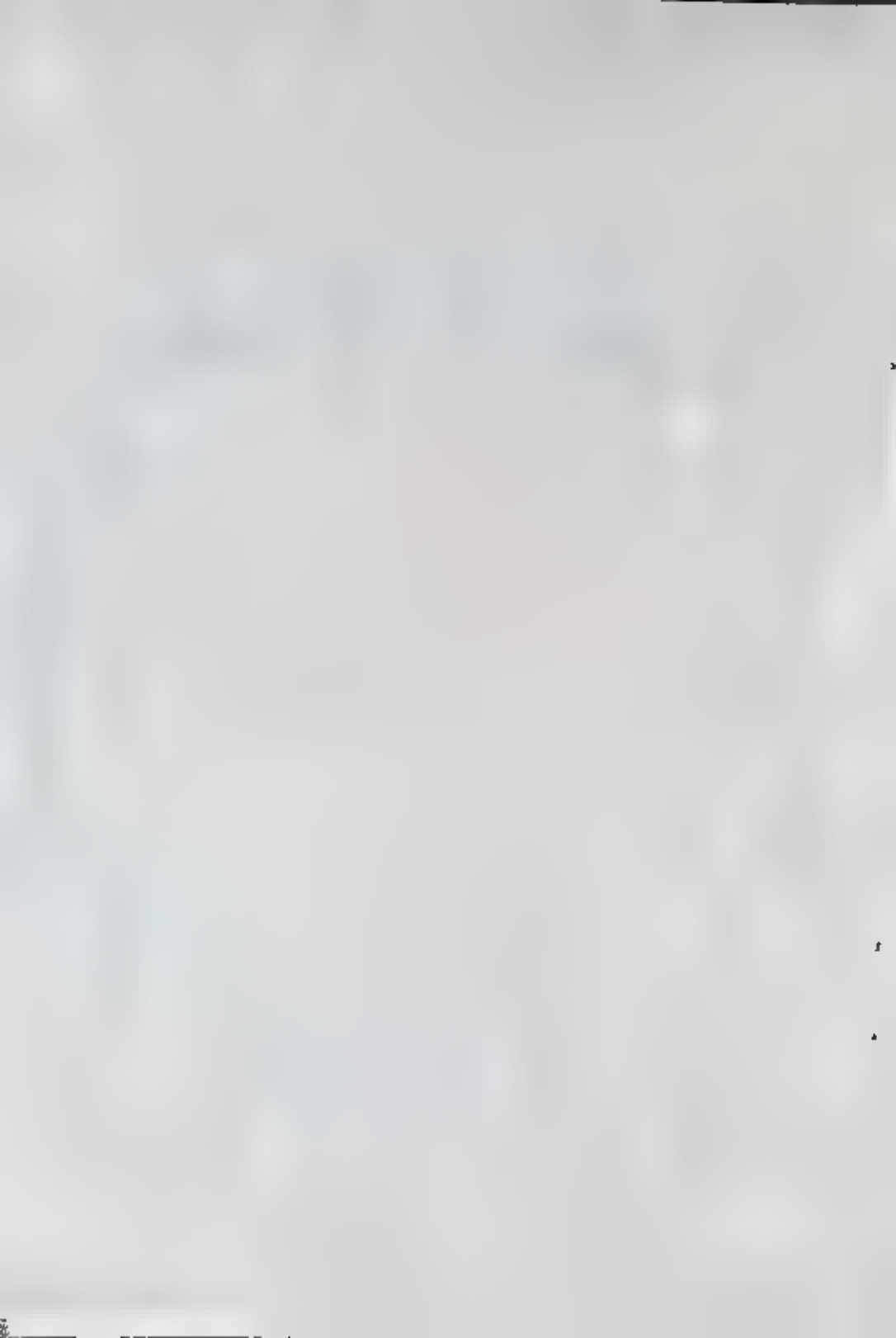
ཙཱཱ་ ༡༡ པ།	༢༣
ཀྱལ་ཡོང་མཚེགས་ཕྱེ།	༢༣
ཙཱཱ་ ༡༢ པ།	༢༤
ཀྱལ་ཡོང་མཚེགས་འདྲ།	༢༤
ཙཱཱ་ ༡༣ པ།	༢༥
དཔྱད་ཡིག་ཆ་འཛིག།	༢༥
ཙཱཱ་ ༡༤ པ།	༢༧
དངུལ་ཅིས་དང་ཚོང་གྲུང་ཚོང་འབྲེལ།	༢༧
ཙཱཱ་ ༡༥ པ།	༢༨
སྤྱད་དོན་ཚེགས་ཕྱེ།	༢༨
ཙཱཱ་ ༡༦ པ།	༢༩
མི་མང་བསྐྱལ་བསྐྱགས་ཟད་གོན།	༢༩
ཙཱཱ་ ༡༧ པ།	༣༠
གཞུང་གཞི་འཛིགས།	༣༠
ཙཱཱ་ ༡༨ པ།	༣༡
ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཚེགས་ཕྱེ།	༣༡
ཙཱཱ་ ༡༩ པ།	༣༢
འབྲལ་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་།	༣༢
ཙཱཱ་ ༢༠ པ།	༣༣
འཛིན་སྐྱོང་རྩོན་ཕྱེ།	༣༣
ཙཱཱ་ ༢༡ པ།	༣༤
དྲང་བྱིས་སྤྱོན་ཕྱེ།	༣༤

[illegible]

ཆ་ཁྱིམ་པ།

འབྲུག་གི་ལྷ་པོ་དང་གྲི་ལྷ་པོ་ལམ།

༡. འབྲུག་འདི་རང་བཙན་གྲི་ལྷ་པོ་དང་གྲི་ལྷ་པོ་ལམ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཁར་རང་བཙན་གྲི་དབང་ཚད་འདི་འབྲུག་གི་མི་མེད་ལུ་བདག་དབང་ཡོད་པ་ཡིན།
༢. གཞུང་ལུགས་འདི་དམངས་གཙོའི་ཆ་ཁྱིམ་སྐྱོད་ཆེན་པོའི་སྐུ་མཆོག་གིས་གཞུང་ཞིག་ཡིན། ཆ་ཁྱིམ་སྐྱོད་དང་མ་མཐུན་པའི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གང་ཞིག་བཀག་དམ་ཡིན།
༣. འབྲུག་གི་ལྷ་པོ་འདི་མང་འཁོར་ས་ཀྱི་ས་མཚམས་འདི་ཕུ་འགྲུང་ཕྱོག་མི་རུང་བ་དང་དེའི་སྐོར་དང་ས་མཚམས་སློབ་ཤུགས་གང་ཞིག་གྲོས་ཆོག་ས་ཀྱི་འཕུས་མའི་གྲངས་བསྡུས་ལས་བཞི་དཔུགས་ལས་མ་ཉུང་བའི་མོས་མཐུན་ཡོན་མེད་ཐོག་ལས་འབད་དགོ།
༤. འབྲུག་གི་མང་འཁོར་ས་ལུ་ཨོང་ཁག་ཉི་ཤུ་ཚུད་པའི་ནང་ཨོང་ཁག་ཤིང་རེ་མེད་འོག་ཚུད་དང་ཕྱོག་ཕྱེ་ཚུད་པ་ཡིན། ཨོང་ཁག་གམ་མེད་འོག་གང་ཞིག་གསར་འཛུགས་དང་དེ་ཚུའི་སྐོར་དང་ས་མཚམས་སློབ་ཤུགས་ཚུ་གྲོས་ཆོག་ས་ཀྱི་འཕུས་མའི་གྲངས་བསྡུས་ལས་བཞི་དཔུགས་ལས་མ་ཉུང་བའི་མོས་མཐུན་ཡོན་མེད་ཐོག་ལས་འབད་དགོ།
༥. འབྲུག་གི་ལྷ་པོ་འདི་ས་ཀྱི་ལྷ་པོ་དང་དང་གཞུང་ཉག་ས་འདི་ཆ་ཁྱིམ་སྐྱོད་ཆེན་པོའི་སྐུ་མཆོག་གིས་འདི་ནང་གསལ་ལྟར་དུ་ཡིན།
༦. འབྲུག་གི་ལྷ་པོ་འདི་ས་བརྟན་བཞག་ས་འདི་ཆ་ཁྱིམ་སྐྱོད་ཆེན་པོའི་སྐུ་མཆོག་གིས་འདི་ནང་གསལ་ལྟར་དུ་ཡིན།
༧. ལོ་བསྟར་བཞེད་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཅུ་བདུན་གྱི་ཉིན་མོ་འདི་འབྲུག་གི་ལྷ་པོ་འདི་ས་བརྟན་ཆེན་པོ་ཡིན།
༨. ཨོང་ཁ་འདི་འབྲུག་གི་ལྷ་པོ་འདི་ས་ཁ་སྤང་ཡིན།
༩. ཆ་ཁྱིམ་སྐྱོད་ཆེན་པོའི་སྐུ་མཆོག་གི་མང་འཁོར་པར་མཐོ་བའི་སྤྱི་ཁྱིམ་སྐྱོད་ཡིན།

༡༠. འབྲུག་གི་མངའ་བོད་ལ་ཕུ་བྱ་བ་དབང་ཡོད་པའི་བྲིམས་ཆ་མཉམ་འབྲུག་གི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བཅས་སམ་ཆ་མེད་ཡང་ན་བསྐྱར་བཅས་མ་འབྲུག་ཚུན་དེ་ཚུའི་བྱ་བ་དབང་འབྲེམ་མཐུད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་ཀྱང་ཅུ་ཁྲིམས་ཆ་ན་མོ་འདི་ཆ་འཛོགས་གྲུབ་པའི་ལྷ་དྲིང་གང་ཞིག་ལུ་བཅས་སམ་ཡོད་པ་ཡིན་དུང་ཅུ་ཁྲིམས་ཆ་ན་མོ་འདི་དང་འབྲེལ་ཆགས་མེད་པའི་བྲིམས་གང་ཞིག་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་རྣམས་མེད་དང་བདེན་སྟོང་འབད་བཅི་དགོ།

༡༡. མངོན་མཐོ་བྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་འདི་བཤེར་བའི་བྲིམས་འདུན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར་ཅུ་ཁྲིམས་ཆ་ན་མོ་འདི་འི་གཞི་འཛིན་ཡང་ཡིན་མ་ལས་དེའི་དོན་འབྲེལ་སྟོར་མཐའ་གཅིད་ཀྱི་དབང་འཛིན་ཅན་ཡིན།

༡༢. གཏེར་རྒྱུ་མོན་ཁུངས་དང་གཙང་ཆུ་མཚོ་དང་གཞན་ཡང་འབྲུང་ལམས་ཀྱི་མོན་ཁུངས་ཆ་མཉམ་གྱི་མོབ་དབང་འདི་རྒྱལ་ཁབ་ལུ་ཡོད་པའི་ཁར་དེ་ཚུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་ཡིན་མ་ལས་བྲིམས་ཀྱིས་སྟངས་འཛིན་འཐབ་དགོ།

༡༣. བྲིམས་བཅོ་སྟོན་སྟེ་དང་འཛིན་སྟོང་སྟོན་སྟེ་དང་བྲིམས་ལྟན་སྟེ་འི་རང་དབང་ཐ་དད་ཡིན་མ་ལས་ཅུ་ཁྲིམས་ཆ་ན་མོ་འདི་གིས་སྟོང་དེ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཆད་ཚུན་མ་གཏོགས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་དབང་ཆ་ད་ནང་རྩམ་འཇུག་འབད་ནི་མེད།

ཅ་ཆ་ན་༢ པ། རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་གཙུག་པྲེ།

༡. འབྲུག་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་བྱིད་དང་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་མེར་གཅིག་འབྲུར་གྱི་རྟགས་མཆོད་ཡིན།

༢. འབྲུག་གི་ཆོས་སྤྱད་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་འདི་འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ངོ་བོར་གཅིག་ཀྱི་བསྐྱེས་པ་བཞུན་སྐྱེད་དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་པ་ཡིན་མ་ལས་ཆོས་སྤྱད་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེས་པ་འཛིན་མི་ཡིན།

[illegible]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

[illegible]

ག) དོན་ཚན་ ༥ པའི་ (ཁ)པ་ནང་གསལ་བཞིན་གྱི་ཀླུ་པ་བརྒྱན་འཛིན་མི་མང་ཆེ་འབྲུག་ཀླུ་པ་མི་ཞིག་ཅ
ག་ཤེགས་པའི་དུས་ཚོད་ལུ་བཅུ་མོ་ལྷུ་པ་ལྟ་མའི་ལྷ་ས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཡོད་པའི་བྱེད་པ་ལྷ་ཀླུ་པ
བརྒྱན་བཅོམ་གཏོད་མཛད་ནི།

[illegible][illegible]

क) प्रारम्भिक चरणों में निम्नलिखित बातें ध्यान में रखनी चाहिए -
१. प्रारम्भिक चरणों में निम्नलिखित बातें ध्यान में रखनी चाहिए।

[illegible]

- ཉལ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོས་ སྤྱི་དྲུག་ ཆུགས་དང་ ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་མཐུ་འོག་ལུ་འདེབས་པའོ་མཛད་གྱི་དེ་ཡང་།
- ཀ) རྒྱལ་ཡོང་ས་བྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་འདྲེ་བཟུང་མཛད་དེ་ མངོན་མཐོ་བྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་གི་གྲུལ་ལས་སམ་ ཁྱུད་འཕགས་ཅན་གྱི་བྲིམས་ཀྱི་མཐུལ་མཆོག་ཚུ་གི་གྲུལ་ལས་འབྲུག་གི་བྲིམས་སྤྱི་སྤྱོད་མོ་ནང་།
- ཁ) རྒྱལ་ཡོང་ས་བྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ཆེ་མཐོ་བྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་གི་གྲུལ་ལས་སམ་ ཁྱུད་འཕགས་ཅན་གྱི་བྲིམས་ཀྱི་མཐུལ་མཆོག་ཚུ་གི་གྲུལ་ལས་མངོན་མཐོ་བྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་།
- ག) རྒྱལ་ཡོང་ས་བྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ཆེ་མཐོ་བྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་དང་ རྫོང་ལག་བྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་གི་གྲུལ་ལས་སམ་ ཁྱུད་འཕགས་ཅན་གྱི་བྲིམས་ཀྱི་མཐུལ་མཆོག་ཚུ་གི་གྲུལ་ལས་ཆེ་མཐོ་བྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་བྲིམས་སྤྱི་།
- ང) རྒྱལ་ཡོང་ས་བྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ རྫོང་ལག་བྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་ ཡང་ན་ཁྱུད་འཕགས་ཅན་གྱི་བྲིམས་ཀྱི་མཐུལ་མཆོག་ཚུ་གི་གྲུལ་ལས་ཆེ་མཐོ་བྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་།
- ཅ) སྤྱོད་ཆེན་དང་ འབྲུག་གི་བྲིམས་སྤྱི་སྤྱོད་པོ་ ཚོགས་དཔོན་ རྒྱལ་ཡོང་ས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྱི་འཛོན་ རྒྱུག་ཐྱོགས་ཚོགས་སྡེའི་གཙོ་འཛོན་བཅས་ཀྱིས་ མགྱུན་མཐུན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ལུ་བའི་ཁྱུད་ དུ་འཕགས་པའི་སྤྱི་བོ་ཚུ་གི་མིང་ཐོའི་ནང་ གསལ་ལས་ བཅག་འབུལ་ཚོགས་ཀྱི་བཅག་འབུལ་ ལྷན་འཛོན་སྤྱི་ཁྱབ་དང་ འབུལ་མི་ཚུ་།
- ཆ) སྤྱོད་ཆེན་དང་ འབྲུག་གི་བྲིམས་སྤྱི་སྤྱོད་པོ་ ཚོགས་དཔོན་ རྒྱལ་ཡོང་ས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྱི་འཛོན་ རྒྱུག་ཐྱོགས་ཚོགས་སྡེའི་གཙོ་འཛོན་བཅས་ཀྱིས་ མགྱུན་མཐུན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ལུ་བའི་ཁྱུད་ དུ་འཕགས་པའི་སྤྱི་བོ་ཚུ་གི་མིང་ཐོའི་ནང་ གསལ་ལས་ ཅིས་ཞིབ་ཡོང་ས་ཁྱབ།
- ད) སྤྱོད་ཆེན་དང་ འབྲུག་གི་བྲིམས་སྤྱི་སྤྱོད་པོ་ ཚོགས་དཔོན་ རྒྱལ་ཡོང་ས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྱི་འཛོན་ རྒྱུག་ཐྱོགས་ཚོགས་སྡེའི་གཙོ་འཛོན་བཅས་ཀྱིས་ མགྱུན་མཐུན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ལུ་བའི་མིང་ ཐོའི་ནང་ གསལ་ལས་ རྒྱལ་བདེན་ཞིག་ཡོག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱི་འཛོན་དང་ འབུལ་མི་ཚུ་།

- ༡) སྤོན་ཆེན་དང་ འབྲུག་གི་ཁྱིམ་སྤྱི་སྤོན་པོ་ཚོ་གསལ་དཔོན་ རྒྱལ་ཡོང་ས་ཚོ་གསལ་ཕྱི་ལོ་འཛིན་ ལྷོ་ག་
ལྷོ་གསལ་ཚོ་གསལ་ཕྱི་ལོ་ གཙོ་འཛིན་བཅས་ཀྱིས་ མགྱིན་མཐུན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ལུ་བའི་མིང་ཐོ་འི་
ནང་གསལ་ལས་ རན་ལྟ་དང་འགག་ལྷོ་མཐུན་ཚོ་གསལ་གྱི་ཕྱི་འཛིན་དང་ འཐུས་མི་ཚུ།
- ༢) དམག་ཕྱི་ལོ་ གོ་གནས་བཀོད་ཚོ་གསལ་གྱིས་གྲོས་འདེབས་ལུ་བའི་མིང་ཐོ་འི་ནང་གསལ་ལས་
ལྷུང་སྤྱོད་དཔུང་ཕྱི་ལོ་ འགོ་བདག་ཚུ།
- ༣) སྤོན་ཆེན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ ཙོང་དཔོན་ཡོང་ས་ལྷོ་ག་
- ༤) སྤོན་ཆེན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ འབྲུག་གི་དངུལ་ཁང་ ལྷོ་བའི་དབང་དཔོན།
- ༥) སྤོན་ཆེན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ དངུལ་ཐོག་སྤྱོད་ཚོ་གསལ་གྱི་ཕྱི་འཛིན།
- ༦) སྤོན་ཆེན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ ལྷན་གྲུས་གཞུང་ ཚོ་གསལ་གྱི་དྲུང་ཆེན།
- ༧) རྒྱལ་ཡོང་ས་ཚོ་གསལ་འདྲུའི་ ཚོ་གསལ་དཔོན་དང་ རྒྱལ་ཡོང་ས་ཚོ་གསལ་ཕྱི་ལོ་འཛིན་གྱི་གྲོས་
འདེབས་ཐོག་ ཚོ་གསལ་ཁང་ རང་མོ་འི་ ཡོང་ས་ལྷོ་ག་དྲུང་ཆེན།
- ༨) སྤོན་ཆེན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ གཞུང་ཆ་བ་དང་ དོན་གཙོད་ བ།
- ༩) སྤོན་ཆེན་གྱིས་ གཞུང་མ་འཐོན་དང་ ཆེ་ཤོས་ཁར་ འབྲུག་ཡོང་བཅའ་ཡིག་དང་ ལྷོ་གསལ་གཞི་གཞན་
ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་པའི་གདམ་རྩི་ཚུ་ རྒྱལ་བཅོམ་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོ་གསལ་ལས་ལེན་ཏེ་ གྲོས་འདེབས་
ལུ་བའི་ཐོག་ གཞུང་དྲུང་ཆེན་ཚུ།
- ༡༠) སྤོན་ཆེན་གྱིས་ རྒྱལ་བཅོམ་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོ་གསལ་ལས་ གདམ་རྩི་ཚུ་ ལེན་ཏེ་ གྲོས་འདེབས་ལུ་བའི་
ཐོག་ རྩིང་བདག་ཚུ།

༢༠. འབྲུག་རྒྱལ་པོས་མཁུ་མཁུ་བཞིན་དུ་ ཅ་ཁྱིམ་སྤོན་ཆེན་པོ་འདི་ ལས་འགལ་བའམ་ དུན་ཤེས་གྱི་དབང་པོར་
ཅ་གཏན་ ལས་ལྷོ་གསལ་གྱི་བཅོམ་པའི་དབང་ ལུ་ཐལ་བའི་ གྲོས་དོན་ཞིག་ ཅ་ཁྱིམ་སྤོན་ཆེན་པོ་ རྩིང་ཆེན་ རྩིང་
པ་དང་ ༢༢ བ་ ༢༣ བ་ ༢༤ བ་ པའི་ནང་བཀོད་པའི་ ལྷོ་ཤེས་དང་ འབྲུག་ཏེ་ གྲོས་ཚོ་གསལ་ལྷན་
བཞུགས་གྱིས་ཆ་ འཛོག་ འགྲུབ་ཆེ་ ཁྱིམ་གསལ་དཔོན་ས་ ལྷོ་ཤེས་ཏེ།

༢༡. ཅ་ཆེན་འདི་ལོ་ དོན་ཆེན་ རྩིང་ པའི་ གཞི་གཞན་གང་ ཞིག་བཀོད་དེ་ གྲོས་ཚོ་གསལ་གྱི་ འཐུས་མི་འི་ གྲུང་ས་

(ཁ) གྲུ་ལ་ལ་ལ་འདྲི་ནང་རམ་ཕྱི་ལང་། ཉེས་ཅན་གྱི་གཞོན་འགེལ་ཞིག་ལུ་བརྟེན། བཙོན་གྱི་མས་ཀྱི་ཐུན་
མོ་གང་ཡང་མེད་པ།

॥ इति श्रीसुप्रसिद्धे द्वादशविंशतिशतके ॥

ང) འབྲུག་གི་ཕྱོད་ཕྱོད་དང་གོ་མཁས་གཤེས་པའི་ཕྱོད་ཕྱོད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་གཤེས་པ་ཕྱོད་ཡོད་པ།

ཅ) འབྲུག་གི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་ཁབ་མི་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་འགན་ལུ་གནས་གྱུར་གསལ་བྱ་ཡོད་ཞིག་ཀྱི་
ཐོན་ཐོམ་དང་།

क) अनुसूचीबिन्दु शब्दको अर्थ सुनाइदिनुहोस्।

६) योर्न पईव्वर पईव्वि मविव्व अस्सामेस्स मयस्सु सुदद दममत्तं अस्सि दममत्तं सुयय

[illegible]

८ गयसुंद तमुग पदो अतुद स सुविमयोष सुंदी कुपावसेगयो अतुद स सेन पठेन अरेअदेरी
अतुद सक अदेगपुद नगा।

ཅེས་པའི་གོ་དོན་ཚན་མཚན་དང་ མི་ཁྲུང་ས་འདྲེན་ས་ལུགས་ཀྱི་བཅའ་བྱིས་ས་ཚུ་ལ་ས་མ་འདས་པར་ མི་
ཁྲུང་ས་དང་ འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚན་མཚན་ བྱིས་ཚོ་གསུམ་བྱིས་མ་ཚོ་གསུམ་ ས་འཛིན་འབད་དགོ།

ಕೊಡುಕೊಳ್ಳು

གཞི་རྒྱ་ཐོབ་དཔང་།

1. འཕགས་ཀྱི་མེ་ལུང་མཚན་ལུ་ཆོ་སྤྲུལ་དང་འདྲ་དབང་སྤྱི་མོའི་པདྨ་ལྷུང་གི་མོ་མ་དབང་ཡོད་པའི་ཁར་
འཕགས་ཀྱི་མེ་ལྷུང་པ་དང་འཕྲིལ་ནེ་མ་གཏོགས་མོང་དབང་དེ་ཕྱུ་པམ་འབྲུལ་མཐམ་སྤྲུལ་མི་མེད།

འདུག་གི་མི་ཁྲུང་སུ་ཅིག་ལུ་སྤྱོད་སེམས་སུ་རྫོང་གསུམ་གྱི་དཔལ་དབང་ལུ་ཐོབ་དབང་ཡོད།

འདུག་གི་མི་ལུང་སུམ་ལུ་ བསམ་སྤྱོད་དང་ དམ་ཤེས་ ཚོས་ལུགས་རང་ མོས་བྱེད་ལ་དབང་ ལུ་ཐོབ་

དབང་ཡོད། མིང་སྤྱིག་ལུ་བཅན་བསྐྱེལ་ལམ་ རྒྱུད་བསྐྱེལ་གྱི་ཐོག་ལས་ ཆོས་ལུགས་གཞན་ལུ་མོས་
དགོ་པའི་ནན་བསྐྱེལ་འབད་མི་ཆོག།

༤ གསར་ཤོག་དང་ རྒྱུད་བསྐྱེལ་ས་ རྒྱུད་མཐོང་ འཕྲུལ་རིག་ལས་བརྟེན་པའི་གནས་ཚུ་པ་སྤྱེལ་ལུགས་
གཞན་གྱི་དཔལ་དབང་ཡོད།

༥ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཅིག་ལུ་གནས་ཚུ་ལ་གྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༦ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཅིག་ལུ་ཆོག་ས་རྒྱུན་བསྐྱེལ་ནི་དང་ ན་ལོན་ཆོག་ས་རྒྱུན་བསྐྱེལ་ནི་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༧ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཅིག་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ འཁོད་ཡོད་གནས་དང་ འགོ་འབྲུལ་གྱི་དཔལ་དབང་ལུ་
ཐོབ་དབང་ཡོད།

༨ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཅིག་ལུ་ ཞིག་ཡོག་གྲུལ་ཁར་གཏོགས་ནི་ལུ་ འཕྲུལ་ཞུགས་དང་གོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ་
གྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༩ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཅིག་ལུ་ རྒྱུད་དོ་ས་བདག་བབྱུང་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པ་མིན་དུང་ གོ་ས་ཆོག་ས་ཁྱིམ་
བཅའ་མས་པའི་ཁྱིམ་ས་དང་ འབྲུལ་ཏེ་མ་གཏོགས་ འབྲུག་པའི་མི་ཁུངས་མ་ཡིན་པའི་མི་ཞིག་ལུ་ ས་ཁོང་
ང་མ་བསྐྱེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་གང་ཞིག་བཅོང་ནི་དང་ མིང་ཐོ་སྤྱོད་ནི་ཐོབ་དབང་མེད།

༡༠ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཅིག་ལུ་ ཁྱིམ་ས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་ འབྲུལ་ཏེ་ སྤྱོད་ནི་ལུ་དང་ དྲང་འོས་ཀྱི་རྒྱུད་
འབྲུལ་སྤྱོད་དེ་མ་གཏོགས་ བསྐྱེལ་ལེན་ནམ་དགོས་མཁོ་བཞོད་དེ་རྒྱུད་དོ་ས་ལས་ འབྲུལ་ཐབས་སྒྲིག་ནི་མེད།

༡༡ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཅིག་ལུ་ ཆོས་པ་པོ་འམ་བསྐྱེལ་པ་པོ་དང་ རྟིད་ཡིན་པའི་ཆོན་རིག་དང་ ཡི་གུའི་རིག་
གནས་སྤྱུལ་ལུན་པའི་བཅོ་དངོས་ལུ་དང་ ཞེན་བསྐྱེད་ནི་འོ་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༡༢ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཅིག་ལུ་ ཁྱིམ་ས་མཐུན་གྱི་ཆོང་ འབྲེལ་ལམ་ ལུད་རིག་ལས་སྒོ་གང་ཞིག་གོ་མས་
འདྲིས་འཐབ་ནི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༡༣ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཅིག་ལུ་ ལུང་ཆོས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ལུ་གི་དོན་ལུ་ གྲུ་ཤོགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

- ༡༤ འབྲུག་གི་མི་ལུང་མཆོག་ལུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་གཅིག་སྤྲོད་ལུ་གཞོན་པའི་མཐུན་ཚུགས་ཀྱི་འབྲུག་མི་མ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ཞི་བདེའི་འཛོམས་འདུག་གི་དཔེ་དབང་དང་མཐུན་ཚུགས་དཔེ་དབང་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁར་ནུན་བསྐྱལ་ཐོག་ལས་མཐུན་ཚུགས་གང་ཞིག་གི་ཁོངས་ལུ་རང་དབང་མེད་པར་གཏོགས་བཅུག་ནི་མེད་པའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།
- ༡༥ བྱིས་ལ་ཀྱི་འདུན་ལར་སྤྱོད་ཐོག་ར་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཁར་འདྲ་མཉམ་དང་གཞན་དུ་སྤྱོད་པའི་བྱིས་ལ་ཀྱི་ཉེན་སྤྱོད་ཐོབ་ལམ་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པ་ལས་རིགས་རུས་སམ་མོ་མོ་ཁ་སྐྱོད་ཚོས་ལུགས་སྤྱད་དོན་ནམ་མི་སྤྱིའི་གནས་འབབ་ལུ་བརྟེན་ཉེ་རིང་སྤྱོད་མེད།
- ༡༦ གཞོན་འགེལ་ཀྱི་ཉེས་འཇུགས་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ཐོག་ལུ་བྱིས་ལ་དང་འབྲེལ་ཉེ་ཉེས་འགེལ་ཀྱི་མངོན་སྲོག་མ་འབྱུང་ཚུན་ཉེས་མེད་འབད་བཅི་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།
- ༡༧ སྤྱོད་ཐོག་མཉམ་གཞོན་དམ་གདུག་རྩལ་མི་ཚོས་ལས་འདས་པའམ་དམའ་འཁེབས་ཀྱི་བསྐྱར་སྤྱོད་ངམ་ཉེས་བྱིས་ལ་ཀྱི་དབང་ལུ་བསྐྱེད་མེད།
- ༡༨ སྤྱོད་ཐོག་ལུ་རང་གསར་ངམ་བཟའ་ཚང་སྤྱད་གནས་སམ་འཕྱོན་འབྲེལ་ལུ་བཅན་དབང་ངམ་བྱིས་ལ་འགེལ་ཀྱི་ཐོག་གཏོགས་ཡང་ན་རང་སོའི་ཆེ་བསྤྱད་དང་རྩན་གཤམ་ལུ་བྱིས་ལ་འགེལ་བྱུད་སྤྱད་ཀྱི་དབང་ལུ་བསྐྱེད་མེད།
- ༡༩ སྤྱོད་ཐོག་བཅན་བཟུང་ངམ་དོད་མ་ཀྱི་དབང་ལུ་བསྐྱེད་མེད།
- ༢༠ ཅ་བྱིས་མ་ཆེན་མོ་འདི་གེས་ཚོས་མའི་ཐོབ་དབང་ལུ་མ་སྤྲོས་པར་ཆ་ཆོན་འདི་ནང་བཀོད་མི་གང་གིས་བྱུང་སྤྱད་གཞུང་གིས་བྱིས་ལ་ཀྱི་ཐོག་ལས་འོས་འཚམས་རྒྱན་པའི་བཀག་ཚད་ཀྱི་དབང་ལུ་བསྐྱེད་ལས་སྤོན་འགོག་འབད་ནི་མེད་པའི་གཞན་དོན་དེ་ཡང་
  - ༡) འབྲུག་གི་རང་བཅན་དང་བདེ་སྤྱང་གཅིག་འགྱུར་གཅིག་སྤྲོད་ཀྱི་མཐའ་དོན་ཡང་ན
  - ༢) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་བརྟན་གཞི་བདེ་འཁྱོར་གྱི་མཐའ་དོན།
  - ༣) སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ལྷན་ཅིག་མཐའ་བཤེས་མཐུན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དོན།
  - ང) གཞོན་འགེལ་ཞིག་ལུ་ངན་བསྐྱལ།

[illegible]

ཆ) གཞན་གྱི་ཐོབ་དཔང་དང་དམ་དཔང་།

29. ཆོཨ་མ་འདི་གིས་ཆོཨ་པ་འདི་ཐོབ་དཔལ་ཚུ་གི་ཕྱུག་དཔལ་ དང་ཡེན་གྱི་ཆོད་དྲུ་མའོ་མ་ཐོཨ་ཆོཨ་ཆོཨ་ཆོཨ་
ཕྱི་མ་གྱི་འདུན་མར་ ཡོད་གཞུང་གི་ཕྱུག་འགལ་ལུ་ རྒྱལ་མ་པ་པ་གྱི་ཆོད་པ་འེར་པ་ཚུ་གིས་ཐོབ་
དཔལ་ལུ་ཁས་ལེན་གྱུ་ཕྱོད་ཡོད།

ક્રમિક ૨૫]

མཁའ་འགྲུ་འཕགས་པུས།

[illegible]

འབྲས་གི་མི་ཁུང་པ་ཅིག་ལ་རྒྱ་པ་ཐད་ནི་ཕོ་པ་ལྷན་དང་ཕྱོད་ལྷན་ལ་གཉེས་ཀླང་དང་ཉེན་ཕྱོད་ཀླུ་
ཐག་ར་ཞེས་མི་འགན་ཁུང་ཡོད།

[illegible]

८. श्रीमद्विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम् श्रीमद्भगवद्गीतासु श्रीकृष्णार्जुनसंवादे श्रीकृष्णोवाच ॥

[illegible]

6. རྒྱ་བོ་ཞིག་ལུ་མར་རྒྱུ་གྱི་ཉམས་ལྗོངས་པདར་འབྲུང་ལམས་ཀྱི་འཛིགས་པ་འབྲུང་སྐབས་ཅི་ཕན་གྱི་གོ་གསལ་རམས་ཀར་དུག་འབད་དགོ་པའི་ལམ་འགན་ཡོད།

༡. སྐྱོ་བ་ཞིག་ལུ་ སྐྱོ་དང་ས་ཉེན་སྲུང་འཐབ་ནི་ལེ་ལས་འགན་ཡོད།
༢. སྐྱོ་བ་ཞིག་ལུ་ སྐྱིམ་ས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་ལ་འབབ་ཚུ་ལུ་ལ་དགོ་པའི་ལས་འགན་ཡོད།
༣. སྐྱོ་བོ་ཅེ་མཉམ་གྱིས་དྲང་སྐྱིམ་ས་གོང་ལུ་བཀྱར་ནི་དང་རན་ལྟངས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་འགལ་བ་སྐྱོག་ནི་ལུ་འགན་ལུར་ཡོད།
༤. སྐྱོ་བོ་ཅེ་མཉམ་ལུ་ སྐྱིམ་ས་ཀྱི་དཔུང་གྲོགས་འབད་ནི་གི་འགན་ལུར་ཡོད།
༥. སྐྱོ་བ་ཞིག་ལུ་ཅ་སྐྱིམ་ས་ཅེ་ན་མོ་འདི་གི་དགོང་ས་དོན་ཚུ་ལུ་གུས་བཀྱར་ཞུ་ནི་དང་གནས་ནི་གི་འགན་ལུར་དང་ལས་འགན་ཡོད།

ཅ་ཚུ་ན་ ༡༠ པ།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱོད་ལུས་གཞི་ཅ།

༡. སྤྱོད་གཞུང་གིས་འཛམ་གླིང་ནང་མཐུན་ལམ་དང་ཞི་བདེ་ལུ་བཅོམ་ཞིང་འཕེལ་རྒྱ་དང་འབྱོར་མ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་གཞི་མི་མེད་དོན་ལུ་ལེགས་ཅེ་ཞུན་པའི་མི་ཅེ་རེ་ས་བརྟན་སྤྱོད་ཚུ་གསལ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱོད་ལུས་གཞི་ཅ་ཚུ་སྤྱོད་འཕེལ་གི་འབད་ཚེ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༢. སྤྱོད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཡོང་ས་དགའ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚུ་གཞི་ཅ་འི་རེ་ས་ལུ་མཐུན་ཕྱིན་པར་འཕེལ་ཚུ་གསལ་པའི་ཅེ་ན་ཚུ་སྤྱོད་ལེ་ལུ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་དགོ།
༣. སྤྱོད་གཞུང་གིས་སྐྱིམ་ས་ཀྱི་རིང་ལུགས་ལུ་གཞི་བཞག་པའི་སྐྱོ་བའི་ཚབ་དབང་དང་ཅེ་མཐོང་གི་ཉེན་སྐྱོལ་ལུ་གཉེར་གཞི་ཅ་དང་ལུང་འཛིན་འཛེ་བ་ལས་སྐྱོལ་བའི་ཞི་བའི་མི་སྤྱོད་གཞི་བཞོན་དང་མི་མང་གཞི་ཉེན་སྐྱོལ་དབང་དང་དཔེ་དབང་ཚུ་རེ་ས་བརྟན་ཡོད་པ་བཞོན་ལུ་འབད་ཚེ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༤. སྤྱོད་གཞུང་གིས་མི་རི་ཞིག་གི་བརྒྱུད་འབྱོར་ནམ་འགྲེམས་ཡིག་བརྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་ལམ་གཞན་གང་ཞིག་ནང་སྐྱིམ་ས་འགལ་གྱི་འཇམ་འཛིན་ལས་ཉེན་སྐྱོལ་གྱི་འབད་ཚེ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༥. སྤྱོད་གཞུང་གིས་དྲང་སྐྱིམ་ས་དང་དྲང་ས་གསལ་མགྲོགས་མི་གྱི་སྐོ་ལས་དྲང་སྐྱིམ་ས་ཕྱིན་ལུ་འབད་ཚེ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།

༦. སྤང་གཞུང་གིས་དཔལ་འབྱོར་རམ་རྒྱལ་མཐུན་མས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལུ་བཞེན་སྤྱོད་ལུ་ཞུགས་ལུ་དྲང་ཕྱིན་མཐོང་པར་བཞག་ནི་མེད་པ་ལས་དེ་གི་དོན་ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དྲེགས་གསེག་ནང་ནི་ལུ་འབད་ཚུ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༧. སྤང་གཞུང་གིས་དོན་མེད་མཐུན་པའི་འོང་འབབ་དང་མི་ལུང་སུ་ཚུ་གི་བར་ན་གྱུ་ནོར་གཅིག་གཞུགས་གང་ཉུང་བཟོ་ནི་ལེ་སྤང་གྲུམ་ཚུ་ཡར་རྒྱས་གནང་སྟེ་བསྟར་སྟོང་མཇུག་ནི་དང་དོ་རྒྱུང་ཚུ་གི་བར་ན་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྲོད་མཐོང་པའི་སྤྱོད་ཚུ་གི་བར་ན་དམངས་སྤྱིའི་གཞི་རྒྱུ་མཐོང་པའི་ཚུ་སྤྱོད་སྤྲོད་མཐོང་པའི་སྤྱོད་ཚུ་ལུ་འབད་ཚུ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༨. སྤང་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཐོན་ལུང་སྤྲོད་སྤྲོད་མཐོང་པའི་མི་སྤྱོད་སྤྲོད་ལུ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་འབྱུང་ཐབས་ལུ་དགོས་མཐོང་འདུག་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་མོང་ཁག་ཆ་མཐུན་ལུ་སྤྱོད་སྤྲོད་ཀྱི་བསྟར་སྟོང་དེ་སྤྲོད་པར་འབད་ནི་ལུ་འབད་ཚུ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༩. སྤང་གཞུང་གིས་གྲ་ཡངས་དང་འཕེལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ནང་འཁོད་རང་མགོ་རང་འདྲོང་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་བསྐྱེད་ནི་ལུ་འབད་ཚུ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༡༠. སྤང་གཞུང་གིས་ཆོང་འདུས་འགྲམ་ལུ་རྒྱལ་དག་གི་སྤྱོད་སྤྲོད་སྤྱོད་སྤྲོད་འཕེལ་གནང་ནི་དང་སྤྱོད་སྤྲོད་འབད་དེ་ཆོང་སྤྱོད་ལུ་འཕེལ་རྒྱ་སྤྱོད་འགོག་འབད་དགོ།
༡༡. སྤང་གཞུང་གིས་མི་ལུང་སུ་ཚུ་གིས་ལུང་དེ་སྤྱོད་འཚོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུ་གསལ་པའི་ཆ་རྒྱུ་དེ་ཚུ་སྤྱོད་ཚུ་ལུ་འབད་ཚུ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༡༢. སྤང་གཞུང་གིས་ལུ་འབད་ནི་ལེ་ཐོབ་དབང་དང་ལས་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་བཅས་ལུ་གི་གཞན་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅས་དང་བཅས་དང་སྤྱོད་ཚུ་ལུ་འབད་ཚུ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༡༣. སྤང་གཞུང་གིས་འོས་འབབ་ལུ་པའི་ལུ་གི་ཚོད་མཚམས་འཚོད་དང་དཔལ་མཐོང་མཐོང་པའི་དུས་མཚམས་དང་ལགས་མཐོང་པའི་དུས་མཚམས་དང་སྤྱོད་ལུ་སྤྱོད་ལུ་འབད་ཚུ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༡༤. སྤང་གཞུང་གིས་རང་གི་ལུ་དང་བསྐྱེད་དེ་དྲང་སྤྱོད་དང་རྒྱ་མཚན་ལུ་པའི་གྲ་ཡོན་གྱི་ཐོབ་དབང་སྤྱོད་ནི་གི་འབད་ཚུ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།

༢༠. འཇུག་མི་ཚུ་གིས་རང་སོའི་སྤྱུ་འགན་འགུལ་ནི་དང་འབྲེལ་ཏེ་རྣམ་ཐྱད་ཀྱི་བྱ་བ་སྤྲོག་མི་ཚུ་འདི་ནང་
འཁོད་པའི་བཀའ་ཆ་གིས་འགུལ་ནི་མེད་པའི་ཁར་ཁ་སྤྲོལ་ནི་དང་ཡང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཆོག་གས་ཀྱི་སྤྱུ་སྤྲུང་ལུགས་བསྤྲོག་ནིའི་དོན་ལུ་དེ་སྤྱུ་འཇུག་པའི་ནུ་མ་ཚད་ཅན་གྱི་ལེ་མན་ལེན་ནིའི་བྱ་བ་གནན་
ཚུ་ཡང་དེ་གཞིན་འགུལ་ནི་མེད།

༢༡. རྒྱལ་ཡོང་ས་ཆོག་གས་འདུ་དང་རྒྱལ་ཡོང་ས་ཆོག་གས་སྤྲེ་གིས་ཆོག་གས་ཁང་རང་སོའི་ཞལ་འཛོམས་དང་
པ་འཛོམས་པའི་ཆོས་གྲངས་ལས་བཅུ་ལྟེ་ལོ་རྒྱུ་ལྟེ་དེ་དང་འབྲེལ་ཐུན་དགོ། རྒྱལ་ཡོང་ས་ཆོག་གས་
སྤྲེ་གིས་རང་གི་ལོ་ལྟེ་ལྟེ་གནས་ཡུན་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ཆོང་དགོས་དང་རྒྱལ་ཡོང་ས་ཆོག་གས་འདུའི་མད་སྤྱོད་ཆེན་
ཀྱིས་འབྲུག་རྒྱལ་ཡོང་གྲོས་འདེབས་ལུ་པ་བའི་ཞོག་ལས་དང་ཡང་ན་གཞུང་ལུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་ཆོག་གས་
ཀྱིན་གྱི་གྲོས་དོན་ཞིག་ཆ་འཛོག་འགུལ་ཆེ་དེའི་གནས་ཡུན་མ་ཆོང་གོང་ལས་ཅ་གྲོ་པ་གཏང་ཆོག།

༢༢. འབྲུག་གིས་དངོས་གཏོགས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐུན་འཛོམས་གྲོས་ཆོད་དང་གན་འཛོན་ཆོང་ས་ཡིག་
དཔྱད་གཞི་འགན་འཛོན་གན་གྱི་ཆུ་འབྲེལ་ཐུན་དེ་ལྷན་དཔལ་ཡོད་ནི་དང་ཐུན་ཆད་གཞུང་གིས་དོས་སྤྱོད་
ཚུ་ལ་མཐུན་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐུན་འཛོམས་གྲོས་ཆོད་དང་གན་འཛོན་ཆོང་ས་ཡིག་དཔྱད་གཞི་འགན་
འཛོན་གན་གྱི་ཆུ་ཅ་ཐུན་མ་ཆོང་མོ་འདི་དང་འབྲེལ་ཆགས་མེད་པ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དེ་མེན་གྲོས་ཆོག་གས་
ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱོད་གནང་ཞིན་མ་ལས་རྒྱང་མ་གཅིག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐུན་འཛོམས་འབད་ཆ་བཞག་ནི།

ཅ་ཆེན་ ༡༡ པ། རྒྱལ་ཡོང་ས་ཆོག་གས་སྤྲེ།

༡. རྒྱལ་ཡོང་ས་ཆོག་གས་སྤྲེའི་ནང་འཇུག་མི་ཚུ་རྒྱ་ཡོད་དགོ་པའི་གྲངས་ལུ་ཆུད་ཆུད་ཡང་།
    ༡) རྒྱུ་ལག་ཏེ་ལྟེ་དེ་གཞིན་གྱི་ཆོག་གས་ཀྱི་སྤྱུ་མེན་གིས་བཅོག་འཇུག་པའི་འཇུག་མི་ཚུ་དང་།
    ༢) འབྲུག་རྒྱལ་ཡོང་ས་གདམས་གྲུབ་པའི་ལུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པུ།
༢. རྒྱལ་ཡོང་ས་ཆོག་གས་སྤྲེ་གིས་རང་སོའི་ཐུན་འཛོམས་བཅོའི་བྱ་སྤྱོད་ཆེན་མཆོད་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བཅོན་
དང་བདེ་སྤྱང་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་མེད་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་གནོད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་པུས་འབྲུག་རྒྱལ་ཡོང་ས་

- དང སྤོན་ཆེན་རྒྱལ་ཡོང་སའོགས་འདུ་ལུ་སྤོན་རྒྱོན་ལུ་ལ་དགོ་པའི་གནད་དོན་ཚུ་གི་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཁང་འབད་བྱ་བ་བསྒྲིག་དགོ།
- ༢ རྒྱལ་ཡོང་སའོགས་ཕྱིའི་དོན་ལུ་འབྲུམ་མི་ཆ་མཉམ་གྱིད་དོན་ཆོགས་ཕྱི་གང་ཞིག་གི་ཡོང་ས་ལུ་མཉམ་པའམ་མཉམ་འབྲེལ་མེད་པ་ཞིག་དགོ།
- ༣ སྤྱིར་བཏང་བཅའ་འབྲུག་འཛིན་གྲུབ་ཞིབ་མཐོང་ལས་འགོ་བོལ་འཆོགས་པའི་སྐབས་སམ་ས་སྤོང་བསྐྱབ་དགོཔ་འཕྲོད་ཆེ་རྒྱལ་ཡོང་སའོགས་ཕྱིའི་དོན་ལུ་འབྲུམ་མི་ཚུ་གི་གྲས་ལས་ཕྱི་འཛོན་ཞིག་བཅའ་འབྲུག་འབད་དགོ།
- ༤ འབྲུག་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་དྲགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་འོག་ལུ་རྒྱལ་ཡོང་སའོགས་ཕྱིའི་ཕྱི་འཛོན་བདག་ཀྱིས་གནད་ནི།
- ༥ རྒྱལ་ཡོང་སའོགས་ཕྱིའི་ཞལ་འཛོམས་འདི་ལཱ་ལུ་ཁྱུང་ཤོས་ཆོགས་ཐེངས་གཉིས་ལཱ་འཆོགས་དགོ།

ཅའོན་ ༡༢ པ།

རྒྱལ་ཡོང་སའོགས་འདུ།

- ༡ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོང་སའོགས་འདུ་འདི་ནང་ཨོང་ཁག་གཅིག་ལུ་འབྲུམ་མི་གཉིས་ལས་མ་ཁྱུང་མ་ཅིག་དང་མང་ཤོས་བདུན་ལས་མ་སྒྲིག་པ་ཅིག་ཡོད་པའི་དབང་ལུ་བཞག་སྟེ་ཨོང་ཁག་འེ་འེ་གིས་རང་སའི་མི་སྡེ་བས་ཀྱི་ཆ་ཚད་དང་བསྟུན་ནེ་བཅའ་འབྲུག་ལུ་པའི་འབྲུམ་མིའི་གྲངས་བསྟོམས་མཐོ་ཤོས་བདུན་ཅུ་དོན་ལུ་ཡོད་དགོཔ་ལས་འོས་འབབ་ལུན་པའི་བཅད་མཆ་མས་བཅོ་སྟེ་གྲོས་ཆོགས་ཀྱིས་གྲུམ་ས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ཨོང་ཁག་འེ་འེ་བཞིན་དུ་འདེམས་ཁོངས་མཚུ་ལུ་དུ་བགོ་རྒྱལ་ནི་དང་རྒྱལ་ཡོང་སའོགས་འདུའི་ནང་འདེམས་ཁོངས་འེ་འེ་ཆོགས་རྒྱན་བསྐྱར་མི་ཚུ་གིས་འབྲུམ་མི་འེ་ཐང་ཀར་དུ་བཅའ་འབྲུག་འབད་དགོ།
- ༢ ལོང་བཅུ་ཐམ་འེ་འེ་རྒྱལ་ལས་མི་སྡེ་བས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་མཆོད་བྱེད་དོན་ལུ་ལོང་བཅུ་པའི་མི་ཅིས་རྒྱལ་

༡༡. ཚོགས་ཁང་གཅིག་གིས་ངོ་འཕྲོད་འབད་དེ་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་
ཚོས་གྲངས་ལས་ཉིན་གྲངས་སྐུལ་ཕྱིན་ནང་འཁོད་དེ་གིས་ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་དེ་ནང་བཅུགས་
ཞིན་མ་ལས་དཔྱད་ཡིག་དེ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐང་ས་ཆེས་མའི་ནང་ཡིན་རུང་ཆ་འཛོག་འབད་
ཚོག་། འཆར་དངུལ་དང་གཞན་གནད་ཅན་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ཡིན་ཆོ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐང་ས་འདི་
ནང་ནང་ཆ་འཛོག་འགྲུབ་དགོ།
༡༢. ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་དེ་གིས་ཡང་དཔྱད་ཡིག་འདི་ཆ་འཛོག་འགྲུབ་ཆོ་དེ་ནང་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་
ཚོས་གྲངས་ལས་ཉིན་གྲངས་སྐུལ་ཕྱིན་ནང་འཁོད་དེ་དཔྱད་ཡིག་དེ་བཀའ་འགྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་འབྲུག་ཀྱིས་
པོའི་ཞབས་སར་སྐུལ་དགོ།
༡༣. ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་དེ་གིས་དཔྱད་ཡིག་འདི་ཆ་འཛོག་མ་འགྲུབ་ཆོ་ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་དཔྱད་ཡིག་
འདི་འགོ་ཐོག་གྱུར་སའི་ཚོགས་ཁང་དེ་ལུ་བསྐྱར་བཅོས་སམ་དགག་ཆ་དང་ཐུགས་དེ་བསྐྱར་གྲོས་གྱི་
དོན་ལུ་སྤྱོད་ལོག་གནད་ལྟེ་དེ་ནང་ཆ་འཛོག་འགྲུབ་པའི་ཆོ་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ཚོས་གྲངས་ལས་
ཉིན་གྲངས་སྐུལ་ཕྱིན་ནང་འཁོད་དེ་བཞིན་གྱི་དཔྱད་ཡིག་འདི་བཀའ་འགྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་འབྲུག་ཀྱིས་
པོའི་ཞབས་སར་སྐུལ་དགོ།
༡༤. དཔྱད་ཡིག་འདི་འགོ་ཐོག་གྱུར་སའི་ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་ཚོགས་ཁང་གཞན་ལས་འབྱུར་སའི་བསྐྱར་བཅོས་
སམ་དགག་ཆ་ཚུ་ངོས་ལེན་མ་འབད་བཅིན་ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་དཔྱད་ཡིག་འདི་འབྲུག་ཀྱིས་པོའི་ཞབས་
སར་སྐུལ་ཞིན་མ་ལས་འབྲུག་ཀྱིས་པོས་ཚོགས་ཁང་གཉིས་ལུ་དཔྱད་ཡིག་དེ་མོར་གྲོས་ཚོགས་རྒྱན་བཞུགས་
ཐོག་ལས་གསུང་གྲོས་གནད་ནི་དང་ཚོགས་གྲན་གྱི་ནི་འགྲུག་གནད་ནི།
༡༥. ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་དེ་གིས་དཔྱད་ཡིག་འདི་ཅ་ཆེན་འདི་དོན་ཆེན་ལ་པའི་འོག་ལུ་བཀོད་པའི་
དུས་ཡུན་ནང་འཁོད་ཆ་འཛོག་མ་གྲུབ་པའམ་འོག་སྒྲིམ་གནད་པའི་དཔྱད་ཡིག་འདི་ཆ་འཛོག་གྲུབ་
པའི་ལུངས་སྐུལ་བཅོས་དེ་དཔྱད་ཡིག་འདི་འགོ་ཐོག་གྱུར་སའི་ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་ཉིན་གྲངས་སྐུལ་
ཕྱིན་ནང་འཁོད་བཀའ་འགྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་འབྲུག་ཀྱིས་པོའི་ཞབས་སར་སྐུལ་དགོ།

१८. ཅེས་ཀྱིས་ཆུ་མོ་འདྲེ་འཇམ་གྱིས་མ་གཞན་གང་ཞིག་གི་དགོང་ས་དོན་ཚུ་འདྲ་ལོགས་སུ་གཏོང་དེ་ཡོང་ན་
མ་གཏོགས་དེ་མེན་ཇོར་འག་ཆ་མཉམ་གྱི་པར་ན་དངོས་ཐོག་དང་ཞབས་ཏོག་གི་མཐོ་ཆ་ས་ཚུ་ཐོགས་
ཆགས་མེད་པར་སྒྱུ་པ་འདྲེན་འབད་ཆོག།
१९. ཕྱི་ཕྱི་ལས་ཚུ་དང་རྩན་ཅིག་གི་ཚོར་འབྲེལ་དང་ཚོར་སྦྱར་འདི་ཕྱིས་ཀྱིས་སྤྱད་ས་འཛིན་འབད་དགོ།
२०. གྱུ་པ་ཡོང་ས་པདྨ་ལུ་གི་ཉེན་སྤྱད་ལུ་མ་གཏོགས་གོས་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱད་འཛིན་གནང་ནི་མི་གྲིམས་
པུན་མཐོ་ཆོག།

ཅ་ཚཱ་ཡ་ ༥༥
སྤྱད་དོན་ཚོགས་སུ་

१. श्रद्धापूर्वकं कर्मणां फलं प्राप्तुं यत्नं कर्तव्यं । यत्नं कर्तुं न शक्यं तदा फलं न मिलति ।
 २. श्रद्धापूर्वकं कर्मणां फलं प्राप्तुं यत्नं कर्तव्यं । यत्नं कर्तुं न शक्यं तदा फलं न मिलति ।
 ३. श्रद्धापूर्वकं कर्मणां फलं प्राप्तुं यत्नं कर्तव्यं । यत्नं कर्तुं न शक्यं तदा फलं न मिलति ।
 ४. श्रद्धापूर्वकं कर्मणां फलं प्राप्तुं यत्नं कर्तव्यं । यत्नं कर्तुं न शक्यं तदा फलं न मिलति ।
 ५. श्रद्धापूर्वकं कर्मणां फलं प्राप्तुं यत्नं कर्तव्यं । यत्नं कर्तुं न शक्यं तदा फलं न मिलति ।

- ག) ཚོགས་སྡེ་འདི་གིས་སྤྱུལ་གྱི་གཞུང་ངམ་གཞུང་མིན་སྡེར་གྱི་ལས་ཚོགས་ཡང་ན་སྡེར་པའམ་
ངོ་རྒྱུང་ཚུ་ལས་དངུལ་རྒྱུང་ངམ་གྲོགས་རམ་མ་ལེན་པ།
- ང) ཚོགས་སྡེ་འདི་འབྲུག་མི་ཚུ་གིས་ཅེས་མཆོམ་ཆོམ་འདི་ལུ་དམ་ཚིག་གཅན་ཞིང་གུས་བཀུར་ཞུ་ནི་འོ་ཁར་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བཅོམ་དང་བདེ་སྤྱང་གཅིག་འགྱུར་གཅིག་སྒྱུ་བཅས་གོང་ལུ་བཀུར་དགོ།
- ཅ) ཚོགས་སྡེ་འདི་དམངས་གཙོ་འདི་འཕེལ་རྒྱས་དང་འབྲུག་གི་མི་སྡེ་དང་དཔལ་འབྱོར་སྤྱད་དོན་
འཕེལ་སྐྱེད་གྱི་དོན་ལུ་གཞི་འཛུགས་ཡོད་པ།
- ཆ) ཚོགས་སྡེ་འདི་ཅ་ཚན་འདི་འདི་དོན་ཚན་ ༡༠ པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ཉེ་མ་ཅ་གྲོལ་མ་སོང་བ་
མོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྤྱད་དོན་ཚོགས་སྡེ་ཆེ་མཉམ་གྱིས་བཅའ་མར་གཏོགས་ཚོགས་པའི་འགོ་ཐོག་བཅུག་
འབྲུའི་འདེམས་འཛིན་བརྒྱུད་དེ་གཞི་འཛུགས་གྲུབ་པའི་སྤྱད་དོན་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་
ཚོགས་འདུའི་ནང་མངོན་པར་གཏོགས་དགོ།
- ༧ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་གནས་ཡུན་ཚར་བའམ་ཅ་ཚན་འདི་འདི་དོན་ཚན་ ༡༠ པ་དང་ ༡༡ པའི་དགོངས་
དོན་ལྟར་སྤྱད་དོན་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་གདམས་རྒྱུ་ནི་དོན་ལུ་འགོ་ཐོག་བཅུག་འབྲུའི་གཙུག་པ་དགོ།
- ༨ འགོ་ཐོག་གི་བཅུག་འབྲུའི་ནང་རྒྱུན་གྲངས་མཐོ་ཤོས་ཐོབ་མི་སྤྱད་དོན་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་མཐོ་ཅ་ཚན་
འདི་འདི་དོན་ཚན་ ༥ པའི་དགོས་དོན་བཞིན་གྱི་སྤྱད་དོན་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་ཡིན་པའི་གསལ་བསྒྲགས་དང་
སྤྱད་དོན་ཚོགས་སྡེ་འདི་གཉིས་སྤྱིར་བཏང་བཅུག་འབྲུའི་ནང་འབྲུན་བཟུར་འབད་ནི་འོ་ཁར་ཡོད།
- ༩ སྤྱིར་བཏང་བཅུག་འབྲུའི་ནང་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུར་འདེམས་གྲངས་མང་ཤོས་ཐོབ་མི་ཚོགས་
སྡེ་འདི་དབང་བུ་ཚོགས་སྡེ་ཡིན་མ་དང་ཚོགས་པ་གཞན་མི་འདི་ཤོག་སྒྲོགས་ཚོགས་སྡེ་ཡིན་པའི་
གསལ་བསྒྲགས་འབད་དགོ།
- ༡༠ ཚོགས་སྡེ་ཞིག་གི་གྲུབ་ལས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འབྲུག་མི་ཞིག་གིས་རང་རྒྱུང་ངམ་
ཤོ་ཁག་འབད་ཚོགས་སྡེ་གཞན་མི་དེ་གི་གྲུབ་ལས་འཛུལ་མི་ཚོགས།

༡༠. སྤྱད་དོན་ཚོགས་སྡེ་ཞིག་ཅ་གྲོལ་སྔོང་ནིའི་གནད་དོན་དེ་ཡང་-

- ༡) གཤམ་སྤྱད་ཚོགས་སྡེ་དེ་གི་དམིགས་ཡུལ་དང་ཕམ་དོན་ཚུ་ཅ་བྱིམ་ཆེན་མོ་འདིའི་དགོངས་དོན་དང་མ་མཐུན་པ་ཡིན་ཆེ་མའོན་མཐོ་བྱིམ་སྤྱོད་འདུན་ས་གིས་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བ་འཇམ།
- ༢) གཤམ་སྤྱད་ཚོགས་སྡེ་དེ་གིས་བྱུ་བྱོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལས་ཏི་རུ་འཇམ་གྲོགས་རམ་ལེན་པ་ཡང་ན་འབྲུག་གི་བདེ་སྤྱང་དང་གཅིག་འབྲུང་གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་རྒྱལ་འགལ་འཐབ་པ།
- ༣) གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བཏོད་པའི་གཞི་གནད་གཞན་ནམ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་བྱིམ་སྤྱོད་འབྲུག་ཏེ་མའོན་མཐོ་བྱིམ་སྤྱོད་འདུན་ས་གིས་དེ་ལྷགས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བ།
- ང) བཅག་འབྱུང་བཅའ་བྱིམ་སྤྱོད་འགལ་བ།

༡༡. ཅ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་ ༡༠ ས་ལྟར་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོའི་ནང་གི་དབང་བྱུ་བྱོགས་སྡེ་འཇམ་ཞུགས་བྱིམ་སྤྱོད་ཅ་གྲོལ་སྔོང་བ་ཡང་ན་ཅ་ཚན་ ༡༡ པའི་དོན་ཚན་ ༧ པ་ལྟར་གཞུང་ཞིག་གཞི་བཙུགས་མ་གཏུ་ཆེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ་འདི་ཡང་ཅ་གྲོལ་སྔོང་བར་བཅིས་ཞིན་མ་ལས་དེ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་ཅ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་ ༩ པ་ལས་ ༥ པ་ཚུན་སྤྱོད་འཇུག་འཇམ་དགོ།

༡༢ གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱད་དོན་ཚོགས་སྡེའི་གཞི་འཇུགས་དང་བྱ་སྤྱོ་མི་ཚོས་བཅའ་མའི་གནས་ཚད་ཚོགས་སྡེ་ནང་འཁོད་བྱུ་བྱོགས་རིམ་ཚུ་བྱིམ་སྤྱོད་སྤྱོད་འཇུག་འཇམ་དགོ་པའི་ཁར་ནམ་རྒྱུན་གྱི་ཅིས་ཐོར་ཅིས་ཞིབ་བྱུ་བྱོགས་ལས་ཚོགས་སྡེའི་མ་དངུལ་དྲུང་ས་གསལ་ཡོད་པའི་ས་བཅད་བཅོད་དགོ།

ཅ་ཚན་ ༡༢ པ།

མི་མང་བསྐྱལ་བསྐྱགས་ཐད་གྲོན།

༡. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུར་བཅག་འབྱུང་སྐབས་འདེམས་འོད་དང་སྤྱད་དོན་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ལུ་མ་དངུལ་བྱུ་བྱོན་དོན་ལུ་བཅག་འབྱུ་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱིས་འབོར་ཚད་གང་འོས་བྱུ་བསྐྱུ་ཞིབ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་ཕོ་བསྐྱར་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པའི་མི་མང་བཅག་འབྱུང་མ་དངུལ་ཞིག་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བྱིམ་སྤྱོད་ཐོག་ལས་གཞི་འཇུགས་འཇམ་དགོ། འབྲུག་གི་བཅག་འབྱུ་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱིས་བྱུ་བྱོགས་སྤྱོད་མེད་པའི་ནམ་གཞིག་གི་ཐོག་ལས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བཙམས་པའི་བྱིམ་སྤྱོད་སྤྱོད་འཇུག་འཇམ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་བྱིམ་སྤྱོད་འབྲུག་ཏེ་ཅ་

༧. གཞུང་གྱི་ཀླུ་ལ་ལུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་འདི་གལ་སྤྱད་ཀྱི་ཡོང་ས་ཚོགས་འདུའི་འཇམ་མེ་གྲང་ས་བསྐྱེད་ས་ལས་གསུམ་དུ་གཏིས་ལས་མ་ཉུང་པས་གཞུང་དེ་ལུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོ་འབྲུག་ཀྱི་ལོས་གཞུང་འདི་ཙ་གྲོ་ལ་བཏང་ཕྱི་ཚོགས་སྤྱི་ཚོ་ལུ་གཞུང་ཞིག་གཞི་འཇམ་གྱི་དོན་ལུ་ཁོང་རའི་སྤྱོད་ས་ཚད་དེ་ཡོད་གསལ་སྤྱི་ཚོ་འབད་བཅུག་ནི་དང་གཞི་བཅུགས་མ་གྲུབ་ཚེ་དེ་འི་ལུ་ལས་སྤྱི་ཚོ་འབད་བཅུག་འཇུ་འབད་དགོ།

ཅ་ཆེན་ ༡༤ པ།

ཕྱོག་ཕྱོགས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོ།

༡. གཞུང་དང་དབང་ཁྱབ་ཚོགས་སྤྱི་ཚོ་གསུམ་ཚེ་ན་མོ་འདི་འི་དཀོང་ས་དོན་དང་འབྲེལ་ཏེ་གཞུང་གྱི་ལུ་གསུམ་ཕྱོང་འཇམ་མེ་དང་ཀྱི་ལུ་ཡོང་ས་ཀྱི་མཐའ་དོན་སྤྱི་ཚོ་གྱི་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་དེ་མེ་མང་གི་རེ་འདོད་བསྐྱེད་ནི་འི་སྤྱོད་འཇམ་མེ་ཡོད་པའི་ས་བཏུན་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོ་གསུམ་དོན་མན་ཅན་གྱི་འགན་ཁུར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་དགོ།
༢. ཕྱོག་ཕྱོགས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོ་གསུམ་ཀྱི་ལུ་ཡོང་ས་གཅིག་སྤྱི་ལ་དང་གཅིག་འགྲུར་མེ་སྤྱི་ཚོ་ཕྱོང་ཆ་ཆ་མ་ཉུང་གྱི་བར་ན་མཐུན་འགྲེལ་དང་མཐུན་འབྲེལ་སྤྱི་ལ་དགོ།
༣. ཕྱོག་ཕྱོགས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོ་གསུམ་གཞུང་ལུ་བདེ་ཉམས་དང་ཆེ་མཐོང་ཕྱོང་པའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་འབད་བའི་སྤྱོད་ས་གྲོ་ལ་ཚོགས་ནང་དོན་མན་དང་འགན་ཁུར་ཅན་གྱི་ཚོད་སྤྱོད་ཐོག་གཏོགས་ནི་དང་སྤྱི་ཚོ་ལུ་འབད་ཅོ་ལ་བསྐྱེད་དགོ།
༤. ཕྱོག་ཕྱོགས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོ་གསུམ་ཀྱི་ལུ་ཡོང་ས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལས་ཕྱོགས་འབད་ཚོགས་སྤྱི་ཚོ་མཐའ་དོན་ཁྱབ་གདལ་གཏང་མེ་ཚོགས། དེ་འི་དམིགས་ལུ་མེ་གཞུང་འདི་འགན་ཁུར་དང་འགན་གཏུགས་དྲུང་ས་གསལ་ཅན་བཟོ་ནི་འདི་ཡིན།
༥. ཕྱོག་ཕྱོགས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོ་གསུམ་བཅུག་འཇུག་པའི་གཞུང་འདི་ལུ་ཕྱོག་འགལ་འབད་ནི་དང་སྤྱི་ཚོ་ལུ་སྤྱོད་བཅོས་ཀྱི་ལུ་ས་བཀལ་པའི་གཞུང་གི་སྤྱི་ལས་འཇམ་མེ་འདི་བ་བཏོད་ནི་ཚུ་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

15. རྟོག་ཕྱོགས་ཆོགས་ཕྱོགས་ འབྲུང་ལམས་ཀྱི་ཉེན་ངན་དང་ ཕྱི་འཛིགས་བསྐྱལ་དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཡོངས་
ཀྱི་གཉེན་འབྲུང་གཞན་ལུ་བཞེན་རྒྱལ་ལམ་ཀྱི་འཇོ་ཉེན་ལུ་དགའ་ཉེན་འཕྱོན་པའི་དུས་ལུ་གཞུང་ལུ་
དཔུང་གྲོགས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།

ཅེ་ཆེན་ ༡༩ པ།

འབྲལ་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་།

1. ཅུའམ་ཆེན་པོ་འདི་ཆ་ འཛིག་གྲུབ་མཐར་ བྱི་བཅུག་འབྲུང་དང་ཕ་འདི་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་རུང་རྒྱལ་ཡོངས་
ཆོགས་འདུ་ཅ་གྲོལ་མོང་བའི་ རྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ བག་ཡངས་དང་ དྲང་བཞེན་བྱི་བཅུག་
འབྲུའི་ལས་སྒོ་འཐབ་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་ ཉེན་གྲངས་དགའ་བཅུ་ལས་མ་འདས་པའི་དུས་ལུ་ཞུ་ཅིག་གི་དོན་
ལུ་ འཇོན་སྐྱོང་ འཐབ་མི་འབྲལ་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ ཞིག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོས་འདེམས་བསྐྱོགས་ནི།
2. འབྲལ་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ འདི་ནང་ བྱོམ་དཔོན་སྤྱི་ཁྲབ་གཅིག་དང་ དགོས་དོན་དང་ བསྐྱོན་པའི་བྱོམ་དཔོན་གཞན་ཚུ་
རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་ཅ་གྲོལ་མོང་ རྟོག་གྲངས་བཅོ་ལྔའི་ནང་ འཁོད་ འབྲུག་རྒྱལ་པོས་འདེམས་བསྐྱོགས་གནང་
ནི། འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་ཁྲོན་པོ་འདི་ བྱོམ་དཔོན་སྤྱི་ཁྲབ་འབད་འདེམས་བསྐྱོགས་ནི།
3. འབྲལ་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ བསྐྱོགས་ཚུ་མཐུག་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་ཅ་གྲོལ་མོང་བའི་དེམ་ཐག་གི་དོམར་གོ་
གནས་འཆང་ རྟེ་ཡོང་པའི་སྤྱོད་ཚེན་དང་སྤྱོད་པོ་ཚུ་རང་མའི་ལུ་འགན་ལམ་དགོངས་ལཱ་འབད་དགོ།
4. འབྲལ་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ འདི་གིས་གཞུང་གི་དུས་རྒྱུན་གྱི་བྱ་སྒྲོ་ཚུ་ འཐབ་ནི་མ་གཏོགས་ སྤྱད་བྱས་གང་
ཞིག་གི་བྱོམ་ཚད་དམ་ རྟེ་གཞུང་ ཡང་ན་ལས་ཆོགས་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་གན་རྒྱ་གང་ ཞིག་བཟོ་ནི་གི་
དབང་ཚད་མེད།
5. གཞུང་ འདི་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་ཅ་གྲོལ་མོང་བའི་ཆོས་གྲངས་ལས་ ཉེན་གྲངས་དགའ་བཅུ་འདི་ནང་
འཁོད་གཞི་འཇུགས་འབད་དགོ།
6. རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་གསར་ འཇུགས་གུབ་སྟེ་ སྤྱོད་ཚེན་གསར་པས་ཡིག་ཚང་གི་ལུ་འགན་འགོ་
བཅུགས་པའི་ཆོས་གྲངས་ལས་ འབྲལ་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ འདི་འི་གནས་འཕྱོ་བཅུད་དགོ།

ག) གཞུང་གི་སྤྱི་དྲུང་པཌ་མཛོད་དང་མཉམ་འདྲན་འཐབ་ནིའི་ཁར་དེའི་དངོས་སྤྱོད་ཀྱི་དཔལ་ཆ་ལྟར་བཞེས།
 ད) རྒྱལ་དང་གཉིས་ལུ་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་སྒྲུ་ཆ་ས་འབད་ནི།

- ལ. ལྷན་རྒྱལ་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་དམངས་གཙོའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ཅ་བྱིམས་འདི་ནང་བཞུགས་པར་གནས་པའི་གཞི་ཅ་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་པའི་འཛེན་མར་ཅན་གྱི་ཞི་བའི་བདག་སྤྱོད་ཞིག་ཡར་སྤེལ་གཏང་དགོ།
- མ. ལྷན་རྒྱལ་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་དང་གོ་ས་ཚོགས་ལུ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་འགན་ཁུངས་བྱག་པ་ཡིན།
- ང. འཛེན་སྤྱོད་ལྷན་ལྷེ་གོ་ས་ཚོགས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་བྱིམས་སམ་ཁྱུང་དབང་ཡོད་པའི་བྱིམས་གང་ཞིག་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཆགས་མེད་པ་ཡང་ན་བཟོ་བཅོས་སྤོང་བའམ་འདྲུ་མིན་དུ་འགྱུར་པ་ཆ་མེད་འགྱུར་ནུས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུ་ཆེ་ཆེ་བའི་འཛེན་སྤྱོད་བཀའ་རྒྱའམ་ཁྱུང་བསྐྱགས་བཅའ་ཡིག་བཟོ་འཕྲོན་གང་ཡང་གཏང་མེ་ཆོག།

ཅ་ཆེན་ ༢༡ པ། ཏང་བྱིམས་ལྷན་ལྷེ།

༡. ཏང་བྱིམས་ལྷན་ལྷེ་གོ་ས་བྱིམས་ཀྱི་འགོ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་སྤྱོད་གཏང་དང་ཡོད་ཆེས་ཀྱི་སྤྱིར་བསྐྱེལ་དང་ཏང་བྱིམས་ཐོབ་ཐང་ས་འཕེལ་རྒྱས་གཏང་ནི་ལུ་འཛིགས་སྤྱད་དམ་ཕྱོགས་སྤྱད་དོན་མེད་བསྐྱར་འགྱུར་ས་མེད་པར་ཏང་སྤྱིམས་དང་རང་དབང་གི་ཐོག་པས་ཏང་བྱིམས་ཀྱི་ཉེན་སྤྱད་དང་བཅོ་བཀྱར་བདག་སྤྱོད་འཐབ་དགོ།
༢. འབྲུག་གི་བྱིམས་ལྷེ་འདི་དབང་འཛེན་འདི་རྒྱལ་བཞེན་བྱིམས་ཀྱི་འདུན་མར་ཡོད་པ་མ་ཆད་དེའི་གྲངས་སུ་མངོན་མཐོ་དང་ཆེ་མཐོ་ཚོང་ཁག་དྲུང་ཁག་བྱིམས་ཀྱི་འདུན་མ་ཚུ་དང་རྒྱལ་ཡོངས་བྱིམས་ལྷེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གོ་ས་འདེབས་ཐོག་འབྲུག་རྒྱལ་པོས་དུས་དང་དུས་སུ་གཞི་འཛིགས་གནང་བའི་བྱིམས་ཞིབ་ཚོགས་ལྷེ་དང་བྱིམས་ཀྱི་འདུན་མ་གཞན་བཅས་ལུ་ཡོད།
༣. འབྲུག་གི་བྱིམས་ལྷེ་སྤྱོད་པོ་འདི་འབྲུག་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་ཡོངས་བྱིམས་ལྷེ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་འདྲི་བསྐྱེན་མཛད་དེ་མངོན་མཐོ་བྱིམས་ཀྱི་འདུན་མའི་ཏང་དཔོན་ཚུ་གི་གྲས་པས་སམ་ཁྱུང་འཕགས་ཅན་གྱི་

ཁྱིམ་གྱི་མཐུན་མཆོད་ཀྱི་གྲུ་ལ་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་འོག་
ལུ་འདྲེས་པ་བསྐྱོད་ནང་ནི།

༤. མངོན་མཐོ་ཁྱིམ་གྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོང་ས་ཁྱིམ་སུ་ལྷན་ཆོག་ས་གྲོ་ས་འདྲེས་
ཐོག་འབྲུག་རྒྱལ་པོས་ཆེ་མཐོ་ཁྱིམ་གྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་གི་གྲུ་ལ་ལས་སམ་ཁྱེད་འཕགས་ཅན་
གྱི་ཁྱིམ་གྱི་མཐུན་མཆོད་ཀྱི་གྲུ་ལ་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་འོག་
ལུ་འདྲེས་པ་བསྐྱོད་ནང་ནི།

༥. ཡིག་ཚང་གི་གནས་ལུན་དེ་ཡང་:

༡) འབྲུག་གི་ཁྱིམ་སྤྱོད་པོ་འདི་ཡོང་ཡུལ་རང་སའི་སྤྱི་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལོ་ལོ་མི་གཉིས་ལས་
ལྷ་ཤོས་གཉིས་མེ་དེ་ལུ་གནས་སྤྱོད་དང་།

༢) མངོན་མཐོ་ཁྱིམ་གྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་ ཡོང་བཅུ་ཐམ་མམ་རང་སའི་སྤྱི་ལོ་དྲུག་ཅུ་
རེ་ལོ་ལོ་མི་གཉིས་ལས་ལྷ་ཤོས་གཉིས་མེ་དེ་ལུ་གནས་དགོ།

༦. འབྲུག་གི་མངོན་མཐོ་ཁྱིམ་གྱི་འདུན་སའི་དྲང་འབྲུག་གི་ཁྱིམ་སྤྱོད་པོ་འདི་དྲང་དཔོན་བཞི་ཡོད་
མེ་འདི་ཆེ་མཐོ་ཁྱིམ་གྱི་འདུན་སའི་འཁྱུ་ཆོད་དམ་བཀའ་ལྟ་གྲོས་ཆོད་ཚུ་ལས་བརྟེན་པའི་གནད་
དོན་ཆ་མཉམ་མཐོ་གཏུགས་འབད་སའི་དབང་འཛིན་མཐོ་ཤོས་ལོན་པའི་ཁར་ཅ་ཆན་འདི་དོན་
ཆན་ཉེ་པའི་འོག་ལུ་བཅུ་མས་པའི་བཅའ་ཡིག་ལས་མ་འདྲའ་བར་མངོན་མཐོ་ཁྱིམ་འདུན་རང་
གི་འཁྱུ་ཆོད་དང་བཀའ་ལྟ་བུ་རྒྱུར་ཞིབ་འབད་ནི་དེ་དབང་ཆ་དེ་ཡོད་པའི་ནི།

༧. ཁྱིམ་སམ་དོན་ཁྱེད་ས་གྲོ་དོགས་གཞི་དེ་གནས་ལུགས་ཅི་ལྟ་སྤྱོད་དང་མི་མང་ལུ་དེ་བཞིན་གཤམ་ཆེ་
བ་ལས་བརྟེན་མངོན་མཐོ་ཁྱིམ་གྱི་འདུན་ས་ལས་བསམ་འཆར་བཞེས་དགོ་པའི་ཕན་དེས་མཆོ་ས་
ཆེ་འབྲུག་རྒྱལ་པོས་དེ་ལུགས་ཀྱི་དོགས་གཞི་དེ་མངོན་མཐོ་ཁྱིམ་གྱི་འདུན་ས་གཞིགས་ཞིབ་དོན་ལུ་
གནད་ནི་དང་ཁྱིམ་འདུན་དེ་གིས་འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལྟར་འདྲན་འདི་སྤྱོད་གསན་གྱི་བཞིན་མ་
ལས་ཡོང་རའི་བསམ་འཆར་འབྲུག་རྒྱལ་པོར་ལུ་དགོ།

༩. ཅ་གྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་གི་དོན་འབྲེལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་བཏང་གི་གལ་ཅན་ཡིན་པའི་གྲིམས་ཀྱི་དོགས་གཞི་གནད་འགག་ཅན་ཞིག་ལུ་བརྟེན་པའི་ཚོད་གཞི་གང་ཞིག་ཆེ་མཐོ་གྲིམས་ཀྱི་འདུན་མར་བསྐར་ལུས་ཡོད་ཆེ་མའོན་མཐོ་གྲིམས་ཀྱི་འདུན་མ་རང་གི་གྲོས་དོན་ནམ་ཚོད་དོན་ཡོང་ས་ཁྱབ་དང་ཚོད་གཞི་འི་ཅ་མན་ཞིག་ལས་ཁྱུ་ཡིག་ལུ་ཏེ་སྤྱིར་ལོག་བཏོན་པའམ་མཐུག་བསྐྱེལ་གཏང་ཆོག།
༡༠. ཅ་གྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་འི་“ཅ་ཆན” ལ་པར་བཀོད་པའི་གཞི་དོན་ཐོབ་དབང་ཚུ་གི་དབང་ཁྱབ་སྤྱོད་ནི་འདི་མའོན་མཐོ་དང་ཆེ་མཐོ་གྲིམས་ཀྱི་འདུན་མ་ཉུག་གཅིག་ལུ་དབང་ཁྱབ་ཡོད་པ་ལས་དེའི་དོན་ལུ་ཚོད་གཞི་དེའི་གནས་སྤངས་ལུ་འོས་འཆར་མ་ལྟོན་པའི་གསལ་བསྐྱགས་སམ་བཀའ་ཀྱི་བཀོད་ཁྱབ་བཀའ་བཏགས་ཚུ་གོང་གསལ་གྲིམས་འདུན་གྱིས་གནང་ཆོག།
༡༡. ཆེ་མཐོ་གྲིམས་ཀྱི་འདུན་མའི་གྲིམས་སྤྱོད་དེ་ཀྱུ་ལ་ཡོང་ས་གྲིམས་ལྟ་ལྟོན་ཆོག་གསུ་གྲོས་འདེབས་ཐོག་འབྲུག་ཀྱུ་ལ་པོས་ཆེ་མཐོ་དང་ཆོང་ཁག་གྲིམས་ཀྱི་འདུན་མའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་གི་གྲུ་ལ་ལས་སམ་ཁྱད་འཕགས་ཅན་གྱི་གྲིམས་ཀྱི་མཐུམ་མཆོག་ཚུ་གི་གྲུ་ལ་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕུག་རྟགས་དང་ཕུག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་འོག་ལུ་འདེམས་བསྐོས་གནང་ནི།
༡༢. ཆེ་མཐོ་གྲིམས་ཀྱི་འདུན་མའི་དྲང་དཔོན་འདི་ཀྱུ་ལ་ཡོང་ས་གྲིམས་ལྟ་ལྟོན་ཆོག་གསུ་གྲོས་འདེབས་ཐོག་འབྲུག་ཀྱུ་ལ་པོས་ཆོང་ཁག་གྲིམས་ཀྱི་འདུན་མའི་དྲང་དཔོན་ནམ་ཁྱད་འཕགས་ཅན་གྱི་གྲིམས་ཀྱི་མཐུམ་མཆོག་ཚུ་གི་གྲུ་ལ་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕུག་རྟགས་དང་ཕུག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་འོག་ལུ་འདེམས་བསྐོས་གནང་ནི།
༡༣. ཆེ་མཐོ་གྲིམས་ཀྱི་འདུན་མའི་གྲིམས་སྤྱོད་དང་དྲང་དཔོན་ཚུ་ཡོང་བཏུ་ཐམ་མམ་རང་པོའི་སྤྱིས་ཡོད་ཀྱི་ཅུ་ལོན་མི་གཉིས་ལས་ལྟ་ཤོས་གཞི་ཡིན་མེད་ལུ་གནས་དགོ།
༡༤. འབྲུག་གི་ཆེ་མཐོ་གྲིམས་ཀྱི་འདུན་མ་འདི་ནང་གྲིམས་སྤྱོད་དང་དྲང་དཔོན་བརྒྱུད་ཡོད་མི་འདི་ཆོང་ཁག་གྲིམས་ཀྱི་འདུན་མ་དང་གྲིམས་ཞིབ་ཆོག་གསུ་ལས་གནད་དོན་ཆ་མཉམ་སྒྲིལ་མཐོ་གྲིམས་ཀྱི་གྲིམས་

འདུན་མིན་པའི་ཁར་ རྩོད་ཁག་བྱིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དང་ བྱིམས་ཞིབ་ཆོག་སའི་དེ་ནང་ འཁོད་ལུས་བལྟ་
བའི་གནད་དོན་གྱི་དབང་ཁྱབ་ཚུ་ ཆེ་མཐོ་བྱིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་གིས་ ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ་སྤྱོད་ཆོག།

༡༥. མངོན་མཐོ་དང་ ཆེ་མཐོ་བྱིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དང་ དཔོན་ཚུ་གི་རང་དབང་འདི་ལས་ལེན་གྱལ་ཡོད་པ་
ཡིན་རུང་ སྤྱོད་ངན་གྱི་ར་ཁུངས་གྱལ་མེ་འདི་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་བྱིམས་སྤྱོད་ཆོག་སའི་བསམ་ཚུ་ལ་ལུ་
གནས་དབྱུང་གི་འོས་འབབ་མེད་པར་ འཆར་ཆེ་ ལྷན་ཆོག་སའི་དེ་གྱིས་ འདེབས་ཐོག་ འབྲུག་རྒྱལ་
མའི་སྐུ་ཞིག་གིས་ དྲང་དཔོན་ཞིག་ལུ་བཀའ་བརྒྱུན་གནང་བའམ་ དགོངས་མོག་བཏོན་པའི་
བཀའ་རྒྱ་གནང་ནི།

༡༦. གྱིས་ཆོག་སའི་ལྷན་སྤྱོད་ལྷན་མེད་པའི་རང་དབང་ ཅན་གྱི་བདག་སྤྱོད་གི་བྱིམས་ཞིབ་ཆོག་སའི་དེ་དང་
སྤྱིར་འདུམ་སྤྱོད་བའི་བྱིམས་ཐོག་གཞི་འཛུགས་འབད་དགོ།

༡༧. འབྲུག་རྒྱལ་པོས་ རྒྱལ་རྒྱལ་སྤྱི་བཀའ་ཅན་གྱི་བཀའ་མཐོ་གི་ལུ་རྒྱལ་ཡོངས་བྱིམས་སྤྱོད་ཆོག་སའི་
ཀྱི་འཐུས་མི་འདེམས་བསྐོས་གནང་ནི། རྒྱལ་ཡོངས་བྱིམས་སྤྱོད་ཆོག་སའི་གྲངས་ལ་ལུ་ཚུད་རྒྱུ་ཡང་

- ༡) འབྲུག་གི་བྱིམས་སྤྱོད་པོ་འདི་ ཁྱིམ་འཛིན་དང་།
- ཁ) མངོན་མཐོ་བྱིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དང་ དཔོན་ཆེ་ཤོས་དེ་
- ག) བྱིམས་དོན་ཆོག་སའི་ཚུང་གི་ཁྱིམ་འཛིན།
- ང) ཚོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱུལ།

༡༨. སྤྱི་བོཅ་མཉམ་ལུ་ ཅ་བྱིམས་ཆེན་མོ་འདི་འམ་ བྱིམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ ཐོབ་དབང་ ཚུ་ཁྱབ་དབང་ སྤྱོད་ནི་
དོན་ལས་ བྱིམས་སའི་གཞུགས་ནིའི་ ཐོབ་དབང་ ཡོད།

༡༩. རྒྱལ་ཁབ་ནང་ དོན་སྤྱོད་དང་ ལྷན་ཆེད་ ཅན་གྱི་བྱིམས་ཀྱི་མཛེད་རིམ་དང་ ལམ་ལུགས་ལུ་ལུ་འཐབ་ནི་འདི་
འཕེལ་རྒྱས་གནང་ནི་ལུ་མཐོ་བའི་ སྤྱིར་བཏང་ གོམས་སྤྱོད་དང་ བྱིམས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་སྤྱངས་སའི་དོན་གྱི་
དོན་ལུ་ མངོན་མཐོ་བྱིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་གིས་ དུས་དང་ དུས་ལུ་བཅའ་ ཡིག་ཚུ་ བཅམ་ཆོག།

ཅ་ཚན་ ༡༨ པ།

ས་གནས་གཞུང་།

༡. མི་སེར་གྱིས་ རང་སོའི་མི་ཕྱེ་དང་ དཔལ་འབྱོར་ ཉེ་འཁོར་གྱི་བདེ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་ འཛོམ་སྐྱོང་ནང་ མད་ཀར་གྲལ་གཏོགས་ཀྱི་ཕན་གྲོགས་དོན་ལས་ བཅོག་འཐུག་བཤའི་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་ལུ་དབང་ཚད་དང་དབང་འཛོམ་ཕྱིར་སྤེལ་འབད་དགོ།
༢. འབྲུག་ལུ་ཨོང་ཁག་ཉི་ལཱ་ཅེ་ཅེ་འི་ནང་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཅེ་དགོ་པའི་ཁར་དེ་ནང་ཨོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་མེད་འོག་ཚོགས་ཕྱེ་ཁྲོམ་ཕྱེ་ཚོགས་ཕྱེ་ཚུ་ཚུད་པ་ཅིན།
༣. ས་གནས་གཞུང་གིས་ས་གནས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ལུ་ཕན་གཞོན་ཚེ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་མི་མང་གིས་བཅེ་འཛོག་དོན་ལུ་འཛོམས་འདུའི་ལཱ་གས་སྤེལ་བྱེན་ཉེ་ས་གནས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ཚུ་གྲུལ་ཡོང་ས་གཞུང་སྐྱོང་གི་ཁྲུལ་ཡུལ་ནང་བཅེ་ཁུངས་ཡོད་པ་ཅེ་ས་བརྟན་བཟོ་དགོ།
༤. ས་གནས་གཞུང་གི་དམིགས་ཡུལ་འདི་ཡང་
  - ༡) ས་གནས་ཀྱི་མི་ཕྱེའི་དོན་ལུ་དམངས་ས་གཙོ་དང་འགན་འཁུམ་ཅན་གྱི་གཞུང་ལུགས་བྱིན་ནི་དང་།
  - ༢) ཡུན་བརྟན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཐོག་ལས་མི་ཕྱེར་ཞབས་ཏོག་བྱིན་ནི་ཚུ་ཅེ་ས་བརྟན་བཟོ་ནི།
  - ༣) ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་གི་གནད་དོན་ཚུ་ནང་མི་ཕྱེ་དང་མི་ཕྱེའི་ལས་ཚོགས་ཚུ་འབྲེལ་གཏོགས་བྱིསྐྱོང་སྤེལ་བྱིན་ནི།
- ༥) གོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲོམ་ས་ཐོག་བཀོད་པའི་འགན་ཁུར་གཞན་གང་ཞིག་བསྐྱབ་ནི།
༥. ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཞིག་གིས་ རང་སོའི་དདུལ་དང་བདག་སྐྱོང་གི་འཛོམ་ཚད་ནང་འཁོད་ལུ་ཅ་ཚན་འདི་ནང་བཀོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཚུ་བསྐྱབ་ནི་ལུ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་དགོ།
༦. ཨོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ནང་ཚུད་རྒྱ་དེ་ཡང་
  - ༡) མེད་འོག་ཅེ་ལས་བཅོག་འཐུག་བཤའི་ངོ་ཚབ་འབད་ཀྱིམ་དང་དམངས་མི་དང་།
  - ༢) ཁྲོམ་ཕྱེ་ལས་བཅོག་འཐུག་བཤའི་ངོ་ཚབ་གཉིས་ཅེ།

ཅ་ཆ་ན་ ༡༩ ས།

བཅག་འཐུ

༡. ཨ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་གི་འོག་ལུ་གཞུང་གི་གཞི་གནས་འདི་མེ་མང་གི་སྤྱིར་བདེར་སྤོན་སེམས་ཡིན་པ་ལས་སྤོན་སེམས་འདི་དུས་མཆོམས་ཅན་གྱི་བཅག་འཐུའི་ཐོག་ལས་གསལ་བཞིན་འབད་དགོ།
༢. སྤྱི་བོ་ཞིག་གིས་བཅག་འཐུ་ཞིག་ནང་གལའ་བའི་ཆོགས་ཀྱིན་ཐོག་ལས་ན་ཡོན་ཆོགས་ཀྱིན་ཐད་ཀར་བསྐྱར་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པ་དེ་ཡང་གལ་སྤྱད་སྤྱི་བོ་འདི་
  - ༡) མི་ཁུངས་ལག་ཁྱེར་རམ་བྱིམས་དང་འབྲེལ་དེ་སྤྱོད་པའི་ལག་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེལ་བྱེད་སྤོན་ནི་ཡོད་པའི་འབྲེག་གི་མི་ཁུངས་དང་།
  - ༢) སྤྱི་སྡེ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མ་ཆུང་པ།
  - ༣) བཅག་འཐུའི་ཆོས་གྲངས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་ལོ་ངོ་གཅིག་ལས་མ་ཉུང་བར་འདེམས་ཁོངས་དེའི་མི་ཅིས་མ་ཡིག་ནང་ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ཡོད་པ།
  - ང) འབྲེག་ལུ་ཁྱུ་བདེ་བར་ཡོད་པའི་བྱིམས་ཀྱི་ཞིག་གི་འོག་ལུ་ཆོགས་ཀྱིན་བསྐྱར་ནིའི་གནས་ཚད་ལས་མ་འདས་པ།
༣. བཅག་འཐུ་ལྟན་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་དགོ་པའི་ཁར་དེ་ལུ་བག་ཡངས་དང་དྲུང་བདེན་གྱི་སྤོན་ལས་སྤོས་ཆོགས་དང་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་ནང་བཅག་འཐུའི་བཅའ་སྤྱི་ག་དང་བཅག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་གི་ཀྱིན་སྤྱོད་དང་དུས་མཆོམས་ལག་ལོ་འབད་དེ་ལས་འཆར་དང་བསྐྱོད་ལྷོད་ཁྱེད་སྤྱི་གས་འཛིན་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི་ཚུ་དང་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་སྤྱོད་འཐབ་ནི་གི་འགན་འབྲི་ཡོད།
༤. བཅག་འཐུ་ལྟན་ཆོགས་འདི་རང་དབང་ཅན་ཡིན་དགོ་པའི་ཁར་དེ་ནང་སྤོན་ཆེན་དང་འབྲེག་གི་བྱིམས་སྤྱོད་སྤོན་པོ་ཆོགས་དཔོན་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྤེའི་བྱི་འཛིན་ཞུགས་ཐོག་ལས་ཆོགས་སྤེའི་གཙོ་འཛིན་བཅས་ཀྱིས་མགོན་མཐུན་གྱི་གྲོས་འདེམས་ལུ་བའི་མིང་ཐོའི་ནང་གསལ་ལས་འབྲེག་རྒྱལ་བོས་འདེམས་བསྐྱོས་གནང་བའི་བཅག་འཐུའི་ལྟན་འཛིན་གྱི་ཁྱུ་བདེ་བར་འཐུས་མི་གཅིས་ཚུ་དཔ་ཡིན།
༥. བཅག་འཐུའི་ལྟན་འཛིན་གྱི་ཁྱུ་བདེ་བར་ལྟན་འཛིན་གྱི་ཁྱུ་བདེ་བར་གནས་ལུན་འདི་ལོ་ངོ་ལྔ་འམ་རང་མོའི་སྤྱི་སྡེ་ལོ་དྲུག་ཅུ་ནི་ལུ་ཡོན་མི་གཅིས་ལས་ཕྱི་ཤོས་གཞིན་མི་འདི་ལུ་གནས་དགོ།

༤. གྲོས་ཚོགས་དང་ས་གནས་གཞུང་གི་འཐུས་མི་བཅས་འབྲེལ་དོན་ལུ་འདེམས་ཁོང་ས་ཚུ་གི་བཅད་མཆོམས་དབྱེ་ནི་འདི་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་དབང་བྱུང་མཛད་དགོ།

༥. རྒྱལ་ཡོང་ས་ཚོགས་འདུ་འདི་ཅ་གྲོལ་བཏང་ཞིན་མ་ལས་ཉིན་གྲང་ས་དགུ་བརྒྱའི་ནང་འཁོད་བཅས་འབྲེལ་ཆོག་ས་ཀྱིས་བཅས་འབྲེལ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྡེ་རྒྱལ་ཡོང་ས་ཚོགས་འདུ་སྐྱར་ལོག་བརྒྱུགས་ནི་དོན་ལུ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ཇེ་ས་བརྟན་བཟོ་དགོ།

དལྱར་ཡིན་ཅུང་རྒྱལ་ཡོང་ས་ཚོགས་སྡེ་དང་ས་གནས་གཞུང་ཚུ་གི་ཐད་རང་སོའི་གནས་ཡུན་ཚང་བའི་ཆོས་གྲང་ས་དེ་ཁར་བསྐྱར་འབྲེལ་འབྲེལ་ནི་དོན་ལུ་སྐབས་ཐོབ་དང་བསྐྱར་འདུ་ས་ཚོགས་རང་སོའི་བཅས་འབྲེལ་ཆུ་འབད་ནི་མོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཐད་གནས་ཡུན་མ་ཚང་གོང་ལས་ཅ་གྲོལ་བཏང་ཡོད་ཆོ་ཅ་གྲོལ་གྲུབ་པའི་ཆོས་གྲང་ས་ལས་ཉིན་གྲང་ས་དགུ་བརྒྱའི་ནང་འཁོད་བསྐྱར་འབྲེལ་འབད་དགོ།

༦. གྲོས་ཚོགས་དང་ས་གནས་གཞུང་ལུ་བཅས་འབྲེལ་འབྲེལ་སྐྱར་གྱི་བཤེར་ཡིག་ལུ་ཐང་ས་དང་སྤྱད་དོན་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ཀུན་སྤྱོད་ནཱ་གཞུག་དང་བཅས་འབྲེལ་བསྐྱུལ་བསྐྱུགས་ཀྱི་ནཱ་གཞུག་འཐབ་ཡུགས་དང་བཅས་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་དང་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་ལ་མཐུན་གཞི་འཛུགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གཞན་ཆ་མཉམ་ལུ་མཁོ་བའི་དགོས་དོན་ཚུ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ས་ཐོག་དགོང་ས་དོན་བཀོད་དགོ།

༧. ཅ་ཁྱིམ་ས་ཆེན་མོ་འདིའི་འོག་ལུ་བཅས་འབྲེལ་ཆུ་འབྲེལ་ལུ་དོན་ལས་འདེམས་རྒྱུ་ཡང་

༡) འབྲུག་པའི་མི་ཁུངས་ཆེན་མོ་ཞིག་དང་།

༢) རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་འོག་ལུ་མཉམ་མེ།

༣) འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཆེན་མོ་ཞིག་དང་གཉེན་དུ་མ་བཟྱེམས་པ།

༤) འབྲེལ་ཡོད་འདེམས་ཁོང་ས་དེ་ནང་མི་ཅིས་ཐོབ་གོང་འབད་དེ་ཉུང་ཤོས་ལོང་གཅིག་མོང་བ

ཅ) གྲོས་ཚོགས་དང་ས་གནས་གཞུང་ཞིག་གི་འཐུས་མི་འབད་ནི་དོན་ལུ་འདེམས་བསྐྱོའི་ཞུ་ཡིག་བརྒྱུགས་སྐབས་དམ་འཁོས་སྐྱེས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་ཡོད་དང་མཐོ་ཤོས་སྐྱེས་ལོ་དྲུག་ཅུ་ེ་ལུ་ལོན་པ།

ཆ) གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དགོས་མཁོའི་ཤོས་ཡོན་དང་བྱུང་ཆོས་གཞན་ཚུ་ཡོད་པ།

- ༩༠ ཅ་བྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་འོག་ལུ་ འདེམས་དོའི་སྐྱོ་བོ་ཞིག་གས་བཅག་ འཇུ་ཅན་གྱི་གོ་གནས་ འཆང་བའི་ འཇུས་མི་ཞིག་ གནས་ཆད་ ལས་འདས་དགོ་པའི་སྐྱོ་བོ་དེ་ཡང་
- ༡) རྒྱུ་འབྲེག་གས་ རྩམ་ཤེས་བརྟན་པོ་མེད་པ་ལས།
- ༢) རྒྱལ་ཁབ་ལུ་ འོག་པའི་ ཅེས་བྲིམས་སྒྲིམ་པ།
- ༣) རྒྱུ་གཤོག་ལས་སྤྱིར་ འབྱུང་བཏང་བ།
- ༤) ཅེས་ཅན་གྱི་གནོད་ འགེལ་གང་ ཞིག་ལུ་བརྟེན་བྲིམས་གཅོད་གྲུབ་སྟེ་ བཅོམ་བྲིམས་སྒྲིམ་པ།
- ༥) གཞུང་ ལུ་ལུ་འགོ་པའི་ ལུ་ལ་འབབ་དང་ ཡང་ན་ འབྲུལ་སྒོ་གཞན་ཚུ་ ཆད་ ལུས་ཡོད་པ།
- ཆ) བྲིམས་དང་ འབྲེལ་རྟེ་ འབྲུབ་དགོ་པའི་ རྒྱལ་ཡུན་ནང་ འཁོད་སྤྱོད་ཚུ་ལ་བསྒྲིག་སྟེ་ འཇུས་ཤོར་ འབྱུང་དགོ་པའི་ རྒྱ་མཚན་ ཡང་ དག་གས་ བདེན་ལུང་ས་གང་ ཡང་ མད་པར་ བཅག་འཇུག་ ཟད་ གོམ་གྱི་ཅིས་ལུ་བཀའ་ལན་ ལས་ འཇུས་ཤོར་ མོང་བ།
- ༧) གཞུང་ ངམ་མི་མང་ ཚོར་ རྟེན་དང་ ལས་འཛིན་ཚུ་གི་ འོག་ལུ་གང་ ཞིག་གི་ འགན་ ལུར་ འཆང་མི།
- ༨) གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅའ་སྤྱོད་པའི་ བྲིམས་གང་ ཞིག་གི་ གནས་ཆད་ ལས་འདས་པ།
- ༩༡ ཅ་ཆེན་འདི་གི་དོན་ཆེན་ ཡང་ འོག་ལུ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅའ་སྤྱོད་པའི་ བྲིམས་ཀྱི་ རྩེས་ ལུ་བཟུང་ ལུ་ བཅག་འཇུག་ བཤེར་ ཡིག་བཅུགས་མི་འདི་གུར་ ཆེ་མཐོ་བྲིམས་ཀྱི་ འདུན་ས་གིས་ ཅ་ཆེན་འདི་གི་དོན་ཆེན་ ཡང་ འོག་གི་ གནས་ཆད་ གང་ ཞིག་ལས་ འདས་ལུགས་སྒྲོར་ དབྱ་བཤེར་ མཛོད་དགོ།
- ༩༢ ཚོགས་རྒྱུན་སྐྱོར་ མི་ཚུ་ གསལ་རྟོགས་ལུན་པའི་ གང་མ་ལའི་ དོན་ལུ་ བཅག་ འཇུ་ཅན་གྱི་ ཡིག་ཆང་ ཞིག་གི་ འདེམས་དོད་གིས་ རང་ མོའི་ གང་མ་ལའི་ རྒྱ་ཡིག་དང་ རྒྱ་གསལ་པའི་ འབའ་གན་ ཞིག་ནང་ གསལ་བསྒྲགས་ལུ་འདོད་པའི་ ཡང་པེ་
- ༡) རང་ངམ་བཟའ་ལྗེ་ རང་ལུ་བརྟེན་ཏེ་དོད་མི་ལུ་གཞི་ཆུང་གི་འོང་ འབབ་དང་ རྒྱ་དངོས་ཀྱི་སྒྲོར་ ལས་དང་
- ༢) རང་ མོའི་ རྟོགས་བརྟེན་དང་ ཤེས་ཡོན་གྱི་ ཤེས་ཆད།
- ༣) རང་ མོའི་ ཅེས་ཅན་གྱི་ བྲིམས་གཅོད་ཟེན་ཐོག་ ཞིག་ཡོད་ཆོ།
- ༤) གང་མ་ལའི་ རྒྱ་ཡིག་བཅུགས་པའི་ ཆོས་གང་ས་ཀྱི་སྤོན་མར་ ཡུན་ འགྱངས་ཅོད་ གཞི་ཞིག་ནང་ མི་དོམ་དེ་ ལུ་ ལོ་ངོ་ གཅིག་ལས་སྟག་པའི་ བཅོམ་བྲིམས་སྒྲིམ་ རུང་ བའི་ ཅེས་ལས་ཀྱི་ ཅེས་ འཇུགས་ དང་ ཅེས་སྒྲིམ་ བཏོད་ ཆང་ བའམ་ བྲིམས་ཀྱི་ འདུན་ ས་ཞིག་གིས་ རོས་ལེན་གྲུབ་པ་ཡོད་མེད།

ཆ་ཚན་ ༡༧ བ།

རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིས་ཞིབ་དབང་འཛིན།

༡. མིམང་གི་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་ བསྐྱེད་གསལ་དང་ འཛིན་ཚད་ གནད་སྒྲིལ་ ཅན་འབད་རྒྱུ་ནི་གི་སྒོར་ལས་ ཅིས་ རྒྱུ་ཞིབ་དབང་ རྒྱལ་བ་རྟེན་ ཅིས་ཞིབ་དབང་ འཛིན་ཞིག་དགོ་ཡིན།
༢. རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིས་ཞིབ་དབང་ འཛིན་ འདི་ རང་དབང་ ཅན་གྱི་དབང་ འཛིན་ཞིག་དང་ དེ་ལི་ འགོ་བྱིད་ འབད་མི་ ཅིས་ཞིབ་ཡོངས་ལུ་འདི་ རྟོན་ཆེན་དང་ འབྲུག་གི་བྱིམ་ས་སྤྱི་རྟོན་ རོ་ ཚོགས་དཔོན་ རྒྱལ་ ཡོངས་ཚོགས་སྤེའི་སྤྱི་འཛིན་ རྟོག་ཕྱོགས་ཚོགས་སྤེའི་གཙོ་འཛིན་བཅས་ཀྱིས་ མགྱོན་མཐུན་ཐོག་ ལས་གྲོས་འདེབས་ལུ་བའི་ཁྱད་དུ་ འཕགས་པའི་སྤྱོ་བོ་ཚུ་གི་མེད་ཐོའི་ནང་ གསལ་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་ རོས་འདེམས་བསྐོས་གནང་ནི།
༣. ཅིས་ཞིབ་ཡོངས་ལུ་འབྲུག་གི་གནས་ལུན་ འདི་ རོ་འོ་ཁུའམ་ རྟེན་ལོ་དུག་ཅུ་ རེ་ལུ་ལོན་ཚུན་ལས་ ལུ་ཤོས་ ག་ཡིན་མི་དེ་ལུ་གནས་དགོ།
༤. རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གྱིས་ འཛིགས་སྤྱང་ རམ་ མཐུན་འགྱུར་ ཡང་ན་ རྟོགས་སྤྱང་ མེད་ པར་ འོང་ འབབ་དང་ མིམང་གི་དྲི་རུག་ཞན་གྱི་སྤྱང་ ཐོ་དང་ འབྲུག་གི་རྟོན་བྱིན་ཚུ་ ཟུར་འཛིགས་ལར་ བྱིམ་ས་བཙོ་སྤྱན་སྤེའི་དང་ དྲུང་བྱིམ་ས་སྤྱན་སྤེའི་འག་གི་ཡིག་ཚང་ ཆ་མཉམ་ མིམང་གི་དབང་ འཛིན་ཆ་ མཉམ་དང་ མིམང་གི་དྲི་རུ་བདག་སྤྱོད་ འབད་མི་འདུས་ཚོགས་ཚུ་དང་ བྱིམ་ས་སྤྱང་དང་ སྤྱང་སྤྱོ་བ་ དཔུང་སྤེའི་བཅས་པའི་ རྒྱལ་བ་རྟེན་སྤྱི་དག་ལུ་ གི་ལས་ཁུངས་དང་ ཡིག་ཚང་ ཆ་མཉམ་གྱི་དད་ལུ་ཅིས་ཚུ་ རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིས་ཞིབ་དབང་ འཛིན་གྱིས་ཅིས་ཞིབ་འབད་དགོ།
༥. ཅིས་ཞིབ་ཡོངས་ལུ་འབྲུག་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་དང་ རྟོན་ཆེན་ རྟོས་ཚོགས་ལུ་ལོ་བསྟར་ཅིས་ཞིབ་སྤྱན་ཞུ་ཞིག་ལུ་དགོ།
༦. རྟོས་ཚོགས་ཀྱིས་གཞིགས་ཞིབ་དོན་ལུ་ལུ་པའི་ ལོ་བསྟར་ ཅིས་ཞིབ་སྤྱན་ཞུ་འམ་ ཅིས་ཞིབ་ཡོངས་ལུ་འབྲུག་ ལུ་པའི་སྤྱན་ཞུ་གཞན་གར་ ཞིག་ལུ་ བསྟར་ཞིབ་དང་ སྤྱན་ཞུ་འབད་ནི་དོན་ལུ་ རྟོས་ཚོགས་ཀྱི་ འཐུས་མིའི་ རྒྱལ་ལས་ རང་ མོའི་ གཅིག་སྤྱི་ལུ་སྤྱན་གྲགས་ཆེ་ བའི་ འཐུས་མི་ལུ་སྤྱན་གྱི་དམངས་ཅིས་ ཚོགས་ཚུང་ ཞིག་བསྐོས་དགོ།

ལ རྒྱལ་བརྟེན་ཅི་ས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གྱིས་ཅི་ས་ཞིབ་བཅའ་བྲིམས་དང་འབྲེལ་དེ་བྱ་སྟོའི་འཐབ་དགོ།

ཅ་ཆོན་ ༢༥ པ།

རྒྱལ་བརྟེན་ཞིག་ཡོག་ལྟར་ཚོགས།

- ༡ རྒྱལ་བརྟེན་ཞིག་ཡོག་ལྟར་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་དགོའི་འདི་གིས་འཛིན་ཐང་ས་དང་དྲུང་ས་གསལ་འགན་གཏུགས་ཡུན་པའི་རྣམ་གཞག་གི་སྟོལ་ས་མི་མང་གི་འགན་ཁུར་གྱུ་བའི་རང་དབང་ཅན་དང་སྤྱོད་དོན་ལས་ལྡོག་པའི་ཞིག་ཡོག་ཅིག་ཡར་སྤེལ་དེ་ས་བརྟེན་བཟོ་དགོ།
- ༢ ལྟར་ཚོགས་འདི་ནང་སྟོན་ཆེན་དང་འབྲུག་གི་བྲིམས་སྒྲིག་སྟོན་པོ་ཚོགས་དཔོན་རྒྱལ་ཡོང་ས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྱིམ་འཛིན་ལྡོག་ལྡོག་ས་ཚོགས་སྡེའི་གཙོ་འཛིན་བཅས་ཀྱིས་མགྲིན་མཐུན་ཐོག་ལས་ཀྱིས་འདེབས་སུ་ལ་བའི་མི་དོན་གི་མིང་ཐོའི་ནང་གསལ་ལས་ལྟར་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་འཕེལ་རྒྱས་གཏང་ཐུབ་པའི་ཤེས་ཚད་དང་ཉམས་མྱོང་ཡུན་པའི་ཁྱད་འཕགས་ཅན་གྱི་གྲལ་ལས་འབྲུག་རྒྱལ་པོས་འདམས་བསྟོར་གནང་བའི་ཁྱིམ་འཛིན་ཞིག་དང་འབྲས་མི་བཞི་ཚུ་དཔ་ཅིན།
- ༣ ལྟར་ཚོགས་དེའི་ཁྱིམ་འཛིན་དང་འབྲས་མི་ཚུ་གི་གནས་ཡུན་འདི་སོང་པ་འཕམ་ཁྱིམ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་སྡེ་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ཡུན་དང་འབྲས་མི་ཚུ་གི་རང་སོའི་སྤྱི་སྡེ་ལོ་དྲུག་ཅུ་མ་ལོན་ཚུན་ལས་ལྟ་ཤོས་ག་ཅི་ནི་མིང་ལུ་གནས་དགོ།
- ༤ ལྟར་ཚོགས་དེ་གིས་གཞིང་ས་འཐོན་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཅན་སྤྱི་སྟོམས་ཡར་དྲུག་གཏང་ནི་དོན་ལུ་གསལ་བསྟོས་དང་འདམས་བསྟོས་ལས་ལྟེད་པ་བཅུ་གཞི་སྟོང་བཟེར་གནས་སྟོ་གོ་གནས་ཡར་སེང་བཅས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་ཚུ་ཞིག་ཡོག་ཡོང་ས་ཚོགས་ལུ་གཅིག་མཚུངས་ཁྱབ་གདལ་ཡོད་པ་དེ་ས་བརྟེན་བཟོ་དགོ།

༡. ལྷན་ཚོགས་འདི་གིས་རང་སྤོང་གྲོས་ཚད་དང་བཅས་པའི་བདག་སྐྱོང་གི་གྲོས་ཚད་ཚུ་གི་རྒྱུ་འགལ་ལུ་མཐོག་ཀྱང་གསུམ་ལྷན་གསུམ་གྱི་དོན་ལུ་ཅ་གྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་གི་ཅ་ཆེན་ ༢༡ གི་དོན་ཆེན་ ༡༥ པའི་འོག་ལུ་གཞི་འཇགས་གྲུབ་པའི་བདག་སྐྱོང་གྲིམས་ཞིབ་ཚོགས་ལྷན་གྱི་བརྒྱུད་དེ་ཞི་གཡོག་པ་ཆ་མཉམ་ལུ་དྲང་གྲིམས་གྱི་ཡང་བཤེར་འབད་ནི་ཡོད་པའི་ས་བརྟན་བཟོ་དགོ།
༢. ལྷན་ཚོགས་འདི་ལུ་བདག་སྐྱོང་གི་དང་ལེན་ལས་བརྟན་འགལ་གཞན་གྱི་དང་བའི་ཞི་གཡོག་པ་ཆུ་གིས་ཐོགས་མེད་བཅར་ཆོག་པ་དགོ།
༣. ལྷན་ཚོགས་འདི་གིས་དུས་རྒྱུན་དུ་འཚོགས་ནི་དང་དེ་ལུ་གཞུང་གི་ལས་གཡོག་པའི་ལས་འབྲེལ་ལྷན་གྱི་འབད་བྱ་སྤོམ་འཐབ་མི་དྲུང་ཆེ་འི་གཞན་འཇགས་ཡིག་ཆ་དང་ཞིག་གིས་རྒྱུ་ལྷན་འབད་དགོ།
༤. ལྷན་ཚོགས་འདི་གིས་རང་སྤོང་གྲོས་ཚད་དང་ལས་དོན་སྤྱོད་ལས་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་དང་སྤྱོད་ཆེན་ལུ་ལོ་བསྐར་སྤྱོད་ལུ་ཞིག་ལུ་ལྷན་ལྷན་ཞིག་ལུ་ལྷན་དགོ།
༥. གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཅ་གྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་དམིགས་གཞན་གྲུབ་པའི་འབྲི་འགན་དང་བྱ་སྤོམ་དབང་ཆ་དང་ཞི་གཡོག་ཞབས་ཏྲུག་གི་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་གཞན་ཚུ་གྲིམས་ཐོག་བཀོད་དགོ།

ཅ་ཆེན་ ༢༦ པ།

རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས།

༡. རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་འགོ་ཡོད་དགོ་མེད་ནང་གི་འཛིན་ཞིག་གི་འགོ་བྱེད་འོག་ལུ་འཐུས་མི་གཉིས་ཡོད་དགོ་པའི་ཁར་ལྷན་ཚོགས་འདི་རང་དབང་ཅན་གྱི་དབང་འཛིན་ཅིན་མ་དང་རྒྱུ་ལས་འདི་ནང་རན་ལྷན་སྤྱོད་འགོག་དང་འཛིན་སྐབས་ལུ་མཐོང་བའི་བྱ་དེམ་ཆ་མཉམ་འདི་གིས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བཅའ་སྤྲོད་པའི་གྲིམས་ནང་བཀོད་པའི་བཞིན་གྱི་བྱ་སྤོམ་དང་དབང་ཆ་ཚུ་སྤྱོད་དགོ།
༢. རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་འཛིན་དང་འཐུས་མི་ཚུ་སྤྱོད་ཆེན་དང་འབྲུག་གི་གྲིམས་སྤྱོད་པོ་ཚོགས་དཔོན་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ལྷན་གྱི་འཛིན་སྤྱོད་ལྷན་ཚོགས་ལྷན་གྱི་འགོ་

༤. གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤང་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ལུ་ བྱིམ་ས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ ལོན་སྤྲོན་པའི་མི་ལུང་ས་ཚུ་ལས་ ཞིབ་འཇུག་དཔལ་འཛུགས་པའི་ཀ་མེད་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་ལེན་ཆོག།
༥. རྒྱལ་ཁབ་འདི་གི་བདེ་སྤང་དང་ བདེ་འབྱོར་གྱི་ཉེན་སྲུང་དོན་ལུ་ སྤྱིད་གཞུང་གིས་ འབྲུག་གི་དྲག་དམག་ཚུ་རྒྱུན་སྦྱོར་འཐབ་ནི་གི་འགན་ལུར་འབག་དགོ།
༦. འབྲུག་གིས་ རང་གི་སྤང་སྤྱོད་བཅ་ བདེ་སྤང་ མངའ་ཁོངས་གཅིག་སྤྱོད་ རང་བཙན་རྒྱུན་སྦྱོར་གི་དོན་ལུ་མ་གཏོགས་ ཕྱི་ལོ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་རྒྱབ་འགལ་ལུ་དྲག་དམག་སྦྱོད་ནི་མེད།

ཅ་ཆ་ན་ ༢༥ པ། ཅོད་དཔེན་ཡོངས་ཁྲུབ།

༡. ཅོད་དཔེན་ཡོངས་ཁྲུབ་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ ཞིག་ཡོད་དགོ་མེདེ་ རང་སྤྱོད་ཅན་ལེན་མ་དང་ འདི་གིས་གཞུང་གི་ཁྲུབ་དབང་དང་དབང་འཛིན་གྱི་འོག་ལུ་བསྐྱབ་པའི་འགན་ལུར་ཚུ་དང་ ཡིག་ཚང་དེ་ལུ་སྦྱོད་དེ་ཡོད་པའི་དེ་བཞིན་གྱི་བྱིམ་ས་ཀྱི་གནད་དོན་གཞན་ཚུ་ལག་ལེན་བསྐྱར་དགོ།
༢. སྤྲོན་ཆེན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོས་ སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་དང་ ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་འོག་ལུ་ ལུང་དུ་འཕགས་པའི་བྱིམ་ས་ཀྱི་མཐུན་མཆོག་ཅིག་ ཅོད་དཔེན་ཡོངས་ཁྲུབ་འབད་འདེམས་བསྐྱོག་ནང་ནི།
༣. རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱིམ་ས་དོན་འགོ་དཔེན་གཙོ་བོ་འབད་ནི་འདི་གིས་ ཅོད་དཔེན་ཡོངས་ཁྲུབ་དེ་གཞུང་གི་བྱིམ་ས་དོན་གྲོས་དཔེན་དང་ བྱིམ་ས་དོན་གྱི་སྒྲུ་ཆ་བ་འབད་དགོ།
༤. ཅོད་དཔེན་ཡོངས་ཁྲུབ་ཀྱི་རང་མའི་འགན་ལུར་གྲུབ་པའི་སྐབས་ བྱིམ་ས་འདུན་ཡོངས་ཀྱི་མདུན་རོལ་ལུ་བཅར་ནི་འདི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༥. ཚོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ལུ་ ཚོད་གཞི་གང་ཞིག་གི་བཤེར་གཏུགས་སམ་ འགོ་བཙུགས་པ་ སྤྱིར་བཏོན་
ཚུ་བྱིམས་དང་ འབྲིལ་དེ་ འབད་ནི་གི་དབང་ཚད་ཡོད།
༦. ཚོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ལུ་ གྲོས་ཚོགས་ནང་ བྱིམས་དོན་གྱི་འདྲི་བཀའ་ཞིག་གི་སྒྲོར་ལས་ངོ་བོ་བཅར་
དང་མཐའ་བཞེད་ཞུ་ནི་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད།
༧. ཚོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱིས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་དང་ སློན་ཆེན་ལུ་ལོ་བཟུང་སྟེན་ཞུ་ཞིག་ལུ་ཡོད།
༨. ཚོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཡིག་ཚང་ འདྲི་གིས་ ཚོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་བཅའ་བྱིམས་དང་ འབྲིལ་དེ་
བྱ་སྒྲོ་འཐབ་དགོ།

ཅ་ཚེན་ ༢/༩ པ།

དངུལ་ཕོགས་ལྷན་ཚོགས།

༡. ཁྱིམ་འཛིན་ཞིག་གིས་འགོ་བྱེད་འཐབ་པའི་དངུལ་ཕོགས་ལྷན་ཚོགས་འདི་ ༨༠ སྤྱིར་བཏོན་ཞིག་ལྷན་མ་
དང་ སློན་ཆེན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ དུས་དང་ དུས་ལུ་བཙུགས་དགོ།
༢. དངུལ་ཕོགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ གཞུང་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་འདི་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་ ཅ་བྱིམས་ཆེན་མོ་
འདི་འདྲི་དགོངས་དོན་གཞན་ལུ་ འོས་འབབ་རན་པའི་བཅི་མཐོང་དང་ བསྐྱུན་ རྒྱལ་བཞེན་ཞིག་ཡོགས་
དང་དང་བྱིམས་ལྷན་སྡེ་ དྲག་པོའི་དམག་སྡེ་ གྲོས་ཚོགས་དང་ ས་གནས་གཞུང་གི་འབྲུས་མི་ཚུ་ ལྷ་
ཚང་ མི་མང་གི་ལས་གཡོགས་གཞན་ཆ་ མཉམ་གྱི་དངུལ་ཕོགས་དང་ ཟུར་འབྲུས་ཁེ་ཕན་ཐོབ་ལམ་
གཞན་ཚུ་གི་གནས་ཤིང་གྱི་གྲོས་འདེབས་ལུ་ཡོད།
༣. ལྷན་ཚོགས་འདི་གི་གྲོས་འདེབས་དེ་ལུ་ ལྷན་རྒྱུས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་གནང་ བཀོལ་དེ་མ་གཏོགས་ཉམས་
སྤྲོད་ས་ནི་མེད་པའི་ཁར་ གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བཅའ་མཐའ་པའི་ཆ་ རྟེན་དང་ བསྐྱུར་བཅོས་ཀྱི་དབང་ ལུ་བཟུང་དགོ།

ཅ་ཚན་མེད་པ།

ཅ་སྐུམས་ཚན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི།

༡. སྐྱོ་སྐྱོ་ཞིག་ནས་ཀྱང་ཅ་སྐུམས་ཚན་གྱི་ཡིག་ཆང་དང་མ་གོ་གནས་འཆང་ཆོག་པ་དེ་ཡང་

  - ཀ) རང་བཞིན་གྱི་འབྲུག་པའི་མི་ཁྱུང་ས་དང་།
  - ཁ) རྒྱ་འབྲེལ་གྱི་སྐྱབས་འོག་ལུ་མཉམ་པ།
  - ག) འབྲུག་གི་མི་ཁྱུང་ས་མེན་མི་དང་གཉིན་དུ་མ་བཟློམས་པ།
༢. ཅ་སྐུམས་ཚན་མོ་འདིའི་འོག་ལུ་ཅ་སྐུམས་ཚན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་ག་ཤམ་གསལ་ལ་ལྟར་ཡིན་

  - ཀ) འབྲུག་གི་སྐུམས་སྤྱི་སྡོན་པོ་དང་མངོན་མཐོ་སྐུམས་ཀྱི་འདུན་པའི་དྲུང་དཔོན་དང་།
  - ཁ) ཆེ་མཐོ་སྐུམས་ཀྱི་འདུན་པའི་སྐུམས་སྤྱི་དང་དྲུང་དཔོན་
  - ག) བཅོམ་འཐུའི་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ།
  - ང) ཅེས་ཞིབ་ཡོང་ས་ལྟུག།
  - ཅ) རྒྱལ་བ་དེན་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱི་འཛིན།
  - ཆ) ངན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱི་འཛིན།
༣. ཅ་སྐུམས་ཚན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་སྤྱི་དོན་དང་མཉམ་འབྲེལ་མེད་པ་ཞིག་དགོ།
༤. གོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཅ་སྐུམས་ཚན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ཤེས་ཡོན་དང་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཚུ་སྐུམས་ཀྱི་ཐོག་ལས་བཀོད་དགོ།
༥. ཅ་སྐུམས་ཚན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་གིས་བཟང་སྤྱོད་དང་གཅིག་སྤྲིལ་གྱི་གནས་ཚད་མཐོ་ཤོས་འདི་རྒྱུན་སྤྱོད་འཐབ་དགོ།
༦. ཅ་སྐུམས་ཚན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་གིས་རང་མོའི་གོ་གནས་མ་ལེན་པའི་ནེ་མར་ཅ་སྐུམས་ཚན་མོ་འདི་གི་ཟུར་འདེབས་གསུམ་པ་ལྟར་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མངོས་ལེན་ལུ་དགོ།

ཅ་ཆོན་ ༣༡ པ།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས།

༡. མིམང་གི་ཤེལ་འདོད་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཤིག་ནང་ རྩོད་ཁག་ཆ་མཉམ་ལས་ཚོགས་རྒྱུན་
བསྐྱར་དེ་གྲངས་ཅི་སུ་ཆ་ར་བའི་ཡོངས་བསྐྱེད་ལས་ལས་ཕྱི་མང་གིས་གསལ་བཤེད་འགྲུབ་ཆེ་ འདྲི་བསྐྱེད་
གྲུབ་པའི་དཔྱད་ཡིག་གསལ་གནང་དོན་འདི་ འབྲུག་གི་མི་སེར་གྱིས་གནང་བ་གྲོལ་བའི་ཁྱད་སྤངས་ལུ་བཅི་དགོ།
༢. འབྲུག་རྒྱལ་པོས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཤིག་གི་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོས་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་
  - ༡) སྤྱི་ཤིང་གི་ཐུགས་དགོངས་ལུ་གྲོས་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཤིག་ནང་ཆ་འཛིན་མ་གྲུབ་པའི་དཔྱད་
ཡིག་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་གསལ་ཅན་ཡིན་པར་འཆར་བའམ།
  - ༢) རྩོད་ཁག་ཚོགས་འདུ་ཆ་མཉམ་གྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གི་གྲངས་བསྐྱེད་ལས་ གསལ་དཔྱད་གཅིག་ལས་
མ་ཉུང་བས་མཐོ་གདུགས་ཤིག་ལུ་བ།
༣. རྒྱལ་འབབ་བཀའ་ནི་ ཡང་ན་སོར་བཅོས་དང་ཆ་མཉམ་སྐྱོར་ལས་འོས་འདེམས་བཅུགས་ནི་མེད།
༤. གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བྲིས་ཐོག་ འོས་འདེམས་ཀྱི་བྱ་རིམ་བཀོད་དགོ།

ཅ་ཆོན་ ༣༢ པ།

ཆ་བས་དྲེལ།

༡. འབྲུག་རྒྱལ་པོས་ སྤྱི་ཆེན་གྱིས་ལྷ་འཕྲིན་ཐོག་ལུ་ལུ་བའི་བཀའ་གྲོས་ཐོག་ འབྲུག་གམ་ དེ་འི་ཆ་
འཕམ་གང་ཞིག་གི་རང་བཅུན་དང་བདེ་སྤྱང་ ས་ཁྱེན་གཅིག་སྤྱི་ཆུ་ ཕྱི་ཤིང་དཔྱད་དམག་གམ་ གོ་མཚོན་
ཅན་གྱི་དོ་གོ་ལུ་བྱ་ཞིག་ལས་འཛིན་ས་བསྐྱུལ་འབྱུང་ཆེ་ ཆ་བས་དྲེལ་གྱི་བཀའ་བྱུང་གནང་ནི།
༢. མིམང་གི་ཆ་བས་དྲེལ་ལམ་ ཆ་བས་ཆེ་འི་རྒྱུ་རུ་ཞིག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ལས་ དེ་འི་ཆ་
འཕམ་གང་ཞིག་ལུ་འཛིན་ས་བསྐྱུལ་ལམ་ གཞོད་པ་འཐོན་གྱིང་ཆེ་ སྤྱི་ཆེན་གྱིས་ལྷ་འཕྲིན་ཐོག་ལུ་ལུ་
བའི་བཀའ་གྲོས་ཐོག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོས་ཆ་བས་དྲེལ་གྱི་བཀའ་བྱུང་གནང་ནི་དང་ དེ་འི་སྐབས་ལུ་
གཞུང་གིས་ཅ་ཕྱིམ་མཆོད་མེད་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལས་འདས་དུང་ གནས་སྤངས་ཀྱི་འབྲུལ་མཐོ་
ཚུན་དམ་དྲག་གི་ཐབས་ལམ་ཚུ་བསྐྱོག་དགོ།

ཡུན་ཡར་མེད་གཏང་ནིའི་གྲོས་ཐག་བཅད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་ལྷགས་ཀྱི་བཀའ་བྱུང་འདི་ ཆོགས་ཁང་
འེ་འེའི་སྤྱན་རླུང་བཙུགས་དགོ

༡. ཆ་བས་དོས་ཀྱི་བཀའ་བྱུང་གནས་ཤིང་ ཅུམས་ཆེན་འདི་ ལུ་བསྐྱར་བཅོས་འབད་མེ་ཆོག།

ཅེ་ཆོན་ ༥༧ པ།

བསྐྱར་བཅོས་དང་ ཆོག་ཕྱོམ་གྱི་དབང་ཆ།

༡. ཅེ་ཆོན་ ༥ པའི་དོན་ཆོན་ ༥༦ པའི་དགོངས་དོན་ ལས་མ་འདས་པར་ གྲོས་ཆོགས་ལུ་ ཅུམས་ཆེན་
མོ་འདིའི་དགོངས་དོན་ཆུ་ ཅེ་ཆོན་འདི་ནང་བཏོད་པའི་བྱ་ཤིམ་དང་བསྐྱར་ཏེ་ ལས་མ་འདས་པར་བཅོས་
ཆ་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ལས་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི་གི་དབང་ཆ་ཡིད།

༢. ཅུམས་ཆེན་འདིའི་དོན་ཆོན་ ༥ པའི་ནང་གསལ་བཞེན་ ཅུམས་ཆེན་མོ་འདི་ ལུ་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་
ནི་གི་གྲོས་དོན་ཞིག་ གྲོས་ཆོགས་ལྷན་བཞུགས་ཤིག་ནང་ དེའི་འཇུག་མི་གུང་མ་བསྐྱེམས་ལས་ཕྱེད་མང་
ཤིས་བཙུགས་དགོ་པའི་ཁང་ དེ་ལུ་གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་འཇུག་མིའི་གུང་མ་བསྐྱེམས་ལས་ བཞི་དཔྱད་གསུམ་
ལས་མ་ཉུང་བས་ཆ་གནས་འགྲུབ་ཆེ་ འགྲུག་རྒྱལ་པོས་བཀའི་གནང་བ་གྲོལ་ཞིན་ན་ ཅུམས་ཆེན་
མོ་འདི་བསྐྱར་བཅོས་འགྲུབ་ནི་ཡིན།

༣. འགྲུག་རྒྱལ་པོས་བཀའི་གནང་བ་མ་གྲོལ་བའི་ ཅུམས་ཆེན་ཚན་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་བཞེད་
དོན་ནང་རྒྱལ་ཡོངས་ལྷགས་ཚན་ཡིན་པར་འཆར་ཆེ་ གྲོས་ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདམས་
འབད་དགོ་པའི་གསལ་བསྐྱགས་གནང་ནི། དེ་དང་བསྐྱར་ཏེ་ ཅེ་ཆོན་ ༥༨ པའི་དོན་ཆོན་ ༥ པའི་
༥༧ པེ་ལུ་ སྤྱོད་འཇུག་འབད་དགོ།

༤. ཅུམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ རྫོང་ཁ་དང་དབྱེན་སྐད་བར་ན་གོ་དོན་མ་འདྲ་བའི་གནད་ རེ་འཛུལ་ཆེ་ རྫོང་
ཁའི་ཆོག་ཕྱོམ་འདི་ ལུ་དབང་ཆ་བཟུང་དགོས་སོ།

ལུང་འདེབས་ཀྱི་སྐུ་ལྔ།

ཀུལ་ཡོང་ས་བརྟན་བཞག་ས་

འཇུག་ཙན་དན་པའོད་པའི་རྒྱལ་པ་མེད་། ། དཔལ་ལྷན་མ་པའི་མ་ལུན་ཤིང་ཕྱོད་པའི་མཐོན་། ། འཇུག་
 ལྷལ་པོ་མེད་འཇུག་པོ་མེད་། ། རྒྱ་འཇུག་མེད་པའི་ཙན་ཅེད་ཆ་པ་ཤིང་འཕེལ་། ། ཚོ་མ་ལང་མ་ལྷན་པའི་
 པད་པ་ཞིང་རྒྱལ་། ། འཇུག་མ་པའི་ཤིང་ཉི་མ་པར་པར་ཤོག་།

ཟུར་འདེབས་གསུང་པ།

གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མ་ རྒྱུ་ལོན།

ལྷ་ས་རྒྱལ་པོ་ ༡༨ གིས་འབྲུག་གི་རང་བཙན་དང་གཅིག་སྒྲིལ་གོང་ལྷ་གྲུང་ནི་ འབྲུག་གི་ཅ་པ་ལས་མཁ
ལུང་དང་དམ་གཙང་ཞིང་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ལས་ ༢༨ འི་འགན་ལུང་རྒྱ་ཁྱིམ་དང་ མཐུན་འབྲུང་དང
ཚོགས་ལྷན་མེད་པར་ དེ་གི་ཡིག་ཚང་གི་འགན་ལུང་འཐབ་ནི་ལུ་ ༢༨ འི་སྒྲོ་གས་ཚད་དུ་གྲག་ཤིས་པ་འོན་
ནི་ འབྲུག་གི་ཅ་ཁྱིམ་ས་ཚེན་མོ་འདི་ལུ་ དེད་ཀྱིས་དམ་ཚིག་གཙང་མ་དང་ ལ་ཁེན་གྱི་ལྷ་ས་ལྷག་ར་བཙི
ནིའི་དམ་བཙའ་ལ་ འོས་མེན་ ལྷ་ག་བསམ་རྒྱལ་དག་གི་སྒོ་ལས་རྒྱ་པ་པ་དགོ། ལྷ་ས་ཚོས་ ལ།

ཟུར་འདྲེབས་བཞི་པ།

གསང་བའི་དམ་བཅའ་མ་ རྒྱ་ལོན།

གུ་མ་ལྟོ་.....རང་ཉིད་ .....གོ་གནས་ལུ་ལྟོད་ལུ་མི་འབད་ཐིང་འིང་ རང་གི་འགན་ཁུར་ཚུ་ལ་མཁུན་
འགྲུབ་ཅི་འོན་ལུང་གོ་ས་མཐོ་ལུང་ན་མ་གཏོགས་ དཔལ་ལྷན་འགྲུག་གུར་གི་ .....འབད་ ཤེས་རྟོགས་
ལུང་ལའ་མ་ རོ་ས་ལྟོ་ལས་མ་གཞིག་ཅིང་དུ་ལུང་ལའི་གནད་འོན་གང་གིས་ མཐོང་ལུ་གིས་ལུང་ རང་
གིས་ བད་ཀྱང་རམ་ལུ་དངོས་ལུ་ལུང་ གསར་ལུ་ལུ་ལས་འདས་ལའི་གསར་ལའི་དམ་ལའ་ལུ་
རོ་ས་ལུ་ ལུ་ག་ལས་མ་ལུ་དག་གི་ལྟོ་ལས་ལུ་ལུ་ལུ་གོ། ལྟོ་.....ཅོ་ས་.....ལ།*

ཕྱོད་ཚིག་།

ཕྱོད་ཕྱོད་སྒྱུ་ཚལ་མཛོས་པའི་ཞིང་སྤྱོད།
ཚོས་སྤྱོད་ཅིན་མིར་སྤྱོད་པའི་འོད་སྤྱོད་གིས།
དྲང་སྤྱིམ་སྤྱོད་འབྲུ་བཞད་པའི་དཔལ་འོས་སྤྱོད།
དབང་སྤྱོད་བསྤྱོད་འཛིན་འབྲུས་བཟང་གཡུར་བ་ཤོག།

ལྷག་སྤྱོད་མཛུང་ཅ་སྤྱིམ་སྤྱོད་པའི་ནི་བསེལ་གྱིས།
སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ལས་ལྷག་ལྷག་འདྲར།
སྤྱོད་བཅུད་སྤྱོད་པའི་མིང་ཡང་མི་གྲགས་པར།
དག་འཛིན་དཔལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཕྱོད།

མདོ་སྤྱོད་སྤྱོད་མཛུང་སྤྱོད་དང་འཛིན་དར་ཞིང་སྤྱོད།
རྒྱུ་ལ་གྲས་ཤིང་འབངས་ལ་བཅེ་བ་ལོགས།
མི་སྤྱོད་དཔལ་འབྲུར་གཅིག་སྤྱོད་དཔལ་དབང་དང་
ནི་བདེ་སྤྱོད་མཛུང་སྤྱོད་བྱ་ཤིང་དཔལ་འབར་ཤོག།

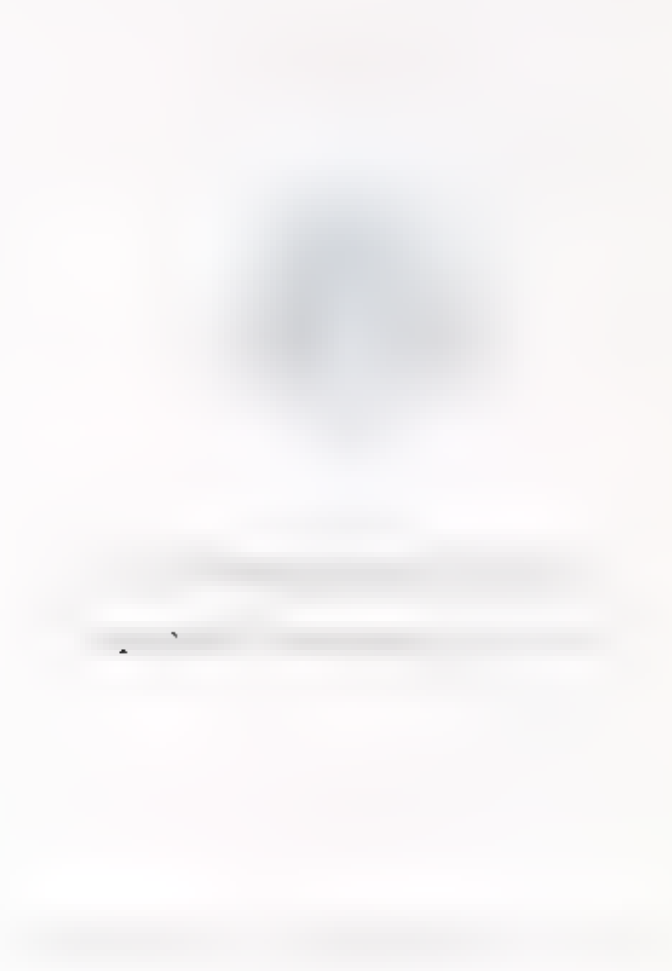

The Constitution of The Kingdom of Bhutan

Draft of Tsa Thrim Chhenmo as on 26th March 2005

Table of Contents

PREAMBLE.....	iii
Article 1.....	1
Kingdom of Bhutan.....	1
Article 2.....	2
The Institution of Monarchy.....	2
Article 3.....	7
Spiritual Heritage.....	7
Article 4.....	8
Culture.....	8
Article 5.....	8
Environment.....	8
Article 6.....	9
Citizenship.....	9
Article 7.....	10
Fundamental Rights.....	10
Article 8.....	12
Fundamental Duties.....	12
Article 9.....	13
Principles of State Policy.....	13
Article 10.....	16
Parliament.....	16
Article 11.....	18
The National Council.....	18
Article 12.....	19
The National Assembly.....	19
Article 13.....	20
Passing of Bills.....	20
Article 14.....	21
Finance, Trade and Commerce.....	21
Article 15.....	22
Political Parties.....	22
Article 16.....	24
Public Campaign Financing.....	24
Article 17.....	25
Formation of Government.....	25
Article 18.....	25
The Opposition Party.....	25

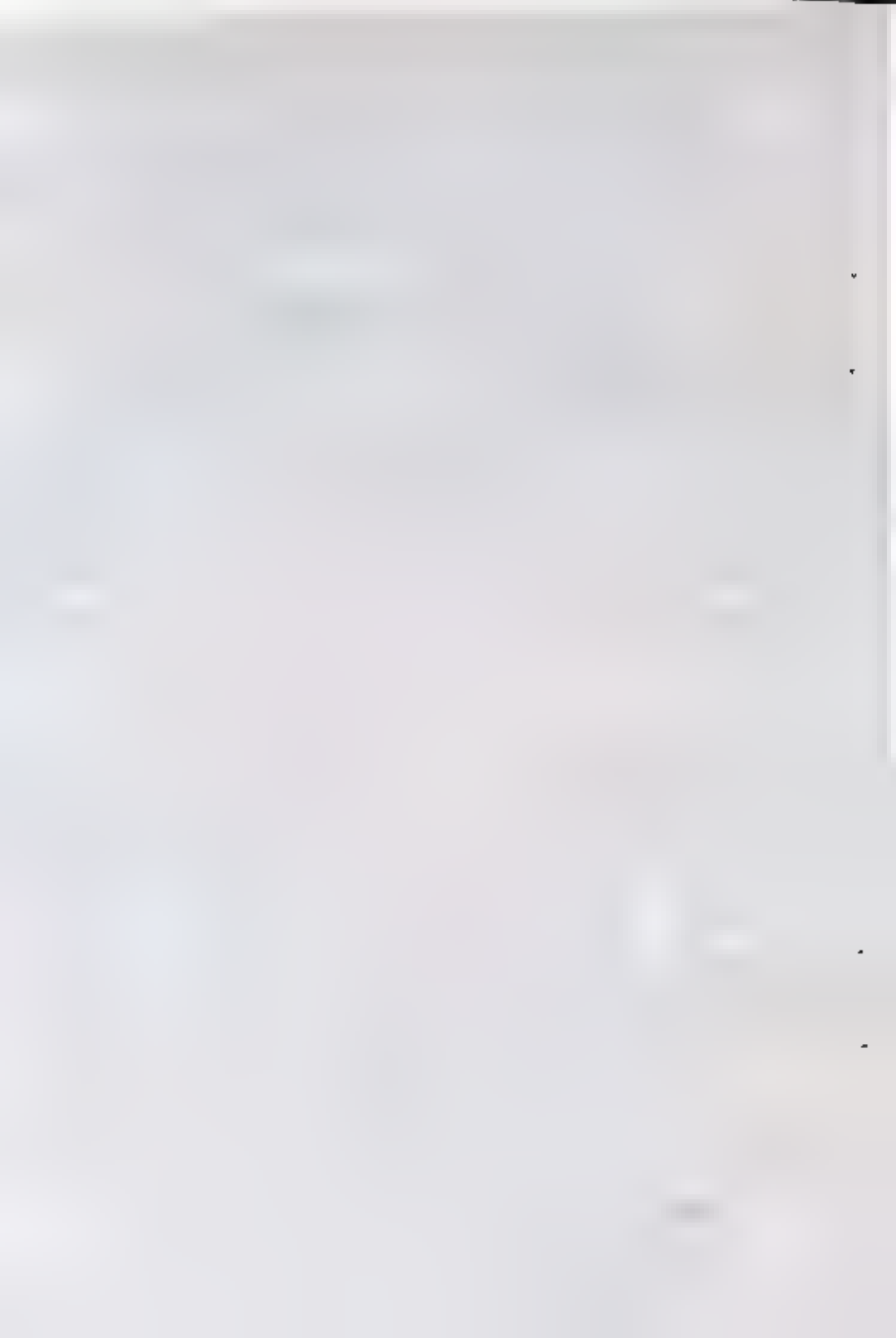
Article 19	26
Interim Government.	26
Article 20	27
The Executive	27
Article 21	28
The Judiciary.	28
Article 22.	30
Local Governments.	30
Article 23	33
Elections.	33
Article 24.	35
The Royal Audit Authority	35
Article 25	36
The Royal Civil Service Commission	36
Article 26.	38
The Anti-Corruption Commission.	38
Article 27.	38
Defence	38
Article 28	39
The Attorney General ..	39
Article 29	40
The Pay Commission	40
Article 30	40
Holders of Constitutional Offices	40
Article 31	41
Impeachment.	41
Article 32	42
National Referendum.	42
Article 33	43
Emergency.	43
Article 34.	44
Amendment & Authoritative Text.	44
First Schedule	45
The National Flag and the National Emblem of Bhutan..	45
Second Schedule.	45
The National Anthem of Bhutan	45
Third Schedule.	46
Oath or Affirmation of Office....	46
Fourth Schedule.	46
Oath or Affirmation of Secrecy.	46

Preamble

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

CONCLUSIONS

DO IT YOURSELF

Article 1
Kingdom of Bhutan

- 1 Bhutan is a Sovereign Kingdom and the Sovereign power belongs to the people of Bhutan
- 2 The form of Government shall be that of a Democratic Constitutional Monarchy Any other form of Government shall be unconstitutional and is prohibited.
- 3 The international territorial boundary of Bhutan is inviolable and any alteration of areas and boundaries thereof shall be done only with the consent of not less than three-fourths of the total number of members of Parliament.
- 4 The territory of Bhutan shall comprise twenty Dzongkhags with each Dzongkhag consisting of Gewogs and Thromde Creation of any new Dzongkhag or Gewog and alteration of areas and boundaries thereof shall be done only with the consent of not less than three-fourths of the total number of members of Parliament.
- 5 The National Flag and the National Emblem of Bhutan shall be as per the First Schedule of this Constitution
- 6 The National Anthem of Bhutan shall be as per the Second Schedule of this Constitution.
- 7 The National Day of Bhutan shall be the Seventeenth Day of December of each year.
- 8 Dzongkha is the National Language of Bhutan.
- 9 This Constitution is the Supreme Law of the State.
- 10 All laws in force in the territory of Bhutan shall continue in force therein until altered, repealed or amended by Parliament. However, the provisions of any law, whether made before or after the coming into force of this Constitution, which are inconsistent with this Constitution, shall be considered null and void.

- 11 The Supreme Court shall be a court of record and shall be the guardian of this Constitution and the final authority on its interpretation.
- 12 The rights over minerals, resources, rivers, lakes and all other natural resources shall vest in the State and are the properties of the State, which shall be regulated by law
- 13 There shall be separation of the Executive, the Legislature and the Judiciary and no encroachment of each other's powers is permissible except to the extent provided for by this Constitution.

Article 2

The Institution of Monarchy

- 1 His Majesty the Druk Gyalpo is the Head of State and the symbol of unity of the Kingdom and of the people of Bhutan.
2. The Chhoe-sid-nyi of Bhutan shall be unified in the person of the Druk Gyalpo who, as a Buddhist, shall be the upholder of the Chhoe-sid.
- 3 The title to the Golden Throne of Bhutan shall vest in the legitimate descendants of His Majesty Druk Gyalpo Ugyen Wangchuck as enshrined in the inviolable and historic Gyenja of the Thirteenth Day, Eleventh Month of the Earth Monkey Year, corresponding to the Seventeenth Day of December, Nineteen Hundred and Seven and shall
  - (a) Pass only to children born of lawful marriage;
  - (b) Pass by hereditary succession to the direct lineal descendants on the abdication or demise of the Druk Gyalpo, in order of seniority, with a prince taking precedence over a princess, subject to the requirement that, in the event of shortcomings in the elder prince, it shall be the sacred duty of the Druk Gyalpo to select and proclaim the most capable prince or princess as heir to the Throne,
  - (c) Pass to the child of the Queen who is pregnant at the time of the demise of the Druk Gyalpo if no heir exists under section 3(b),
  - (d) Pass to the nearest collateral line of the descendants of the Druk Gyalpo in accordance with the principle of lineal descent, with preference being given for elder over the younger, if the Druk Gyalpo has no direct lineal descendant,

- (e) Not pass to children incapable of exercising the Royal Prerogatives by reason of physical or mental infirmity, and
  - (f) Not pass to a person entitled to succeed to the Throne who enters into a marriage with a person other than a Bhutanese citizen.
- 4 The successor to the Throne shall receive dar from the Machhen of Zhabdrung Ngawang Namgyal at Punakha Dzong and shall be crowned on the Golden Throne
- 5 Upon the ascension of the Druk Gyalpo to the Throne, the members of the Royal Family, the members of Parliament and the office holders mentioned in section 19 of this Article shall take an Oath of Allegiance to the Druk Gyalpo
- 6 Upon reaching the age of sixty-five years, the Druk Gyalpo shall step down and hand over the Throne to the Crown Prince or Crown Princess, provided the Royal Heir has come of age
- 7 There shall, subject to the provision of section 9 of this Article, be a Council of Regency when
- (a) The successor to the Throne has not attained the age of twenty-one years,
  - (b) It has been resolved by not less than three-fourths of the total number of members of Parliament in a joint sitting that the Druk Gyalpo is unable to exercise the Royal Prerogatives by reason of temporary physical or mental infirmity; or
  - (c) The Druk Gyalpo has temporarily relinquished, by Proclamation, the exercise of the Royal Prerogatives.
8. The Council of Regency shall collectively exercise the Royal Prerogatives and the powers vested in the Druk Gyalpo under this Constitution and shall be composed of
- (a) A senior member of the Royal Family nominated by the Privy Council,
  - (b) The Prime Minister;
  - (c) The Chief Justice of Bhutan,
  - (d) The Speaker;
  - (e) The Chairperson of the National Council, and
  - (f) The Leader of the Opposition Party

- 9 In the case specified under section 7(b) or 7(c) of this Article, the descendant of the Druk Gyalpo, who is the heir presumptive, shall, instead of the Council of Regency, become Regent by right, if the heir presumptive has attained the age of twenty-one years.
- 10 The members of the Council of Regency shall swear an Oath of Allegiance before Parliament to faithfully discharge their duties
- 11 As soon as the Druk Gyalpo regains the ability to exercise the Royal Prerogatives, notice shall be given to that effect by resolution of Parliament or when the Druk Gyalpo resumes the exercise of the Royal Prerogatives under section 7(c) of this Article, such notice shall be by Proclamation
- 12 The members of the Royal Family shall be the reigning and past Monarchs and their Queens and Royal children of reigning and past Monarchs.
- 13 The Druk Gyalpo and the members of the Royal Family shall be entitled to:
  - (a) Annuities from the State in accordance with law made by Parliament,
  - (b) All rights and privileges including the provision of palaces and residences for official and personal use, and
  - (c) Exemption from taxation on the royal annuity and properties covered under section 13(a) and 13(b) of this Article.
- 14 There shall be a Privy Council, which shall consist of two members appointed by the Druk Gyalpo and one member nominated by the Lhengye Zhungtshog. The Privy Council shall be responsible for
  - (a) All matters pertaining to the privileges of the Druk Gyalpo and the Royal Family,
  - (b) All matters pertaining to the conduct of the Royal Family,
  - (c) Rendering advice to the Druk Gyalpo on matters concerning the Throne and the Royal Family,
  - (d) All matters pertaining to crown properties,
  - (e) All matters pertaining to Royal Projects, and
  - (f) Any other matter as may be commanded by the Druk Gyalpo.
- 15 The Druk Gyalpo shall not be answerable in a court of law for His actions and His person shall be sacrosanct.

16. The Druk Gyalpo, in exercise of His Royal Prerogatives, may
  - (a) Award titles, decorations, dar for Lhengye and Nyi-Kyelma in accordance with tradition and custom,
  - (b) Grant citizenship, and kidu and other kidus with copies of all Kashos for kidu forwarded to the National Council for reference and record,
  - (c) Grant amnesty and reduction of sentences,
  - (d) Command Bills and other measures to be introduced in Parliament, and
  - (e) Exercise powers relating to matters, which are not provided under this Constitution or other laws.
17. The Druk Gyalpo may promote goodwill and good relations with other countries by receiving state guests and undertaking state visits to other countries.
18. The Druk Gyalpo shall protect and uphold this Constitution in the best interest and welfare of the people of Bhutan.
19. The Druk Gyalpo shall, by warrant under His hand and seal, appoint
  - (a) The Chief Justice of Bhutan from among the Drangpons of the Supreme Court or from among eminent jurists in consultation with the National Judicial Commission,
  - (b) The Drangpons of the Supreme Court from among the Drangpons of the High Court or from among eminent jurists on the recommendation of the National Judicial Commission,
  - (c) The Chief Justice of the High Court from among the Drangpons of the High Court, Dzongkhag Courts or from among eminent jurists on the recommendation of the National Judicial Commission,
  - (d) The Drangpons of the High Court from among the Drangpons of the Dzongkhag Courts or from among eminent jurists on the recommendation of the National Judicial Commission,
  - (e) The Chief Election Commissioner and members of the Election Commission from a list of names recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party,
  - (f) The Auditor General from a list of eminent persons recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party.

- (g) The Chairperson and members of the Royal Civil Service Commission from a list of names recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party,
  - (h) The Chairperson and members of the Anti-Corruption Commission from a list of names recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party,
  - (i) The heads of the Defence Forces from a list of names recommended by the Service Promotion Board,
  - (j) The Attorney General on the recommendation of the Prime Minister,
  - (k) The Governor of the Central Bank of Bhutan on the recommendation of the Prime Minister,
  - (l) The Chairperson of the Pay Commission on the recommendation of the Prime Minister;
  - (m) The Cabinet Secretary on the recommendation of the Prime Minister,
  - (n) The Secretary General of the respective Houses on the recommendation of the Speaker of the National Assembly and the Chairperson of the National Council,
  - (o) Ambassadors and Consuls on the recommendation of the Prime Minister,
  - (p) The Secretaries to the Government on the recommendation of the Prime Minister who shall obtain nominations from the Royal Civil Service Commission on the basis of merit and seniority and as per other relevant rules and regulations, and
  - (q) Dzongdags on the recommendation of the Prime Minister who shall obtain nominations from the Royal Civil Service Commission.
- 20 The Druk Gyalpo shall abdicate the Throne for willful violations of this Constitution or for being subject to permanent mental disability, on a motion passed by a joint sitting of Parliament in accordance with the procedure as laid down in sections 21, 22, 23, 24 and 25 of this Article
- 21 Such motion shall be included in the agenda for discussion at a joint sitting of Parliament if not less than two-thirds of the total number of the members of Parliament submit such a motion based on any of the grounds in section 20 of this Article.
- 22 The Druk Gyalpo may respond to the motion in writing or by addressing the joint sitting of Parliament in person or through a representative.

23. The Chief Justice of Bhutan shall preside over the joint sitting of Parliament mentioned in section 21 of this Article
24. If at such joint sitting of Parliament, not less than three-fourths of the total number of members of Parliament passes the motion for abdication, then such a resolution shall be placed before the people in a National Referendum to be approved or rejected
25. On such a resolution being approved by a simple majority of the total number of votes cast and counted from all the Dzongkhags in the Kingdom, the Druk Gyalpo shall abdicate in favour of the heir apparent
26. Parliament shall make no laws or exercise its powers to amend this Constitution so as to affect all or any of the provisions of this Article

Article 3

Spiritual Heritage

1. Buddhism is the spiritual heritage of Bhutan, which promotes among others the principles and values of peace, non violence, compassion and tolerance
2. Bhutan is a country of Chhoe-sid and, in keeping with this tradition, the Druk Gyalpo is the protector of all religions
3. It shall be the responsibility of religious institutions and personalities to promote the spiritual heritage of the country while also ensuring that religion remains separate from politics in Bhutan. Religious institutions and personalities shall remain above politics.
4. The Druk Gyalpo shall, on the recommendation of the Four Lopons, appoint a learned and respected monk ordained in accordance with the Druk lu, blessed with the nine qualities of a spiritual master and accomplished in ked-dzog, as the Je Khenpo.
5. His Holiness the Je Khenpo shall, on the recommendation of the Dratshang Lhentshog, appoint monks blessed with the nine qualities of a spiritual master and accomplished in ked-dzog as the Four Lopons.

- 6 The members of the Dratshang Lhentshog shall comprise
  - (a) His Holiness the Je Khenpo as Chairman,
  - (b) The Four Lopons of the Zhung Dratshang, and
  - (c) The Secretary of the Dratshang Lhentshog who shall be a civil servant.
- 7 The Zhung Dratshang and Rabdeys shall continue to receive adequate funds and other facilities from the State.

Article 4

Culture

- 1 The State shall endeavour to preserve, protect and promote the cultural heritage of the country, including monuments, places and objects of artistic or historic interest, Dzongs, Lhakhangs, Goendeys, Ten-sum, Nyes, language, literature, music and religion to enrich society and the cultural life of the citizens
- 2 The State shall recognize culture as an evolving dynamic force and shall endeavour to strengthen and facilitate the continued evolution of traditional values and institutions that are sustainable as a progressive society
- 3 The State shall conserve and encourage research on local arts, custom, knowledge and culture
- 4 Parliament may enact such legislation as may be necessary to advance the cause of the cultural enrichment of Bhutanese society.

Article 5

Environment

- 1 Every Bhutanese is a trustee of the Kingdom's natural resources and environment for the benefit of the present and future generations and it is the fundamental duty of every citizen to contribute to the protection of the natural environment, conservation of the rich biodiversity and prevention of all forms of ecological degradation including noise, visual and physical pollution through the adoption of environment friendly practices and ethos.

2. The Royal Government shall
  - (a) Protect, conserve and improve the pristine environment and safeguard the biodiversity of the country,
  - (b) Prevent pollution and ecological degradation,
  - (c) Secure ecologically balanced sustainable development while promoting justifiable economic and social development, and
  - (d) Ensure a safe and healthy environment.
3. The Government shall ensure that, in order to conserve the country's natural resources and to prevent degradation of the fragile mountain ecosystem, a minimum of sixty percent of Bhutan's total land shall be maintained under forest cover for all time
4. Parliament may, in order to ensure sustainable use of natural resources, enact environmental legislation and implement environmental standards and instruments based on the precautionary principle, polluter pay principle, maintenance of intergenerational equity, and reaffirm the sovereign rights of the State over its own biological resources.
5. Parliament may, by law, declare any part of the country to be a National Park, Wildlife Reserve, Nature Reserve, Protected Forest, Biosphere Reserve, Critical Watershed and such other categories meriting protection

Article 6 Citizenship

1. A person, both of whose parents are citizens of Bhutan, shall be a natural born citizen of Bhutan
2. A person, domiciled in Bhutan on or before the Thirty First of December Nineteen Hundred and Fifty Eight and whose name is registered in the official record of the Government of Bhutan shall be a citizen of Bhutan by registration.
3. A person who applies for citizenship by naturalization shall
  - (a) Have resided in Bhutan for at least fifteen years,

- (b) Not have any record of imprisonment for criminal offences within the country or outside,
  - (c) Be able to speak and write Dzongkha,
  - (d) Have a good knowledge of the culture, customs, traditions and history of Bhutan,
  - (e) Have no record of having spoken or acted against the King, the Country and the People of Bhutan,
  - (f) Renounce the citizenship, if any, of a foreign State on being conferred Bhutanese citizenship; and
  - (g) Take a solemn Oath of Allegiance to the Tsawa-Sum as may be prescribed.
4. The grant of citizenship by naturalization shall take effect by a Royal Kasho of the Druk Gyalpo
5. If any citizen of Bhutan acquires the citizenship of a foreign State, his citizenship shall be terminated.
6. Subject to the provisions of this Article and the Citizenship Acts, Parliament shall, by law, regulate all other matters relating to citizenship.

Article 7

Fundamental Rights

1. A Bhutanese citizen shall have the right to life, liberty and security of person and shall not be deprived of such rights except in accordance with the due process of law
2. A Bhutanese citizen shall have the right to freedom of speech, opinion and expression.
3. A Bhutanese citizen shall have the right to freedom of thought, conscience and religion. No person shall be compelled to belong to another faith by means of coercion or inducement
4. There shall be freedom of the press, radio and television and other forms of electronic dissemination of information.
5. A Bhutanese citizen shall have the right to information.

- 6 A Bhutanese citizen shall have the right to vote and the exercise of adult franchise.
- 7 A Bhutanese citizen shall have the right to freedom of movement and residence within Bhutan
- 8 A Bhutanese citizen shall have the right to equal access and opportunity to join the Public Service.
- 9 A Bhutanese citizen shall have the right to own property, but shall not have the right to sell or transfer land or any immovable property to a person who is not a citizen of Bhutan, except in keeping with laws enacted by Parliament
- 10 A Bhutanese citizen shall not be deprived of property by acquisition or requisition, except for public purpose and on payment of fair compensation in accordance with the provisions of the law
- 11 A Bhutanese citizen shall have the right to material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author or creator.
- 12 A Bhutanese citizen shall have the right to practice any lawful trade, profession or vocation.
- 13 A Bhutanese citizen shall have the right to equal pay for work of equal value.
- 14 A Bhutanese citizen shall have the right to freedom of peaceful assembly and freedom of association, other than membership of associations that are harmful to the peace and unity of the country, and shall have the right not to be compelled to belong to any association
- 15 All persons are equal before the law and are entitled to equal and effective protection of the law and shall not be discriminated against on the grounds of race, sex, language, religion, politics or other status
- 16 A person charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proven guilty in accordance with the law.
- 17 A person shall not be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment

18. A person shall not be subjected to arbitrary or unlawful interference with his privacy, family, home or correspondence nor to unlawful attacks on his honour and reputation
19. A person shall not be subjected to arbitrary arrest or detention.
20. Notwithstanding the rights conferred by this Constitution, nothing in this Article shall prevent the State from subjecting reasonable restriction by law, when it concerns
  - (a) The interests of the sovereignty, security, unity and integrity of Bhutan,
  - (b) The interests of peace, stability and well being of the nation,
  - (c) The interests of friendly relations with foreign States,
  - (d) Incitement to an offence,
  - (e) The disclosure of information received in regard to the affairs of the State or in discharge of official duties, or
  - (f) The rights and freedom of others.
21. The right to initiate appropriate proceedings in the Supreme Court or High Court against the State for the enforcement of the rights conferred by this Article shall be guaranteed.

Article 8 Fundamental Duties

1. A Bhutanese citizen shall preserve, protect and defend the sovereignty, integrity, security and unity of Bhutan and render national service when called upon to do so
2. A Bhutanese citizen shall have the duty to preserve, protect and respect the culture and heritage of the nation.
3. A Bhutanese citizen shall foster tolerance, mutual respect and spirit of brotherhood amongst all the people of Bhutan transcending religious, linguistic, regional or sectional diversities.
4. A person shall respect the National Flag and the National Anthem.

- 5 A person shall not tolerate or participate in acts of injury, torture or killing of another person, terrorism, abuse of women, children or any other person and shall take necessary steps to prevent such acts.
6. A person shall have the responsibility to provide help, to the greatest possible extent, to victims of accidents and in times of natural calamity
- 7 A person shall have the responsibility to safeguard public property
8. A person shall have the responsibility to pay taxes in accordance with the law
- 9 Every person shall have the duty to uphold justice and to act against corruption.
- 10 Every person shall have the duty to act in aid of the law
11. Every person shall have the duty and responsibility to respect and abide by the provisions of this Constitution

Article 9 **Principles of State Policy**

- 1 The State shall endeavour to apply the Principles of State Policy to ensure a good quality of life for the people of Bhutan in a progressive and prosperous country that is committed to peace and amity in the world
- 2 The State shall strive to promote those circumstances that will enable the successful pursuit of Gross National Happiness
- 3 The State shall endeavour to create a civil society free of oppression, discrimination and violence based on the rule of law, protection of human rights and dignity, and to ensure the fundamental rights and freedom of the people
4. The State shall endeavour to protect a person from being unlawfully intercepted in telephonic, mail or any other mode of communication
- 5 The State shall endeavour to provide justice through a fair transparent and expeditious process

6. The State shall endeavour to provide legal aid to secure justice, which shall not be denied to any person by reason of economic or other disabilities
7. The State shall endeavour to develop and execute policies to minimize inequities of income, concentration of wealth among citizens, and promote equitable distribution of public facilities among individuals and people living in different parts of the Kingdom.
8. The State shall endeavour to ensure that all the Dzongkhags are treated with equity on the basis of different needs so that allocation of national resources shall result in comparable socio-economic development.
9. The State shall endeavour to achieve economic self-reliance within an open and progressive economy.
10. The State shall encourage and foster private sector development through fair market competition and prevent the growth of commercial monopolies
11. The State shall endeavour to promote those circumstances that would enable the citizens to secure an adequate livelihood
12. The State shall endeavour to provide the right to work, vocational guidance and training and just and favourable conditions of work
13. The State shall endeavour to provide the right to rest and leisure, including reasonable limitation of working hours and periodic holidays with pay
14. The State shall endeavour to provide the right to fair and reasonable remuneration for one's work.
15. The State shall endeavour to provide education for the purpose of improving and increasing knowledge, values and skills of the entire population with education being directed towards the full development of the human personality
16. The State shall provide free education to all children of school going age up to tenth standard and ensure that technical and professional education shall

be made generally available and that higher education shall be equally accessible to all on the basis of merit

17. The State shall endeavour to take all appropriate measures to eliminate all forms of discrimination and exploitation against women including trafficking, prostitution, abuse, violence, harassment and intimidation at work in both public and private spheres.
18. The State shall endeavour to take all appropriate measures to ensure that the child is protected against all forms of discrimination and exploitation including trafficking, prostitution, abuse, violence, degrading treatment and economic exploitation.
19. The State shall endeavour to promote those circumstances that are conducive to co-operation in community life and the integrity of the extended family structure
20. The State shall strive to create conditions that will enable the true and sustainable development of a good and compassionate society rooted in Buddhist ethos and universal human values.
21. The State shall provide free access to basic public health services in both modern and traditional medicines.
22. The State shall endeavour to provide security in the event of sickness and disability or lack of adequate means of livelihood for reasons beyond one's control
23. The State shall encourage the free participation in the cultural life of the community to promote the arts and sciences and to foster technological innovation
24. The State shall endeavour to promote goodwill and cooperation with nations, foster respect for international law and treaty obligations, and encourage settlement of international disputes by peaceful means in order to promote international peace and security

Article 10 Parliament

- 1 There shall be a Parliament for Bhutan in which all legislative powers under this Constitution shall be vested and which shall consist of the Druk Gyalpo, the National Council and the National Assembly
- 2 Parliament shall ensure a Government that safeguards the interests of the nation and fulfills the aspirations of the people through public review of policies and issues, Bills and legislations, and scrutiny of State functions.
- 3 The election of the members of Parliament shall be in accordance with the provisions of the Election Act of Bhutan
- 4 A person shall not be a member of the National Council as well as the National Assembly or a Local Government at the same time.
5. The Druk Gyalpo shall summon the first sitting of Parliament after each general election.
- 6 At the commencement of each session of Parliament, the Druk Gyalpo shall be received in a joint sitting of Parliament with Chidrel Ceremony and the session shall be opened with a Zhug-drel-phunsum tshog-par ten-drel, and each session shall conclude with the Tashi-mon-am.
- 7 The Druk Gyalpo may address or sit in the proceedings of either House or a joint sitting of Parliament as and when deemed expedient.
8. The Druk Gyalpo may send messages to either or both the Houses as deemed expedient.
- 9 The House receiving the command shall, as early as possible, consider the matter referred to in the message and submit its opinion to the Druk Gyalpo
10. The Prime Minister shall present an Annual Report on the state of the nation, which shall include legislative plans and the annual plans and priorities of the Government to the Druk Gyalpo and to a joint sitting of Parliament.

- 11 Each House of Parliament may determine its rules of procedure and the Speaker or the Chairperson shall conduct the proceedings of the respective Houses in accordance with the rules and may also provide for appointment of Committees to carry out the business of Parliament
- 12 The Speaker and the Chairperson shall convene an extraordinary session of Parliament on the command of the Druk Gyalpo if the exigencies of the situation so demand.
- 13 The presence of not less than two-thirds of the total number of members shall be required to constitute a quorum for a sitting of the National Council or the National Assembly
- 14 The proceedings of Parliament shall be conducted in public. However, the Speaker or the Chairperson may exclude the press and the public from all or any part of the proceedings if there is a compelling need to do so in the interests of public order, national security or any other situation, where publicity would seriously prejudice public interest
- 15 The Speaker shall preside over the proceedings of a joint sitting and the venue for the joint sitting of the Houses shall be the hall of the National Assembly
- 16 The members of Parliament and Local Governments shall take an Oath or Affirmation of Office, as provided in the Third Schedule of this Constitution, before assuming their responsibilities.
- 17 The Prime Minister, the Ministers, the Speaker and the Deputy Speaker and the Chairperson of the National Council shall take an Oath or Affirmation of Secrecy, as provided in the Fourth Schedule of this Constitution, before assuming office.
- 18 Every member of Parliament shall subscribe to maintaining the decorum and dignity of the House and shall desist from acts of defamation and use of physical force.

- 19 The members of Parliament or any Committee thereof, shall be immune from any inquiry, arrest, detention or prosecution on account of any opinion expressed in the course of the discharge of their functions or vote cast in Parliament and no person shall be liable in respect of any report, paper or proceedings made or published under the authority of Parliament.
- 20 The immunities herein granted shall not cover corrupt acts committed by the members in connection with the discharge of their duties and shall also not cover other acts of accepting money or any other valuable consideration to speak or to vote in a particular manner.
- 21 The National Assembly and the National Council shall continue for five years from the date of the first sitting of the respective Houses. While the National Council shall complete its five-year term, premature dissolution of the National Assembly may take place on the recommendation of the Prime Minister to the Druk Gyalpo or in the event of a motion of no confidence vote against the Government being passed in the National Assembly.
- 22 Except for existing International Conventions, Covenants, Treaties, Protocols and Agreements entered into by Bhutan, which shall continue in force, all International Conventions, Covenants, Treaties, Protocols and Agreements duly acceded to by the Government hereafter, shall be deemed to be the law of the Kingdom only upon ratification by Parliament unless it is inconsistent with this Constitution.

Article 11

The National Council

- 1 The National Council shall consist of twenty-five members comprising:
  - (a) One member elected by the voters in each of the twenty Dzongkhags, and
  - (b) Five eminent persons nominated by the Druk Gyalpo.
- 2 Besides its legislative functions, the National Council shall act as the House of review on matters affecting the security and sovereignty of the country and the interests of the nation and the people that need to be brought to the notice of the Druk Gyalpo, the Prime Minister and the National Assembly.

- 3 All candidates for membership to the National Council shall neither belong to nor have affiliation to any political party
- 4 At the first sitting after any general election, or when necessary to fill a vacancy, the National Council shall elect a Chairperson from among its members.
- 5 The Druk Gyalpo shall, by warrant under His hand and seal, confer Dakyen to the Chairperson
- 6 The National Council shall assemble at least twice a year

Article 12

The National Assembly

- 1 The National Assembly shall have a maximum of seventy-five members elected by each Dzongkhag in proportion to its population, provided that no Dzongkhag shall have less than two members or more than seven members, for which purpose Parliament shall, by law, provide for each Dzongkhag to be divided into constituencies through appropriate delimitation, and for the voters in each constituency directly electing one member to the National Assembly
- 2 The number of elected members from each Dzongkhag shall be reapportioned to reflect the changing population after every ten years, after the census for that year has been taken, subject to the limitation of a minimum of two and a maximum of seven members from each Dzongkhag
- 3 At the first sitting after any general election, or when necessary to fill a vacancy, the National Assembly shall elect a Speaker and a Deputy Speaker from among its members.
- 4 The Druk Gyalpo shall, by warrant under His hand and seal, confer Dakyen to the Speaker
- 5 The National Assembly shall assemble at least twice a year

Article 13

Passing of Bills

- 1 A Bill passed by Parliament shall come into force upon Assent of the Druk Gyalpo
- 2 Money Bills and financial Bills shall originate only in the National Assembly whereas any other legislative Bills may originate in either House.
- 3 A Bill pending in either House shall not lapse by reason of the prorogation of either House.
- 4 A Bill shall be passed by a simple majority of the total number of members of the respective House or by not less than two-thirds of the total number of members of both Houses present and voting, in the case of a joint sitting.
- 5 Where a Bill has been introduced and passed by one House, it shall present the Bill to the other House within thirty days from the date of passing and that Bill may be passed during the next session of Parliament. In the case of Budget and Urgent Bills, they shall be passed in the same session of Parliament.
- 6 Where the other House also passes the Bill, that House shall submit the Bill to the Druk Gyalpo for Assent within fifteen days from the date of passing of such Bill.
- 7 Where the other House does not pass the Bill, that House shall return it to the House in which the Bill originated with amendments or objections for re-deliberation which, when passed, shall be presented to the Druk Gyalpo for Assent within fifteen days from the date of passing of such Bill.
- 8 Where the House in which the Bill originated refuses to incorporate such amendments or objections of the other House, it shall submit the Bill to the Druk Gyalpo, who shall then command the Houses to deliberate and vote on the Bill in a joint sitting.
- 9 Where the other House neither passes nor returns the Bill within the prescribed period under section 5 of this Article, the Bill shall be deemed to have been passed by that House and the House in which the Bill originated shall present the Bill within fifteen days to the Druk Gyalpo for Assent.

- 10 Where the Druk Gyalpo does not grant Assent to the Bill, He shall return the Bill with amendments or objections to deliberate and vote on the Bill in a joint sitting
11. Upon deliberation and passing of the Bill in a joint sitting, it shall be re-submitted to the Druk Gyalpo for Assent thereto, whereupon Assent shall be granted to the Bill.

Article 14 **Finance, Trade and Commerce**

- 1 Taxes, fees and other forms of levies shall not be imposed or altered except by law
- 2 There shall be a Consolidated Fund into which shall be deposited all revenue not allocated to specific purposes by law and from which expenditure of the State shall be met.
- 3 Public money shall not be drawn from the treasury except through appropriation in accordance with the law.
- 4 The State, in public interest, may raise loans, make grants or guarantee loans in accordance with the law.
5. The Government shall exercise proper management of the monetary system and public finance. It shall ensure that the servicing of public debt will not place undue burden on future generations
- 6 It shall be an important objective for the Government to ensure that the cost of recurrent expenditures is met from internal resources of the country
- 7 A minimum foreign currency reserve that is adequate to meet the cost of not less than one year's import must be maintained
- 8 The annual budget, with a report on the budget of the previous fiscal year, shall be presented to the National Assembly by the Finance Minister

- 9 Where the budget has not been approved by the National Assembly before the beginning of the fiscal year, the preceding budget on current expenses shall be applied until the new one is sanctioned. Revenues shall be collected and disbursements made in accordance with the law in force at the end of the preceding year. However, if one or more parts of the new budget have been approved, they shall be put into effect.
- 10 Any expenditure not included in the budget, or in excess of the budget appropriation, as well as the transfer of any fund from one part of the budget to another, shall be made in accordance with the law.
- 11 Funds for more than one fiscal year may be appropriated in accordance with the law if the nature of the expenditure so requires. In such a case, each annual successive budget shall include the funds allocated for that year.
- 12 Parliament shall establish a relief fund and the Druk Gyalpo shall have the prerogative to use this fund for urgent and unforeseen humanitarian relief.
- 13 The State shall make adequate financial provisions for the independent administration of constitutional bodies.
14. Unless otherwise provided under the provisions of this Constitution or any other law, there shall be free movement of goods and services among all the Dzongkhags.
- 15 Trade and Commerce with foreign nations shall be regulated by law.
16. Parliament shall not enact laws that allow monopoly except to safeguard national security.

Article 15 **Political Parties**

- 1 Political parties shall ensure that national interests prevail over all other interests and, for this purpose, shall provide choices based on the values and aspirations of the people for responsible and good governance.
2. Political parties shall promote national unity and progressive economic development and strive to ensure the well-being of the nation.

- 3 Candidates and political parties shall not resort to regionalism, ethnicity and religion to incite voters for electoral gain.
- 4 A political party shall be registered by the Election Commission on its satisfying the qualifications and requirements set out hereinafter, that.
  - (a) Its membership is not based on region, sex, language, religion or social origin,
  - (b) It is broad-based with cross-national membership and support and is committed to national cohesion and stability,
  - (c) It does not receive money or any assistance from foreign sources, be it governmental, non-governmental, private organizations or from private parties or individuals,
  - (d) The members of the party shall bear true faith and allegiance to this Constitution and uphold the sovereignty, security, unity and integrity of the Kingdom,
  - (e) The party is established for the advancement of democracy and for the social, economic and political growth of Bhutan, and
  - (f) It has not been dissolved earlier under the provisions of section 10 of this Article.
- 5 Representation in the National Assembly shall be by two political parties established through a primary round of election in which all registered political parties may participate.
- 6 A primary round of election shall be held to select the two political parties for the general election on the expiry of the term of the National Assembly or in accordance with the provision of sections 10 and 11 of this Article
- 7 The two political parties having the highest number of votes in the primary election shall be declared as the two political parties for the purpose of section 5 of this Article to contest in the general election.
- 8 The party, which wins the majority of seats in the National Assembly in the general election, shall be declared as the ruling party and the other as the opposition party.
- 9 The members of the National Assembly belonging to one party shall not defect to the other party either individually or en bloc.

10. A political party shall stand dissolved

- (a) By declaration of the Supreme Court, if the objectives or activities of the party are in contravention of the provisions of this Constitution,
  - (b) If it has received money or assistance from foreign sources or has acted against the security, unity and integrity of Bhutan,
  - (c) On declaration by the Supreme Court on such other grounds as may be prescribed by Parliament or under a law in force, or
  - (d) On violation of the Election Act
- 11. Where the ruling party or opposition party in the National Assembly stands dissolved under section 10 of this Article or a Government could not be formed under section 7 of Article 17, the National Assembly shall also stand dissolved and, accordingly, sections 1 to 8 of this Article shall apply**
- 12. Parliament shall, by law, regulate the formation, functions, ethical standards, and intra party organization of political parties and shall ensure the transparency of party funds through regular auditing of their accounts.**

Article 16
Public Campaign Financing

- 1. Parliament shall, by law, establish a Public Election Fund into which shall be paid every year such amounts as the Election Commission may consider appropriate to fund candidates and political parties during elections to the National Assembly. The payment, out of the Public Election Fund, shall be made by the Election Commission in a non-discriminatory manner to political parties registered by the Election Commission under section 4 of Article 15 and in accordance with the laws made by Parliament or a law in force.**
- 2. The Election Commission shall fix a ceiling for the total expenditure, including the funding received from the Election Commission, that may be incurred by political parties and candidates taking part in elections to the National Assembly.**
- 3. The funding received by political parties and candidates, from the Election Commission shall be subjected to scrutiny and auditing as called for by the Election Commission**

Article 17

Formation of Government

- 1 The Druk Gyalpo shall award Dakyen to the leader or nominee of the party, which wins the majority of seats in the National Assembly, as the Prime Minister.
- 2 No person shall hold office as Prime Minister for more than two terms.
- 3 The Druk Gyalpo shall appoint Ministers from among the members of the National Assembly, on the recommendation of the Prime Minister, or shall remove a Minister on the advice of the Prime Minister.
- 4 A candidate for the post of Prime Minister or Minister shall be an elected member of the National Assembly and a natural born citizen of Bhutan.
- 5 Not more than two members elected from the electoral constituencies of the same Dzongkhag shall be entitled to be appointed as Ministers.
- 6 A motion of no confidence against the Government may be moved by not less than one-third of the total number of members of the National Assembly.
- 7 A vote of no confidence against the Government, if passed by not less than two-thirds of the total number of members of the National Assembly, shall require the Government to be dismissed by the Druk Gyalpo, and the parties shall be called upon to demonstrate their strength to form a Government, failing which general election shall be conducted.

Article 18

The Opposition Party

- 1 The Opposition Party shall play a constructive role to ensure that the Government and the ruling party function in accordance with the provisions of this Constitution, provide good governance and strive to promote national interest and fulfill the aspirations of the people.
- 2 The Opposition Party shall promote national integrity, unity, and harmony and co-operation among all sections of society.

- 3 The Opposition Party shall endeavour to promote and engage in constructive and responsible debate in Parliament while providing healthy and dignified opposition to the Government.
- 4 The Opposition Party shall not allow party interests to prevail over the national interest. Its aim must be to make the Government responsible, accountable and transparent.
- 5 The Opposition Party shall have the right to oppose the elected Government, to articulate alternative policy positions and to question the Government's conduct of public business.
- 6 The Opposition Party shall aid and support the Government in times of external threat, natural calamities and such other national crises when the life of the nation is at stake.

Article 19 **Interim Government**

- 1 For the purpose of holding the first election, after the adoption of this Constitution, and whenever the National Assembly is dissolved, the Druk Gyalpo shall appoint an Interim Government to function for a period, which shall not exceed ninety days to enable the Election Commission to hold free and fair elections.
- 2 The Interim Government shall consist of a Chief Advisor and other Advisors as deemed necessary who shall be appointed by the Druk Gyalpo within fifteen days after the dissolution of the National Assembly. The Chief Justice of Bhutan shall be appointed as the Chief Advisor.
- 3 On the Interim Government being appointed the Prime Minister and the Ministers, who were in office immediately before the National Assembly was dissolved shall resign from office.
- 4 The Interim Government shall carry out the routine functions of the Government but shall not be entitled to take any policy decisions or enter into any agreement with foreign governments or organizations.

5. The Government shall be formed within ninety days from the date of dissolution of the National Assembly
6. The Interim Government shall cease to exist from the date on which the new Prime Minister enters office on the new National Assembly being constituted.

Article 20

The Executive

1. The Royal Government of Bhutan shall protect and strengthen the sovereignty of the Kingdom, provide good governance, and ensure peace, security, well-being and happiness of the people
2. The Executive Power shall be vested in the Lhengye Zhungtshog which shall consist of the Ministers headed by the Prime Minister. The number of Ministers shall be determined by the number of Ministries required to provide efficient and good governance. Ministries shall not be created for the purpose of appointing Ministers.
3. Subject to sections 16 and 19 of Article 2, the Lhengye Zhungtshog, headed by the Prime Minister shall aid and advise the Druk Gyalpo in the exercise of His functions including international affairs, provided that the Druk Gyalpo may require the Lhengye Zhungtshog to reconsider such advice, either generally or otherwise.
4. The Prime Minister shall keep the Druk Gyalpo informed from time to time about the affairs of the State, including international affairs, and shall submit such information and files as called for by the Druk Gyalpo
5. The Lhengye Zhungtshog shall:
  - (a) Assess the state of affairs arising from developments in the State and society and from events at home and abroad,
  - (b) Define the goals of State action and determine the resources required to achieve them,
  - (c) Plan and co-ordinate government policies and ensure its implementation, and
  - (d) Represent the Kingdom at home and abroad.

- 6 The Lhengye Zhungtshog shall promote an efficient civil administration based on the democratic values and principles enshrined in this Constitution.
- 7 The Lhengye Zhungtshog shall be collectively responsible to the Druk Gyalpo and to Parliament.
- 8 The Executive shall not issue any executive order, circular, rule or notification which is inconsistent with or shall have the effect of modifying, varying or superseding any provision of a law made by Parliament or a law in force.

Article 21 The Judiciary

- 1 The Judiciary shall safeguard, uphold, and administer Justice fairly and independently without fear, favour, or undue delay in accordance with the Rule of Law to inspire trust and confidence and to enhance access to Justice
- 2 The judicial authority of Bhutan shall be vested in the Royal Courts of Justice comprising the Supreme Court, the High Court, the Dzongkhag Court, the Dungkhag Court and such other Courts and Tribunals as may be established, from time to time, by the Druk Gyalpo on the recommendation of the National Judicial Commission.
- 3 The Chief Justice of Bhutan shall be appointed from among the Drangpons of the Supreme Court or from among eminent jurists by the Druk Gyalpo, by warrant under His hand and seal in consultation with the National Judicial Commission.
- 4 The Drangpons of the Supreme Court shall be appointed from among the Drangpons of the High Court or from among eminent jurists by the Druk Gyalpo, by warrant under His hand and seal, on the recommendation of the National Judicial Commission.
- 5 The term of office of
  - (a) The Chief Justice of Bhutan shall be five years or until attaining the age of sixty five years, whichever is earlier, and

- (b) The Drangpons of the Supreme Court shall be ten years or until attaining the age of sixty-five years, whichever is earlier
- 6 The Supreme Court of Bhutan, which shall comprise the Chief Justice and four Drangpons, shall be the highest appellate authority to entertain appeals against the judgments, orders, or decisions of the High Court in all matters and subject to the rules made under section 18 of this Article, shall have the power to review its judgments and orders
  - 7 Where a question of law or fact is of such a nature and of such public importance that it is expedient to obtain the opinion of the Supreme Court, the Druk Gyalpo may refer the question to the Supreme Court for its consideration, which shall hear the reference and submit its opinion to Him.
  8. The Supreme Court may, on its own motion or on an application made by the Attorney General or by a party to a case, withdraw any case pending before the High Court involving a substantial question of law of general importance relating to the interpretation of this Constitution and dispose off the case itself
  - 9 The Supreme Court and the High Court shall have exclusive jurisdiction to enforce the fundamental rights under Article 7 and for this purpose, the said Courts may issue such declarations, orders, directions or writs as may be appropriate in the circumstances of each case.
  - 10 The Chief Justice of the High Court shall be appointed from among the Drangpons of the High Court, Dzongkhag Courts or from among eminent jurists by the Druk Gyalpo, by warrant under His hand and seal, on the recommendation of the National Judicial Commission.
  - 11 The Drangpons of the High Court shall be appointed from among the Drangpons of the Dzongkhag Courts or from among eminent jurists by the Druk Gyalpo, by warrant under His hand and seal, on the recommendation of the National Judicial Commission.
  - 12 The term of office of the Chief Justice and the Drangpons of the High Court shall be ten years or until attaining the age of sixty years, whichever is earlier

13. The High Court of Bhutan, which shall comprise of a Chief Justice and eight Drangpons, shall be the court of appeal from the Dzongkhag Courts and Tribunals in all matters and shall exercise original jurisdiction in matters not within the jurisdiction of the Dzongkhag Courts and Tribunals
14. The independence of the Drangpons of the Supreme Court and the High Court shall be guaranteed, provided that a Drangpon may be censured or suspended by a command of the Druk Gyalpo on the recommendation of the National Judicial Commission for proven misbehaviour, which, in the opinion of the Commission, does not deserve impeachment.
15. Parliament may, by law, establish impartial and independent Administrative Tribunals as well as Alternative Dispute Resolution centers.
16. The Druk Gyalpo shall appoint members of the National Judicial Commission by warrant under His hand and seal. The National Judicial Commission shall comprise:
  - (a) The Chief Justice of Bhutan as Chairperson;
  - (b) The senior most Drangpon of the Supreme Court,
  - (c) The Chairperson of the Legislative Committee; and
  - (d) The Attorney General.
17. Every person shall have the right to approach the Courts for enforcement of the rights conferred on him by this Constitution or by the laws.
18. The Supreme Court may, from time to time, make rules to regulate the general practices and procedures of the Courts as required to enhance efficiency and effectiveness of the judicial process and system in the Kingdom.

Article 22

Local Governments

1. Power and authority shall be decentralized and devolved to elected Local Governments to facilitate the direct participation of the people in the development and management of their own social, economic and environmental well-being.

2. Bhutan shall have Local Governments in each of the twenty Dzongkhags comprising the Dzongkhag Tshogdu, Gewog Tshogde and Thromde Tshogde
3. Local Governments shall ensure that local interests are taken into account in the national sphere of governance by providing a forum for public consideration on issues affecting the local territory.
4. The objectives of Local Government shall be to
  - (a) Provide democratic and accountable government for local communities,
  - (b) Ensure the provision of services to communities in a sustainable manner;
  - (c) Encourage the involvement of communities and community organizations in the matters of local governance; and
  - (d) Discharge any other responsibilities as may be prescribed by law made by Parliament.
5. A Local Government shall strive, within its financial and administrative capacity, to achieve the objectives set out under this Article
6. The Dzongkhag Tshogdu shall comprise of.
  - (a) The Gup and Mangm. as the two elected representatives from each Gewog, and
  - (b) Two elected representatives from each Thromde
7. A Gewog shall be divided into Chiwogs for the election of the Tshogpas to the Gewog Tshogde. The Gup who is elected by the people of the Gewog shall be the Chairperson of the Gewog Tshogde.
8. A large urban area shall have a Thromde Tshogde, which shall be headed by a Thrompon appointed by the Government, while a small urban area shall have a Thromde Tshogde, which shall be headed by a Chairperson elected from among its members. The powers and functions of the Thrompon and the Chairperson shall be as defined by law made by Parliament.
9. A Thromde shall be divided into constituencies for the election of the members of the Thromde Tshogde

- 10 A Gewog Tshogde or a Thromde Tshogde shall not have more than ten and fewer than seven elected members.
- 11 The Dzongkhag Tshogdu shall elect a Chairperson from among its members.
- 12 The Dzongkhag Tshogdu shall meet at least twice a year while the Gewog Tshogde and the Thromde Tshogde shall assemble at least thrice a year.
- 13 The presence of not less than two-thirds of the total number of members shall be required to constitute a quorum for a sitting of a Local Government.
- 14 The election of the members of Local Governments shall be conducted as per the provisions of the Election Act of Bhutan
- 15 Candidates for election to Local Governments may belong to political parties or be independent candidates.
16. Local Governments shall be:
  - (a) Supported by the Royal Government in the development of administrative, technical, and managerial capacities and structures, which are responsive, transparent, and accountable;
  - (b) Entitled to levy, collect, and appropriate taxes, duties, tolls, and fees in accordance with such procedure and subject to limitations as may be provided for by Parliament by law,
  - (c) Entitled to adequate financial resources from the Royal Government in the form of annual grants,
  - (d) Supported by the Royal Government to promote holistic and integrated area-based development planning, and
  - (e) Entitled to own assets and incur liabilities by borrowing on their own account subject to such limitations as may be provided for by Parliament by law
- 17 Local Governments shall be supported by an administrative machinery staffed by civil servants.
- 18 A Dzongkhag shall have a Dzongdag as chief executive supported by civil servants. The Dzongdag shall have no political affiliation and shall discharge

his responsibilities as the chief executive in the interests of the people and the country

- 19 The Dzongkhag Tshogdu, unless sooner dissolved, and the Gewog Tshogde as well as the Thromde Tshogde shall continue for five years from the date of the first sitting of the respective bodies.
- 20 Parliament shall, by law, regulate the powers and functions of the Dzongdag and the Local Governments to ensure self-reliant and self-sustaining units of local self-government.

Article 23

Elections

- 1 Under this Constitution, the general will of the people shall be the basis of government and it shall be expressed through periodic elections.
- 2 A person shall have the right to vote by direct adult suffrage through secret ballot at an election if the person is.
  - (a) A Bhutanese citizen as evidenced by a Citizenship Card or certificate, issued under law,
  - (b) Not less than eighteen years of age,
  - (c) Registered in the census of that constituency for not less than one year, prior to the date of the election, and
  - (d) Not otherwise disqualified from voting under any law in force in Bhutan
- 3 There shall be an Election Commission which shall be responsible for the preparation, maintenance, and periodical updating of electoral rolls, the election schedule, and the supervision, direction, control, and conduct of elections to Parliament and Local Governments, as well as holding of Referendums, in a free and fair manner
4. The Election Commission shall be independent and shall consist of a Chief Election Commissioner and two other members, appointed by the Druk Gyalpo from a list of names recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party.

- 5 The term of office of the Chief Election Commissioner and the members shall be five years or until they attain the age of sixty-five years, whichever is earlier
6. Law shall govern the delimitation of constituencies for election of the members of Parliament and Local Governments
- 7 Parliament shall, by law, ensure that the Election Commission holds elections so that the National Assembly is re-constituted within ninety days after its dissolution.

Provided that in the case of the National Council and the Local Governments, as the case may be, elections shall be held so that they are re-constituted on the date of expiry of the term of the respective bodies. In the case of the Dzongkhag Tshogdu being dissolved prematurely, it shall be re-constituted within ninety days after its dissolution.

- 8 Parliament shall, by law, make provisions for all matters relating to, or in connection with, elections including the filing of election petitions challenging elections to Parliament and Local Governments, and the Code of Conduct for the political parties and the conduct of the election campaign as well as all other matters necessary for the due constitution of the Houses of Parliament and the Local Governments.
- 9 A candidate for an elective office under this Constitution shall
  - (a) Be a Bhutanese citizen,
  - (b) Not be under foreign protection,
  - (c) Not be married to a person who is not a citizen of Bhutan,
  - (d) Be listed on the register of the concerned constituency at least for one year,
  - (e) Be a minimum of twenty-five years of age to be a member of Parliament and a member of a Local Government and a maximum of sixty-five years of age at the time of filing the nomination, and
  - (f) Have the necessary educational and other qualifications as may be prescribed by Parliament.

- 10 A person shall be disqualified as a candidate or a member holding an elective office under this Constitution, if the person
  - (a) Is of unsound mind or mentally infirm,
  - (b) Is convicted for treason,
  - (c) Is terminated from Public Service,
  - (d) Is convicted for any criminal offence and sentenced to imprisonment;
  - (e) Is in arrears of taxes or other dues to the Government,
  - (f) Has failed to lodge accounts of election expenses within the time and in the manner required by law without good reason or justification,
  - (g) Holds any office under the Government or public companies and corporations; or
  - (h) Is disqualified under any law made by Parliament
- 11 Any disqualification under section 10 of this Article shall be adjudicated by the High Court on an election petition filed pursuant to a law made by Parliament under section 8 of this Article.
12. In order to provide for informed choice by the voter, a candidate for an elective office shall file, along with his nomination, an affidavit, declaring.
  - (a) The income and assets of himself, his spouse, and dependent children,
  - (b) His bio-data and educational qualifications,
  - (c) His records of criminal convictions, if any, and
  - (d) Whether he is accused in a pending case for an offence punishable with imprisonment for more than one year and in which charges are framed or cognizance is taken by a court of law prior to the date of filing of such a nomination.

Article 24

The Royal Audit Authority

- 1 There shall be a Royal Audit Authority to audit and report on the economy, efficiency, and effectiveness in the use of public resources.

2. The Royal Audit Authority shall be an independent authority headed by the Auditor General who shall be appointed by the Druk Gyalpo from a list of eminent persons recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party
3. The term of office of the Auditor General shall be five years or until attaining the age of sixty-five years, whichever is earlier
4. The Royal Audit Authority shall, without fear, favour, or prejudice, audit the accounts of all departments and offices of the Royal Government including all offices under the Legislature and the Judiciary, all public authorities and bodies administering public funds, the police and the defence forces as well as the revenues, public and other monies received and the advances and reserves of Bhutan.
5. The Auditor General shall submit an Annual Audit Report to the Druk Gyalpo, the Prime Minister and Parliament
6. Parliament shall appoint a five member Public Accounts Committee comprising of members of Parliament, who are reputed for their integrity to review and report on the Annual Audit Report to Parliament for its consideration or on any other report presented by the Auditor General
7. The Royal Audit Authority shall function in accordance with the Audit Act.

Article 25

The Royal Civil Service Commission

1. There shall be a Royal Civil Service Commission, which shall promote and ensure an independent and apolitical civil service that will discharge its public duties in an efficient, transparent and accountable manner.
2. The Commission shall consist of a Chairperson and four other members appointed by the Druk Gyalpo from among eminent persons having such qualifications and experience as would enhance the performance of the

Commission, from a list of names recommended jointly by the Prime Minister the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party.

- 3 The term of office of the Chairperson and members of the Commission shall be five years or until they attain the age of sixty five years for the Chairperson and sixty years for the members, whichever is earlier
- 4 The Commission shall endeavour to ensure that civil servants render professional service, guided by the highest standards of ethics and integrity to promote good governance and social justice, in implementing the policies and programmes of government.
- 5 The Commission shall, in the interest of promoting merit, productivity and equity, ensure that uniform rules and regulations on recruitment, appointment, staffing, training, transfers and promotion prevail throughout the civil service.
- 6 The Commission shall ensure that all civil servants shall have recourse to justice through the Administrative Tribunal established under section 15 of Article 21 to hear their appeals against administrative decisions including those of the Commission
- 7 The Commission shall be accessible to those civil servants who have been adversely affected by administrative action.
- 8 The Commission shall meet regularly and shall be supported by a permanent Secretariat, which shall function as the central personnel agency of Government.
9. The Commission shall submit an Annual Report on its policies and performances to the Druk Gyalpo and to the Prime Minister.
10. Parliament shall, by law, prescribe the mandates, functions, powers, and the Civil Service Values and Code as envisaged under this Constitution

Article 26
The Anti-Corruption Commission

1. There shall be an Anti-Corruption Commission, headed by a Chairperson and comprising two members, which shall be an independent authority and shall take all necessary steps to prevent and combat corruption in the Kingdom and shall exercise such powers and functions as may be prescribed by law made by Parliament.
2. The Chairperson and members of the Commission shall be appointed by the Druk Gyalpo from a list of names recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party
3. The term of office of the Chairperson and members of the Commission shall be five years or until attaining the age of sixty-five years, whichever is earlier
4. The Commission shall submit an Annual Report on its policies and performance to the Druk Gyalpo, the Prime Minister and to Parliament.
5. Prosecution of individuals, parties or organizations on the basis of the findings of the Commission shall be undertaken expeditiously by the Office of the Attorney General for adjudication by the courts.
6. The Anti-Corruption Commission shall function in accordance with the Anti-Corruption Act.

Article 27
Defence

1. The Druk Gyalpo shall be the Supreme Commander in Chief of the Armed Forces and the Militia.
2. The Royal Body Guards shall be responsible for the security of the Druk Gyalpo while the Royal Bhutan Army shall serve as a professional standing army and both forces shall form the core of Bhutan's defence against security threats

- 3 The Royal Bhutan Police, as a trained uniform force, shall be primarily responsible for maintaining law and order and prevention of crime under the Ministry of Home Affairs, and shall also be considered an important part of the nation's security force.
- 4 Parliament may, by law, require compulsory militia service for adult citizens to strengthen the defence of the country.
- 5 The State shall be responsible for the maintenance of the Armed Forces to safeguard the security of the country and the well-being of the nation.
- 6 Bhutan shall not use military force against a foreign State except in self defense or for the purpose of maintaining its security, territorial integrity and sovereignty.

Article 28 **The Attorney General**

- 1 There shall be an Office of the Attorney General, which shall be autonomous, to carry out responsibilities arising within the domain and authority of the Government and such other legal matters as may be entrusted to the office.
- 2 The Druk Gyalpo shall, by warrant under His hand and seal, appoint an eminent jurist as the Attorney General on the recommendation of the Prime Minister.
- 3 The Attorney General as the chief legal officer shall be the legal advisor to and legal representative of the Royal Government.
- 4 In the performance of his duties, the Attorney General shall have the right to appear before all courts.
- 5 The Attorney General shall have the power to institute, initiate, or withdraw any case in accordance with the law.
- 6 The Attorney General shall have the right to appear and express opinions on any legal question in Parliament.

- 7 The Attorney General shall submit an Annual Report to the Druk Gyalpo and the Prime Minister.
- 8 The Attorney General's Office shall function in accordance with the Office of the Attorney General's Act

Article 29 **The Pay Commission**

- 1 There shall be a Pay Commission, headed by a Chairperson, which shall be autonomous and shall be constituted, from time to time, on the recommendation of the Prime Minister.
- 2 The Pay Commission shall recommend to the Government revisions in the structure of the salary, allowances, benefits, and other emoluments of the Royal Civil Service, the Judiciary, the Armed Forces, the members of Parliament and Local Governments, the Dratshang, and all other public servants with due regard to the economy of the Kingdom and other provisions of this Constitution.
- 3 The recommendation of the Commission shall be implemented only on the approval of the Lhengye Zhungtshog and subject to such conditions and modifications as may be made by Parliament.

Article 30 **Holders of Constitutional Offices**

- 1 No person shall hold a constitutional office or post under this Constitution unless he is:
  - (a) A natural born citizen of Bhutan,
  - (b) Not under foreign protection, and
  - (c) Not married to a person who is not a citizen of Bhutan.

2. The holders of constitutional offices under this Constitution shall be the following.
  - (a) The Chief Justice of Bhutan and the Drangpons of the Supreme Court,
  - (b) The Chief Justice and the Drangpons of the High Court,
  - (c) The Chief Election Commissioner,
  - (d) The Auditor General,
  - (e) The Chairperson of the Royal Civil Service Commission, and
  - (f) The Chairperson of the Anti-Corruption Commission.
3. The holders of the constitutional offices shall have no political affiliation.
4. Parliament may, by law, prescribe necessary educational and other qualifications for the holders of constitutional offices.
5. The holders of constitutional offices shall maintain the highest standards of ethics and integrity.
6. The holders of constitutional offices shall take an Oath or Affirmation of Office, as provided in the Third Schedule of this Constitution, before assuming office.
7. The salary, tenure, discipline and other conditions of service of the holders of constitutional offices shall be as prescribed by law, provided that the salary and benefits of the holders of constitutional offices shall not be varied to their disadvantage after appointment.

Article 31 **Impeachment**

1. The holders of constitutional offices are liable to be removed only by way of impeachment.
2. A holder of constitutional office shall be liable to be impeached only on the ground of misbehaviour with the concurrence of not less than two-thirds of the total number of members of Parliament.

- 3 Parliament shall have the sole power to impeach the holders of constitutional offices.
- 4 The Chief Justice of Bhutan shall preside over all impeachment proceedings and, in the case of the impeachment of the Chief Justice of Bhutan, the senior-most Drangpon of the Supreme Court shall preside.
- 5 The Attorney General shall submit a written report on the Articles of impeachment to the Speaker.
- 6 The procedure for impeachment, including the principles of natural justice, shall be as laid down by law made by Parliament.

Article 32 National Referendum

- 1 The will of the people shall be expressed at a National Referendum, by a simple majority of the total number of votes cast and counted from all the Dzongkhags, in which event the Bill or matter referred shall be deemed to have been approved by the people of Bhutan.
- 2 The Druk Gyalpo may command a National Referendum if
  - (a) In His opinion a Bill, which is not passed in a joint sitting of Parliament, is of national importance; or
  - (b) An appeal is made by not less than one-third of the total number of members of all Dzongkhag Tshogducs.
- 3 A Referendum shall not be held on the question of imposition, variation or repeal of taxes.
- 4 Parliament shall, by law, prescribe the procedure for holding a National Referendum.

Article 33 **Emergency**

- 1 The Druk Gyalpo may, on the written advice of the Prime Minister, proclaim an emergency where the sovereignty, security, and territorial integrity of Bhutan or any part thereof is threatened by an act of external aggression or armed rebellion.
- 2 The Druk Gyalpo may, on the written advice of the Prime Minister, proclaim that a public emergency or calamity, which threatens or affects the nation as a whole or part thereof, exists in which case the Government may take measures derogating from the provisions of this Constitution to the extent strictly required by the exigencies of the situation.
- 3 The Proclamation of Emergency under section 1 or 2 of this Article shall remain in force for a period of not more than twenty-one days from the date of the first sitting of Parliament after such a Proclamation unless Parliament, in a joint sitting, resolves by not less than two-thirds of the total number of members of Parliament to extend it within the said period.
- 4 Not less than one-fourth of the total number of members of the National Assembly may move a resolution to disapprove such a Proclamation of Emergency or disapprove the continuance in force of such Proclamation by writing to the Druk Gyalpo if the House is not in session and to the Speaker if the House is in session.
- 5 A joint sitting shall be held at the earliest date within twenty-one days from the day on which the motion is received by the Speaker or, as the case may be, by the Druk Gyalpo, failing which the Proclamation of Emergency shall lapse.
- 6 Where a Proclamation of Emergency is in operation, the Government shall be empowered to give appropriate directions to the concerned Local Government.
- 7 Where a Proclamation of Emergency is in operation, the enforcement of the rights conferred by this Constitution under sections 2, 4, 5, 14 and 18 of Article 7 may be suspended.

- 8 The Druk Gyalpo may, on the written advice of the Prime Minister, proclaim a Financial Emergency if His Majesty is satisfied that a situation has arisen whereby the financial stability or credit of Bhutan or of any part of the territory thereof is threatened. Such a Proclamation shall be laid before each House within a period of twenty-one days after such Proclamation unless Parliament, in a joint sitting, resolves by not less than two-thirds of the total number of members of Parliament to extend it within the said period.
- 9 The Constitution shall not be amended during the state of emergency.

Article 34

Amendment & Authoritative Text

- 1 Subject to the provision of section 26 of Article 2, Parliament shall have the power to amend by way of addition, variation, or repeal the provisions of this Constitution in accordance with the procedure set out in this Article
- 2 A motion to amend the Constitution under section 1 of this Article shall be initiated by a simple majority of the total number of members of Parliament at a joint sitting and, on being passed by not less than three-fourths of the total number of members of Parliament, the Constitution shall stand amended on Assent being granted by the Druk Gyalpo
- 3 Parliament may call for a National Referendum if, in its opinion, a Constitutional Bill, which is not granted Assent by the Druk Gyalpo is of national importance. Accordingly, sections 1, 3, and 4 of Article 32 shall apply
- 4 In any instance of a difference in meaning between the Dzongkha and the English texts of this Constitution, the Dzongkha text shall prevail.

First Schedule

The National Flag and the National Emblem of Bhutan

The National Flag

The upper yellow half of the flag signifies the secular authority of the King. It is the colour of fruitful action in the affairs of both religion and State.

The orange half of the flag personifies religious practice: the spiritual power of the Buddhist doctrines manifest in the Kargyu and Nyingma sects

The dragon symbolizes the name of the Kingdom (Druk), and its colour the purity of white, is indicative of the loyalty of the country's many ethnic and linguistic groups. The snarling mouth expresses the stern strength of the male and female deities protecting Bhutan, while the jewels clasped in its claws symbolize the wealth and perfection of the country

The National Emblem

The national emblem, contained in a circle, is composed of a double diamond thunderbolt placed above a lotus, surmounted by a jewel and framed by two dragons. The double diamond thunderbolt represents the harmony between secular and religious power, which results from the Buddhist religion in its Vajrayana form. The lotus symbolizes purity, the jewel represents sovereign power, and the two dragons, male and female, stand for the name of the country - the thunder dragon.

Second Schedule

The National Anthem of Bhutan

In the thunder dragon Kingdom adorned with sandal woods,
The protector who guards the Teachings of the dual system
He, the Precious and Glorious Ruler, causes dominion to spread,
While his unchanging person abides in constancy.
As the Doctrine of the Lord Buddha Flourishes,
May the sun of peace and happiness shine on the people

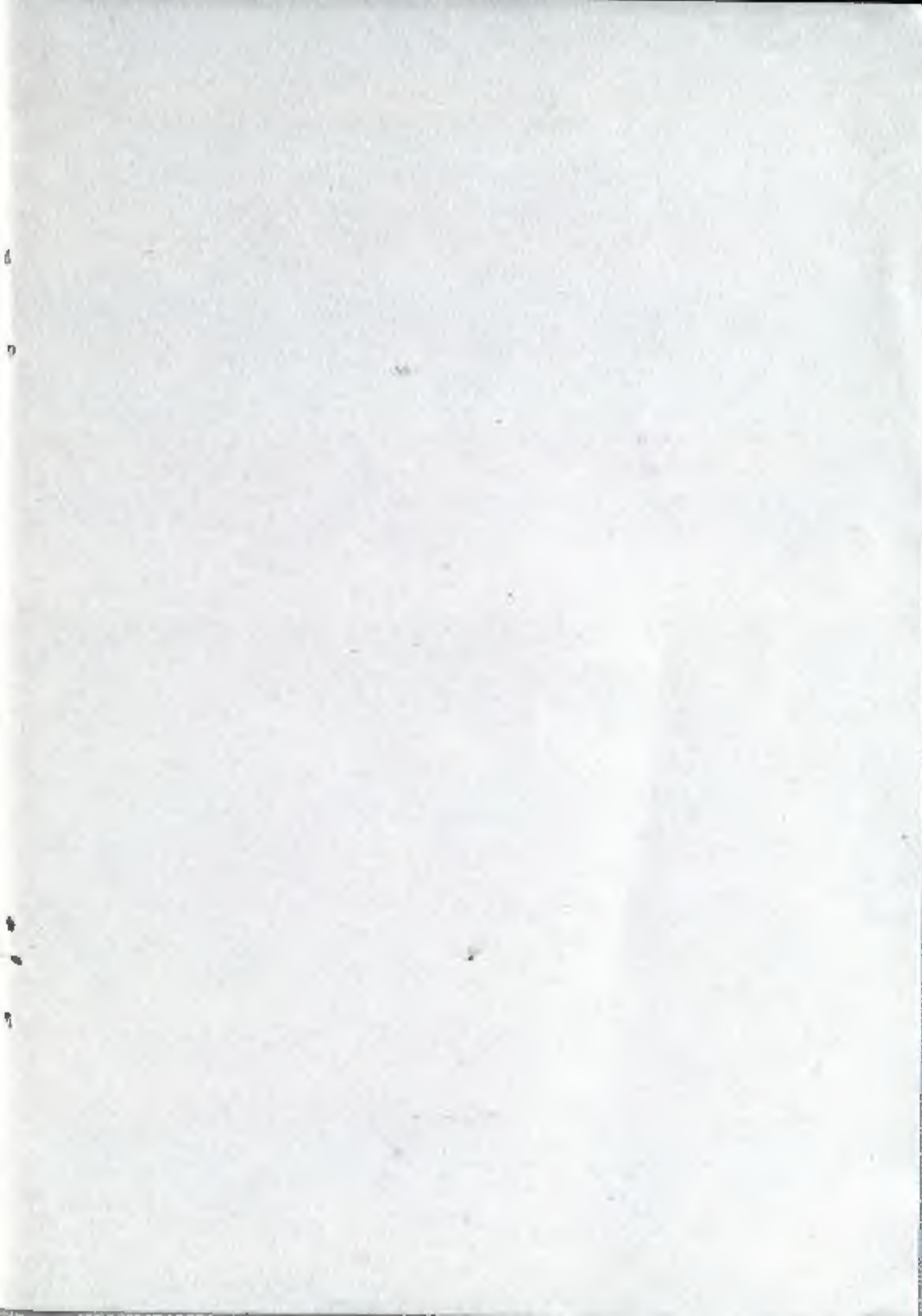
Third Schedule
Oath or Affirmation of Office

"I, _____, do solemnly swear/affirm that I shall uphold the sovereignty and integrity of Bhutan, and I shall faithfully and conscientiously discharge my duties in the service of the Tsawa-Sum, and I shall to the best of my ability perform the duties of my office without fear or favour, and that I shall bear true faith and allegiance to the Constitution of Bhutan "

Fourth Schedule
Oath or Affirmation of Secrecy

"I, _____, do solemnly swear/affirm that I shall not directly or indirectly communicate or reveal to any person any matter which shall be brought under my consideration or shall become known to me as a _____ for the Royal Government of Bhutan except as may be required for the due discharge of my duties as _____ "

Saturday, March 26th, 2005

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
OFFICE OF THE DEAN

1. The University of Chicago is a private, non-profit institution of higher learning. It is a member of the Association of American Universities and the Association of Research Universities. The University is committed to the highest standards of academic excellence and to the advancement of knowledge in all fields of inquiry. It is a place where the best minds from around the world come to study and to work together in a spirit of free inquiry and intellectual exchange.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
OFFICE OF THE DEAN

2. The University of Chicago is a private, non-profit institution of higher learning. It is a member of the Association of American Universities and the Association of Research Universities. The University is committed to the highest standards of academic excellence and to the advancement of knowledge in all fields of inquiry. It is a place where the best minds from around the world come to study and to work together in a spirit of free inquiry and intellectual exchange.

University of Chicago

